

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2022

Bu çalışma;

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı

Çevre Durum Raporları Şube Müdürlüğü tarafından yayıma hazırlanmıştır.

ISBN : 978-625-7076-50-0

Yayın No : 56

Adres : Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No: 52
Çankaya / Ankara

Tel : 0 312 410 17 00

e-ileti : cdr@csb.gov.tr

web : <https://ced.csb.gov.tr/>

Bu yayının 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre her hakkı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aittir. Gerçek ve tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz.

Bu raporda yer alan içeriğin tamamı ya da bir kısmı atıfta bulunmak kaydı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan izin almadan kullanılabilir.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
1. GİRİŞ	1
2. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ ÇALIŞMALARI	4
2.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ BAŞVURULARI	4
2.2. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ GENEL VERİLERİ	7
2.3. STRATEJİK ÇEVRESEL DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI	9
3. İZİN VE LİSANS ÇALIŞMALARI	13
3.1. ÇEVRE İZİN VE LİSANSLAMA ÇALIŞMALARI	13
3.2. İTHALAT VE İHRACAT İZİNLERİ	14
4. DENETİM ÇALIŞMALARI	18
4.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN DENETİM FAALİYETLERİ VE İDARI PARA CEZASI UYGULAMALARI	19
4.1.1. ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Faaliyetleri	19
4.1.2. Büyük Endüstriyel Kaza Riski Taşıyan Tesislerin Denetimi Faaliyetleri	22
4.1.3. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri	22
4.2. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİNİN DENETİM FAALİYETLERİ VE İDARI PARA CEZASI UYGULAMALARI	24
4.3. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	28
4.4. ÇEVRE DENETİMİNDE YETKİ DEVRİ	31
5. ÇEVRESEL İZLEME ÇALIŞMALARI	33
5.1. HAVA KALİTESİNİN İZLENMESİ ÇALIŞMALARI	33
5.1.1. Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	35
5.1.2. Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	37
5.1.3. Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	40
5.1.4. Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	43
5.1.5. Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	44
5.1.6. Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	48
5.1.7. Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	51
5.1.8. Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	54
5.2. DENİZLERDE BÜTÜNLEŞİK İZLEME ÇALIŞMALARI	57
5.3. SÜREKLİ EMİSYON ÖLÇÜM SİSTEMLERİ	58
5.4. SÜREKLİ ATIKSU İZLEME ÇALIŞMALARI	59
5.5. EVSEL VE ENDÜSTRİYEL KİRLİLİK İZLEME ÇALIŞMALARI	59
5.6. KİRLİTİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI	60
5.7. SÜREKLİ İZLEME MERKEZİ	60
5.8. ÇEVRE REFERANS LABORATUVARI ANALİZ HİZMETLERİ	61
6. ÇEVRE YETERLİK ÇALIŞMALARI	64
6.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ RAPORU HAZIRLAYACAK FİRMALARIN YETERLİK DURUMLARI	64
6.2. ÇEVRE MÜHENDİSİ /YETKİLENDİRİLMİŞ KİŞİ, ÇEVRE DANIŞMANLIK FİRMALARI VE ÇEVRE YÖNETİMİ BİRİMLERİNİN YETERLİK DURUMLARI	64
6.3. ÇEVRE YETKİLENDİRME ÇALIŞMALARI	65
6.4. ÇEVRE ETİKETİ ÇALIŞMALARI	66
6.5. ÇEVRE ÖLÇÜM VE ANALİZ LABORATUVARI YETERLİK ÇALIŞMALARI	67

7. ULUSLARARASI ÇALIŞMALAR, PROJELER VE EĞİTİM ÇALIŞMALARI	70
7.1. ULUSLARARASI ÇALIŞMALAR	70
7.1.1. IMPEL Ağı Çalışmaları	70
7.1.1.1. Endüstriyel Emisyonlar Direktifinin Uygulanmasının Desteklenmesi Projesi	70
7.1.1.2. Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi Projesi	70
7.1.1.3. Çevre Mevzuatının Uygulanmasının Sağlanması için Araçlar ve Yaptırımlar Projesi	70
7.1.1.4. IMPEL Genel Kurulu	71
7.1.2. Avrupa Çevre Ajansı Çalışmaları	71
7.1.2.1. Yurtdışında Katılım Sağlanan Faaliyetler	71
7.1.2.2. Ülkemizde Gerçekleştirilen AÇA Faaliyetler	71
7.1.2.3. AÇA Yönetim Kurulu Toplantıları	72
7.1.2.4. AÇA Ulusal Odak Noktaları Toplantıları	72
7.1.3. Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı Toplantıları	72
7.1.3.1. Birleşmiş Milletler (BM) Okyanuslar ve Deniz Hukuku Açık-Uçlu Gayri resmi İstişare Süreci 22.Oturumu (ICP22)	72
7.1.3.2. 27. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Konferansı (COP 27)	73
7.1.4. Diğer Toplantılar	73
7.2. PROJELER	73
7.2.1. Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi	73
7.2.2. Marmara Denizi Havzası Çevre Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi	74
7.2.3. Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) FAZ II Projesi	75
7.2.4. Ulusal Çevre Bilgi Sistemi ve Alt Uygulamalarının Geliştirilmesi Projesi	75
7.3. EĞİTİM ÇALIŞMALARI	76
7.3.1. Çevre Referans Laboratuvarı Numune Alma Eğitimi	76
7.3.2. Emisyon-İmisyon Ölçümleri, Ölçüm ve Numune Alma Eğitimi ve Emisyon-İmisyon Ölçümleri Raporlama Eğitimi	76
7.3.3. Çevre Denetçisi Eğitimi	76
7.3.4. III. Ulusal Denizlerde İzleme ve Değerlendirme Sempozyumu	76
7.3.5. Kirleticiler ve Taşıma Kaydı Sistemi Eğitimleri	77
7.3.6. ÇED Yönetmeliği Uygulamaları Eğitimi	77
8. ÇEVRESEL BİLGİ YÖNETİMİ SİSTEMİ	78
8.1. TÜRKİYE ÇEVRE DURUM RAPORU	78
8.2. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEKNİK FAALİYET RAPORU	78
8.3. İL ÇEVRE DURUM RAPORLARI	79
8.4. ÇEVRESEL GÖSTERGELER	79
8.5. ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ DEĞERLENDİRME RAPORU	80
8.6. MARMARA DENİZ HAVZASI ÇEVRESEL GÖSTERGELER	80
8.7. ATIK İSTATİSTİKLERİ BÜLTENİ	81
8.8. TIBBİ ATIK BÜLTENİ	81
8.9. ÇEVRE DENETİMİ İSTATİSTİKLERİ BÜLTENİ	82
9. SONUÇLAR	83
EKLER	87
EK - 1. 2022 YILINDA “2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU UYARINCA VERİLECEK İDARİ PARA CEZALARINA İLİŞKİN TEBLİĞ (2022/1)” GEREĞİNCE UYGULANAN İDARİ PARA CEZASI MİKTARLARI	87
EK - 2. ÇED YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA VERİLEN ÇED KARARLARININ SEKTÖREL BAZDA YILLARA GÖRE DAĞILIMI	91
EK - 3. ÇED YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA VERİLEN ÇED KARARLARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI	93
EK - 4. ÇED OLUMLU KARARI SAYILARININ 1993-2022 DÖNEMİNDE İLLERE VE YILLARA GÖRE DAĞILIMI	94
EK - 5. ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR KARARI SAYILARININ 1993 - 2022 DÖNEMİNDE İLLERE VE YILLARA GÖRE DAĞILIMI	98

EK - 6. 01.01.2014 – 31.12.2022 TARİHLERİ ARASINDA ÇED OLUMSUZ, ÇED GEREKLİDİR KARARLARININ, DOSYA İPTAL/İADE SAYILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI	102
EK - 7. 2022 YILINA AİT GEÇİCİ FAALİYET BELGESİ VE ÇEVRE İZİN/LİSANSI SAYILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI	105
EK - 8. 2022 YILINDA ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİ TARAFINDAN YAPILAN DENETİM SAYILARI VE UYGULANAN CEZA MİKTARLARI	108
EK - 9. 2022 YILINDA BAKANLIK MERKEZ VE ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİ TARAFINDAN YAPILAN DENETİMLERİN TÜRLERE GÖRE DAĞILIMI	110
EK - 10. 2013-2022 YILLARI ARASINDA BAKANLIK MERKEZ VE ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİNİN DENETİM SAYILARI.....	113
EK - 11. 2013-2022 YILLARI ARASINDA BAKANLIK MERKEZ VE ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİNİN CEZA MİKTARLARI.....	117
EK - 12. 2022 YILINDA İLLERDE YAPILAN EGZOS DENETİM SAYILARI VE UYGULANAN CEZA MİKTARLARI.....	121
EK - 13. 2022 YILINDA TESPİT EDİLEN UYGUNSUZLUK SAYILARININ VE UYGULANAN CEZA MİKTARLARININ DAĞILIMI	124
EK - 14. GEMİLERDEN KAYNAKLANAN KİRLİLİĞİN DENETİMİ VE YAPTIRIM UYGULANMASI KONUSUNDA YETKİ DEVRİ YAPILAN KURULUŞLAR TARAFINDAN YILLARA GÖRE UYGULANAN CEZA MİKTARI (TL)	128

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge 1 – 2022 yılı içerisinde verilen ÇED Kararlarının sektörel dağılımı*	4
Çizelge 2 – 2022 yılı içerisinde ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 kapsamında verilen diğer kararlar	6
Çizelge 3– Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen ÇED Kararları	6
Çizelge 4 – Yıllar itibariyle Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında verilen belgelerin sayıları	13
Çizelge 5 - İthalat ve ihracat izinleri	17
Çizelge 6– 2022 yılında ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen denetimler	20
Çizelge 7– 2022 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri, uygulanan ceza miktarları ve sayısı	20
Çizelge 8– 2022 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından uygulanan ceza miktarları	20
Çizelge 9: Piyasa gözetimi ve denetimlerinin yıllara göre dağılımı	23
Çizelge 10– 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri*	24
Çizelge 11– Çevre denetimi sayılarının yıllara göre dağılımı	24
Çizelge 12– 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	25
Çizelge 13 – Yıllar bazında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarları (TL)	26
Çizelge 14 - 2022 yılında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı	29
Çizelge 15 – Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından denetim ve yaptırım uygulama konusunda yetki devri yapılan kurumlar ve konu başlıkları	32
Çizelge 16 - Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından 2022 yılında uygulanan ceza miktarı	32
Çizelge 17 – Temiz Hava Merkezleri ve bağlı iller	34
Çizelge 18 – Akdeniz Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	36
Çizelge 19 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon bilgileri	39
Çizelge 20 – Ege Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	41
Çizelge 21 - Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	43
Çizelge 22 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	47
Çizelge 23 – Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	49
Çizelge 24 – Marmara Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	52
Çizelge 25 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	56
Çizelge 26 - Sayılarla KSTK Sistemi	60
Çizelge 27 - 2022 yılı itibariyle Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlama yetkisine sahip firma sayısı	64
Çizelge 28 - Çevre Mühendisi/ Yetkilendirilmiş Kişi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmalarına verilen belge sayıları ile gerçekleştirilen firma denetim sayısı	65
Çizelge 29 – Toprak kirliliğinin kontrolü ve noktasal kaynaklı kirlenmiş sahaların temizlenmesi konusunda yetkilendirme çalışmaları kapsamında yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı	65

Çizelge 30 – Deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine ilişkin risk değerlendirme ve acil müdahale planlarının hazırlanması çalışmaları kapsamında yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı	66
Çizelge 31 – Araç takip servis sağlayıcıları konusunda yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı	66
Çizelge 32 – Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların yıllara göre değişimi (2012-2022)	68
Çizelge 33 - 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen denetim ve idari yaptırımların sayısı	83
Çizelge 34 - 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri sonucunda uygulanan idari yaptırımların sayısı ve ceza miktarlarının konulara göre dağılımı	83
Çizelge 35 - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2022 yılında gerçekleştirilen denetimlerin türleri	85
Çizelge 36 – 2022 yılı egzoz denetimi verileri	86

GRAFİKLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Grafik 1 – 2022 yılında ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	5
Grafik 2 – 2022 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	5
Grafik 3 – 2022 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	6
Grafik 4 - Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2022 yılları arasında verilen ÇED kararlarının dağılımı	7
Grafik 5 – Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2022 yılları arasında verilen ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı	8
Grafik 6 – 1993-2022 yılları arasında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	8
Grafik 7 – 1993-2022 yılları arasında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı .	9
Grafik 8 - 2017-2022 yılları arasında SÇD yürütülen planların sektörel dağılımı	10
Grafik 9 - 2022 yılında SÇD süreci başlayan planların dağılımı	12
Grafik 10 – Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında düzenlenen GFB, Çevre İzin Belgesi veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi sayılarının yıllara göre dağılımı	14
Grafik 11 - 2022 yılında ÇEDİDGM tarafından uygulanan idari yaptırım sayısının konulara göre dağılımı	21
Grafik 12 - 2022 yılı sonu itibariyle ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarlarının konulara göre dağılımı	21
Grafik 13 - 2022 yılı sonu itibariyle BEKRA Bildirim Sistemine bildirimde bulunan kuruluşların dağılımı	22
Grafik 14 - 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan idari yaptırım sayılarının konulara göre dağılımı	25
Grafik 15 – 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan idari yaptırım miktarlarının konulara göre dağılımı	26
Grafik 16 – Yıl bazında Bakanlık merkez teşkilatı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı	27
Grafik 17 – Yıl bazında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı	27
Grafik 18 - Yıl bazında egzos konusunda uygulanan idari para cezaları (TL)	28
Grafik 19 - Yıl bazında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı	31
Grafik 20 - Ölçülen Toplam Kirleticiler Parametreler ve İstasyon Sayısı	33
Grafik 21 – Yıl Bazında Toplam Hava Kalitesi İzleme İstasyon Sayısı	34
Grafik 22 – 2022 yılında Çevre Referans Laboratuvarında analizi yapılan numunelerin dağılımı	62
Grafik 23 - Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların kapsam dağılımı	68
Grafik 24 - Yıllara göre yayınlanan çevresel göstergelerin konu başlıklarına göre sayıları	80
Grafik 25 – 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım miktarlarının konularına göre dağılımı	84
Grafik 26 – 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım sayılarının konularına göre dağılımı	85
Grafik 27 – 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uygulanan denetimleri türlere göre dağılımı	86

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1 - Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller.....	35
Harita 2 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	38
Harita 3 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının yerleri.....	38
Harita 4 - Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	40
Harita 5 – Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri	41
Harita 6 - Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	43
Harita 7 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı iller.....	44
Harita 8 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonlar	46
Harita 9 – Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	48
Harita 10 – Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri	50
Harita 11 - Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller.....	51
Harita 12 – Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri	54
Harita 13 – Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	55
Harita 14 – Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonlar	56
Harita 15 - Denizlerde bütünleşik kirlilik izleme çalışması izleme noktaları	58

FOTOĞRAFLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Fotoğraf 1- Düzce İli 1/50.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Kapsam Belirleme Toplantısı	10
Fotoğraf 2 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü Laboratuvarı.....	45
Fotoğraf 3 - Güney İç Anadolu THM Hava kirliliği ölçüm istasyonu.....	45
Fotoğraf 4 - Ağır Metal Analiz Raporları.....	46
Fotoğraf 5 – Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	55
Fotoğraf 6 - Sürekli İzleme Merkezi	61
Fotoğraf 7 - AR-GE Laboratuvarı	63
Fotoğraf 8 - Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı.....	63
Fotoğraf 9 - Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı (COP27)	67
Fotoğraf 10 - ÇED Yönetmeliği Uygulamaları Eğitimi.....	77

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AÇA	Avrupa Çevre Ajansı (European Environment Agency)
ATSS	Atık Takip Servis Sağlayıcı
ATHMM	Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü
ATYÖN	Atık Yönetim Uygulaması
ÇDY	Çevre Denetimi Yönetmeliği
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇEDİDGM	Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
ÇEDY	Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği
ÇİLY	Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği
ÇRL	Çevre Referans Laboratuvarı
ÇŞİDİM	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
EKİP	Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı
GFB	Geçici Faaliyet Belgesi
GIATHMM	Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü
IMPEL	AB Çevre Mevzuatının Uygulanması ve Yaptırımı Ağı (European Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law)
KSTK	Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı
PGD	Piyasa Gözetimi ve Denetimi
PGDKK	Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu
SAİS	Sürekli Atıksu İzleme Sistemi
SÇD	Stratejik Çevresel Değerlendirme
SEÖS	Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri
THM	Temiz Hava Merkezi

1. GİRİŞ

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü 10 Temmuz 2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararname'si (Kararname No: 1) Madde 104 kapsamında görevlerini yürütmektedir. Söz konusu Kararnamede belirtilen Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün görevleri aşağıda verilmektedir.

MADDE 104 – (1) Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Çevresel etki değerlendirme ve stratejik çevresel değerlendirme çalışmalarını yapmak ve bu konuda gerekli kararları almak, izlemek ve denetlemek,
- b) Çevre kirliliğini önleme ve çevre kalitesini iyileştirmeye yönelik her türlü faaliyet ve tesisi izlemek, gerekli tedbirleri almak ve aldırarak, denetlemek, çevre izni ve lisansı vermek,
- c) Çevre kirliliğine neden olan faaliyet ve tesislerin emisyon, deşarj ve atıklar ile arıtma ve bertaraf sistemlerini izlemek ve denetlemek,
- ç) Serbest bölgeler dâhil olmak üzere, ülke genelinde çevreye olumsuz etkileri olan atık ve kimyasallar ile hava kirliliği, gürültü, titreşim ve iyonlaştırıcı olmayan radyasyon ile ilgili faaliyetleri izlemek, yeraltı ve yerüstü sularına, denizlere ve toprağa olumsuz etkileri olan her türlü faaliyeti belirlemek, denetlemek, tehlikeli hallerde veya gerekli durumlarda faaliyetleri durdurmak,
- d) Temiz hava merkezlerinin kurulması ve yönetilmesiyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- e) Motorlu kara taşıtları egzoz emisyonlarının belirlenen standartlara uygunluğunu belgelemek, izlemek ve denetlemek,
- f) Alıcı ortamları izlemek, buna ilişkin altyapıyı oluşturmak, çevre kirliliği ile ilgili olarak ölçüm ve analiz ölçütlerini belirlemek, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak; çevreyle ilgili her türlü ölçüm, izleme, analiz ve kontroller yapacak laboratuvarlar kurmak, kurdukmak, bunların akreditasyon işlemlerini yapmak, yaptırmak; alıcı ortamlar konusunda ölçüm yapacak kuruluşları belirlemek,
- g) Her türlü atık bertaraf tesisine lisans vermek, bunları izlemek ve denetlemek,
- ğ) Bakanlığın görev alanına giren ürünlerin ilgili mevzuat ve teknik düzenlemelere uygunluğunu ve güvenilirliğini tespit etmek amacıyla denetim yapmak, yaptırmak, yetkili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak,
- h) Çevre envanterini ve çevre durum raporlarını hazırlamak ve Avrupa Çevre Ajansı ile ilişkileri yürütmek,
- ı) Görev alanına giren faaliyetleri izlemek ve denetlemek, uluslararası çalışmaları izlemek ve ulusal düzeyde uygulanmasını sağlamak,
- i) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü 1 Genel Müdür, 3 Genel Müdür Yardımcısı, 8 Daire Başkanlığı ile doğrudan Genel Müdürlüğe bağlı 8 adet Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü ile görevlerini yerine getirmektedir.

Çevre politikasının temeli düzenli çevre raporlamasının yapılmasına dayanmaktadır. Genel anlamda bilgi ve verilerin düzenlenerek rapor olarak yayınlanması politika üretmenin, stratejik planlama yapılmasının ve karar alma süreçlerinin bilgi temeli oluşturulmaktadır. Düzenli çevre raporlamalarının yapılması, ileriye dönük eğilimler ve belirsizliklerin daha iyi anlaşılmasını sağlayacak ve politika seçenekleri ile bunların sonuçlarının izlenmesinin etkinliğini artıracaktır. Bunun bir sonucu olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 2022 yılında çevre mevzuatı kapsamında yürüttüğü

çalışmaları ve çalışmalar sonucu üretilen verileri içeren bu rapor kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Bu rapor kapsamında bulunan bölümler ve bölümlerin kısa içerikleri aşağıda verilmektedir:

Çevresel uygunluk zincirinin ilk halkasını oluşturan ÇED Yönetmeliği çerçevesinde 2022 yılı içerisinde verilen ÇED kararlarına ilişkin veri ve değerlendirmeler ile stratejik çevresel değerlendirme uygulamaları **Bölüm 2’de**, çevresel uygunluk zincirinin diğer bir halkasını oluşturan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği gereğince düzenlenen çevre izni/lisansı belgelerine ilişkin bilgiler de **Bölüm 3’de** yer almaktadır

2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından Çevre Kanunu kapsamında gerçekleştirilen çevre denetimi çalışmaları ile ilgili istatistiki veriler (piyasa gözetimi ve denetimi ile egzo denetimi de dahil olmak üzere), çevre denetimleri sırasında uygunsuzlukları saptanan işletmelere uygulanan idari yaptırım bilgileri; denetim yetkisini devrettiği kurum ve kuruluşlara ilişkin bilgiler, gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından 2022 yılı içinde uygulanan ceza miktarları **Bölüm 4’de** bulunmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2022 yılı içerisinde gerçekleştirilen çevresel izleme çalışmaları **Bölüm 5’de** verilmektedir. Bu bölümde; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini önlemek veya azaltmak, hava kalitesi ile ilgili bilgi toplamak ve uyarı eşikleri aracılığı ile halkın bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla kurulan Temiz Hava Merkezleri hakkında bilgi, ülkemiz denizlerinde gerçekleştirilen bütünleşik izleme çalışması sonuçları, atıksu (evsel ve endüstriyel) izleme çalışmaları vb konular yer almaktadır.

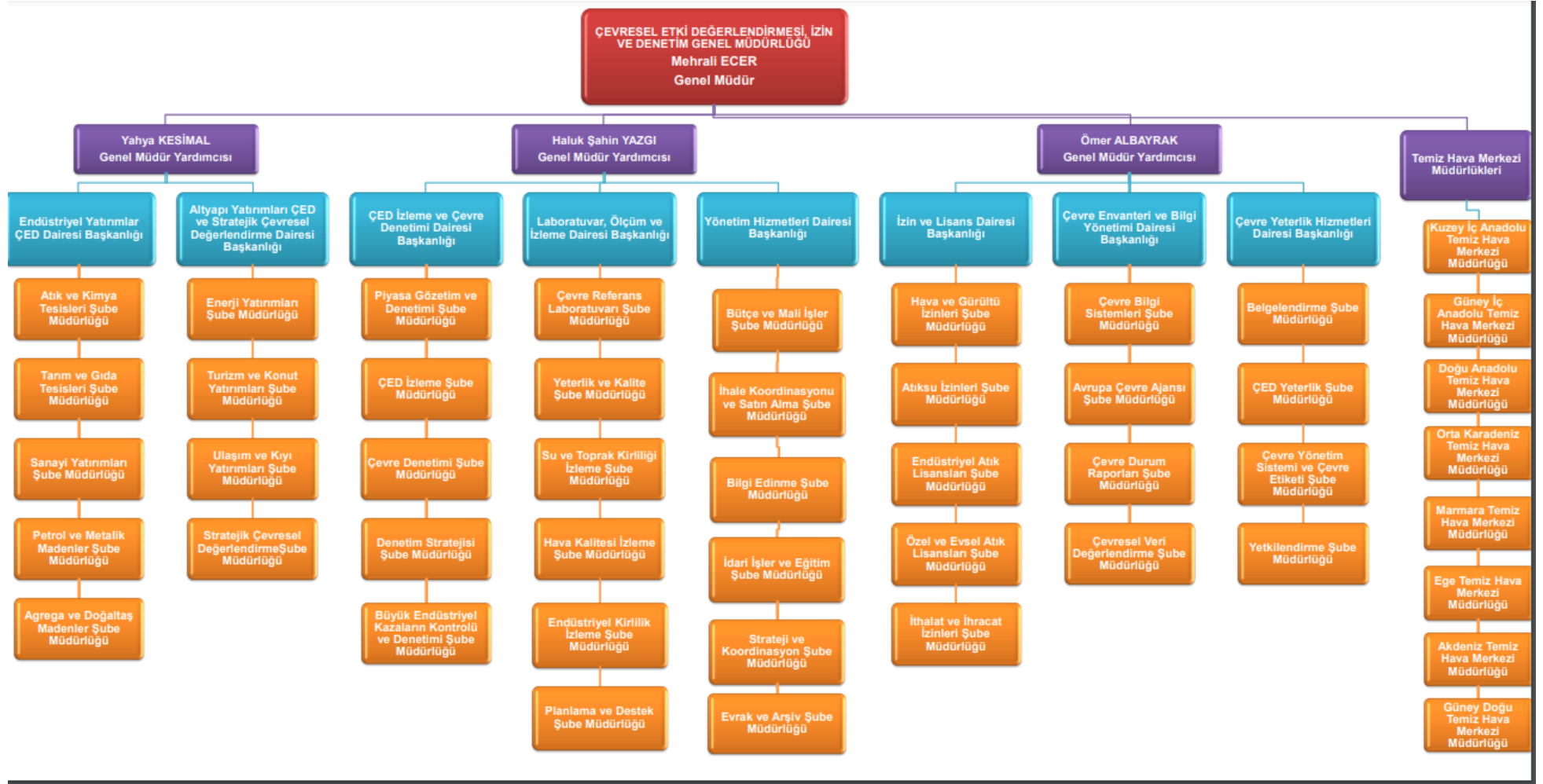
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından çevre konusunda işlem yapabilecek kişilerin ve kurum/kuruluşların yetkilendirilmesine ilişkin veriler de bu rapor kapsamında **Bölüm 6’da** yer almaktadır.

2022 yılı içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uluslararası denetçi ağları kapsamında katılım sağlanan toplantı ve faaliyetler, Avrupa Çevre Ajansı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar ve ayrıca ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü’nün görev alanı kapsamında yürütülen proje faaliyetleri ve eğitimler **Bölüm 7’de** bulunmaktadır.

Rapor, **Bölüm 8’de** ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü’nün görevleri (h. bendi) kapsamında çevresel bilgi yönetimine ilişkin yürütülen çalışmalar ve **9. Bölüm’deki** 2022 yılı için sonuç ve değerlendirmeler ile tamamlanmaktadır.

Raporun Ekler kısmında ise; geçmişten 2022’ye kadar gerçekleşen ÇED işlemleri, izin ve lisans işlemleri, çevre denetimleri ve uygulanan cezalar vb. konularda yıllar bazında daha ayrıntılı veriler yer almaktadır.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2022

Şekil 1 - 2022 yılı Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Organizasyon Şeması

2. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ ÇALIŞMALARI

2.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuruları

ÇED' in temel amacı, bir projenin önemli çevresel etkilerini tespit etmek ve mümkün olduğunca projenin yapımına izin verilmesine yönelik bir karar alınmadan önce bu etkileri azaltmaya veya telafi etmeye yönelik önlemleri tasarlamaktır.

İlk “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği” 7 Şubat 1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete’ de yayınlanmıştır. Halen yürürlükte olan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (ÇEDY) 25.11.2014 tarih ve 29186 Sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek-1 Listesi kapsamındaki projelere yönelik “ÇED Olumlu Kararı” ya da “ÇED Olumsuz Kararı” Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, Ek-2 Listesi kapsamındaki projelere yönelik “ÇED Gereklidir” ya da “ÇED Gerekli Değildir” Kararı da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilmektedir.

Çizelge 1’de yer aldığı üzere, 2022 yılında, 437 projeye ÇED Olumludur Kararı ve 4.052 projeye de ÇED Gerekli Değildir Kararı verilirken, 82 proje için de ÇED Gereklidir Kararı verilmiştir.

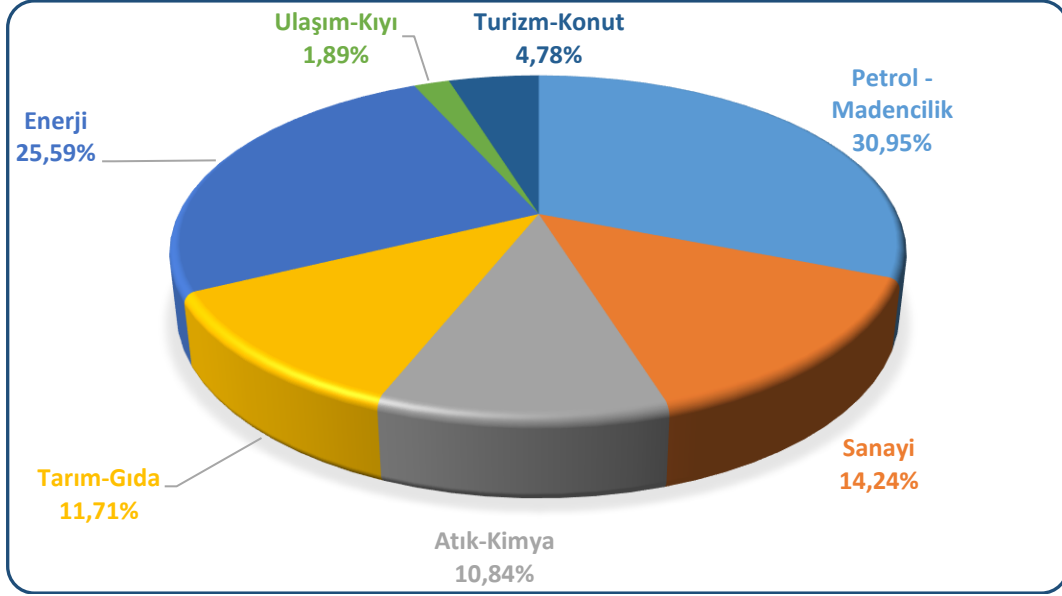
Çizelge 1 – 2022 yılı içerisinde verilen ÇED Kararlarının sektörel dağılımı*

Sektör Adı	ÇED Olumlu Karar Sayısı	ÇED Gerekli Değildir Karar Sayısı	Toplam ÇED Karar Sayısı	ÇED Gereklidir Karar Sayısı
Petrol - Madencilik	135	1.239	1.374	65
Sanayi	59	573	632	7
Atık-Kimya	65	416	481	5
Tarım-Gıda	64	456	520	3
Enerji	89	1.047	1136	0
Ulaşım-Kıyı	19	80	99	1
Turizm-Konut	6	241	247	1
Toplam	437	4.052	4.489	82

*13.03.2023 tarihi itibarıyla ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasından alınmış verilerdir.

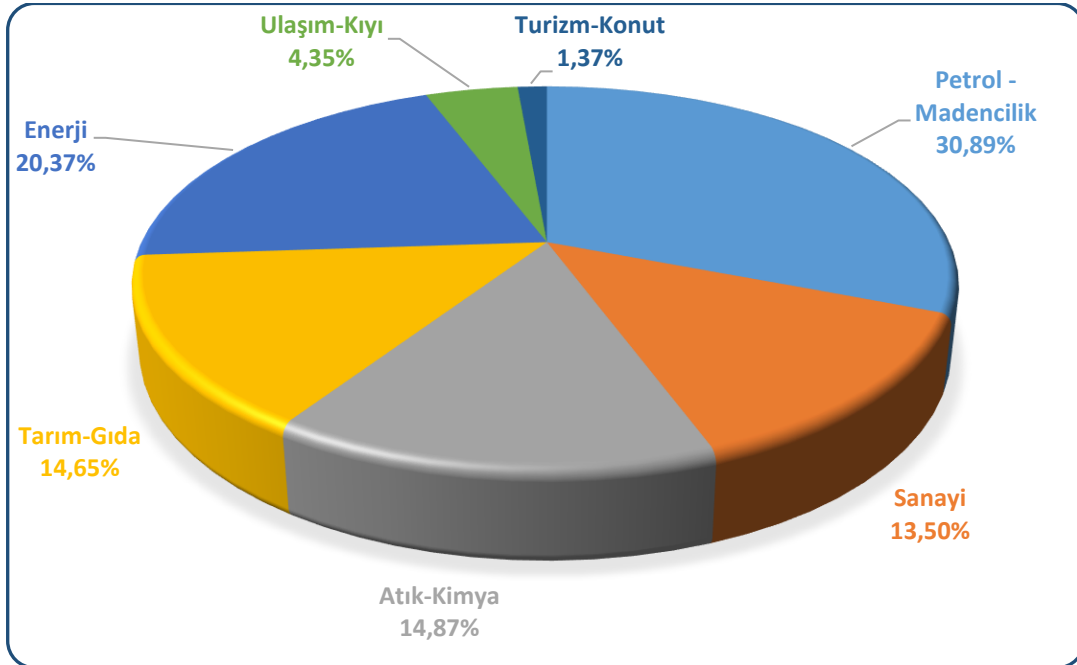
Çizelge 1 incelendiğinde, 2022 yılında en fazla ÇED Kararı Petrol-Madencilik Sektöründe (1.374) alınmış olup bu kararların 135’i ÇED Olumlu Kararı, 1.239’u da ÇED Gerekli Değildir Kararıdır.

Grafik 1’de 2022 yılı içerisinde ÇEDY kapsamında “ÇED Olumlu Kararı” ve “ÇED Gerekli Değildir Kararı” verilen projelerin sektörel dağılımı gösterilmektedir. Grafik 1’de görüleceği üzere 2022 yılında ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen kararların %30,95’lik (1.374) kısmını petrol-madencilik sektörü ve %14,24’lik (632) dilimle sanayi sektörü oluşturmaktadır.

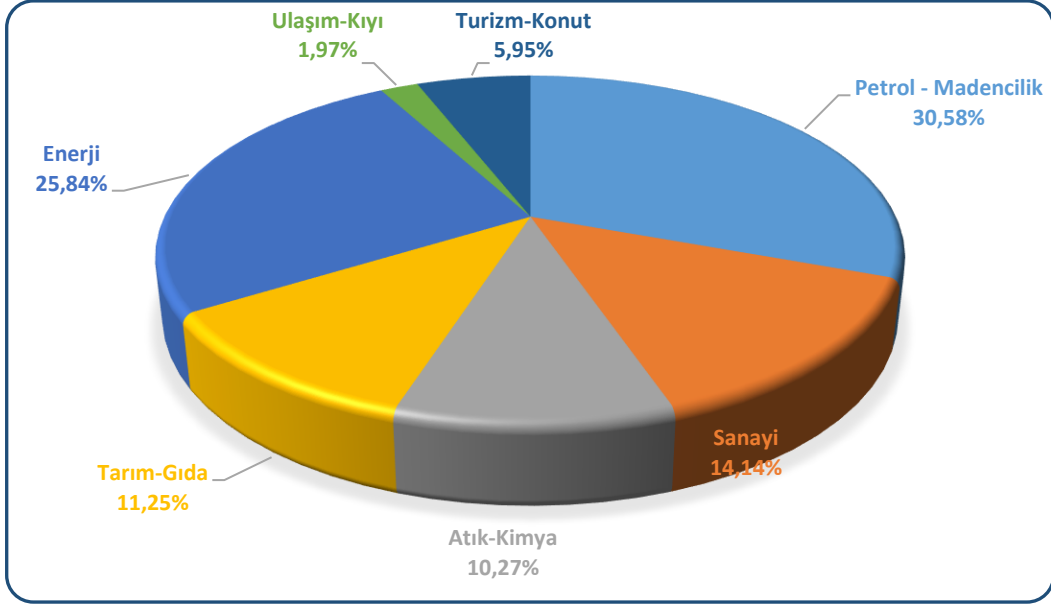
Grafik 1 - 2022 yılında ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

Grafik 2’de 2022 yılı içerisinde ÇEDY kapsamında “ÇED Olumlu Kararı” verilen projelerin sektörel dağılımı gösterilmektedir. Grafik 2’de görüleceği üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez teşkilatı tarafından ÇED Olumlu Kararı verilen 437 proje içerisinde %30,89’luk (135) dilimle petrol-madencilik sektöründeki projeler, %20,37’lik (89) dilimle enerji sektöründeki projeler ve %14,87’lik (65) dilimle atık-kimya sektöründeki projeler önemli bir paya sahiptir.

Grafik 2 - 2022 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

Aşağıda Grafik 3’te 2022 yılı içerisinde ÇŞİDİM’leri tarafından “ÇED Gerekli Değildir Kararı” verilen projelerin sektörel dağılımı görülmektedir. ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen 4.052 proje içerisinde %30,58’lik (1.239) dilimle petrol-maden sektörüne ait projeler çok büyük bir pay almaktadır.

Grafik 3 – 2022 yılında ÇED Gereklidir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

Çizelge 2 – 2022 yılı içerisinde ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 kapsamında verilen diğer kararlar

Sektör Adı	ÇED Olumsuz ve İptal/İade Karar Sayısı	ÇED Süreci İptal/İade Karar Sayısı	Toplam İptal/İade Karar Sayısı*
Petrol - Madencilik	100	325	425
Sanayi	12	56	68
Atık-Kimya	11	62	73
Tarım-Gıda	9	53	62
Enerji	36	62	98
Ulaşım-Kıyı	13	11	24
Turizm-Konut	0	16	16
Toplam	181	585	766

*ÇED Olumsuz, Mevzuattan İptal/İade (Ek1 ve Ek2 dahil)

Çizelge 3– Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen ÇED Kararları

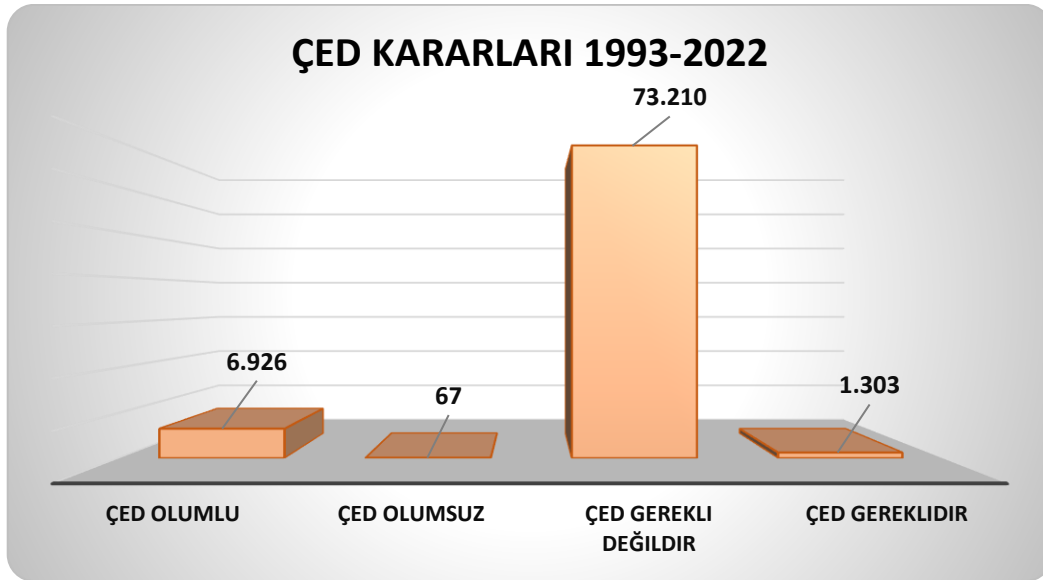
YIL	ÇED OLUMLU	ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR	ÇED GEREKLİDİR
2011	308	4.592	41
2012	426	3.759	37
2013	477	3.613	34
2014	471	4.058	118
2015	315	3.886	87
2016	405	3.157	95
2017	431	3.301	57
2018	401	3.036	76
2019	440	2.418	71
2020	390	2.822	58
2021	371	3.224	87
2022	437	4.052	82

2.2. Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Verileri

Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci, gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerin belirlenmesinde, olumsuz olabilecek etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin seçilen yer ile teknolojik alternatiflerin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları kapsamaktadır.

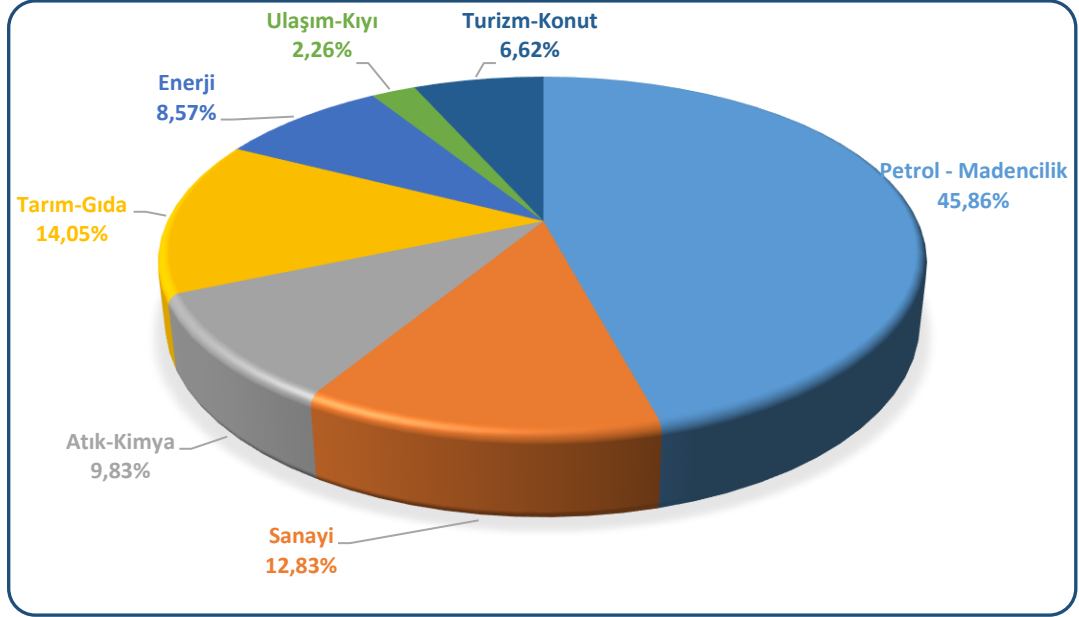
Çevresel Etki Değerlendirmesi kavramı, 1983 yılında yürürlüğe giren Çevre Kanunu'nun 10. maddesi ile ülkemiz mevzuatına girmiştir. Bunu takiben 7 Şubat 1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan ilk "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği" ile 1993'den bu yana uygulanmaktadır.

1993-2022 yılları arasında ÇED Yönetmeliği kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından toplamda 80.136 karar verilmiş, bu kararların 73.210'u "ÇED Gerekli Değildir Kararı", 6.926'sı "ÇED Olumlu Kararı" dır (Grafik 4).

Grafik 4 - Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2022 yılları arasında verilen ÇED kararlarının dağılımı

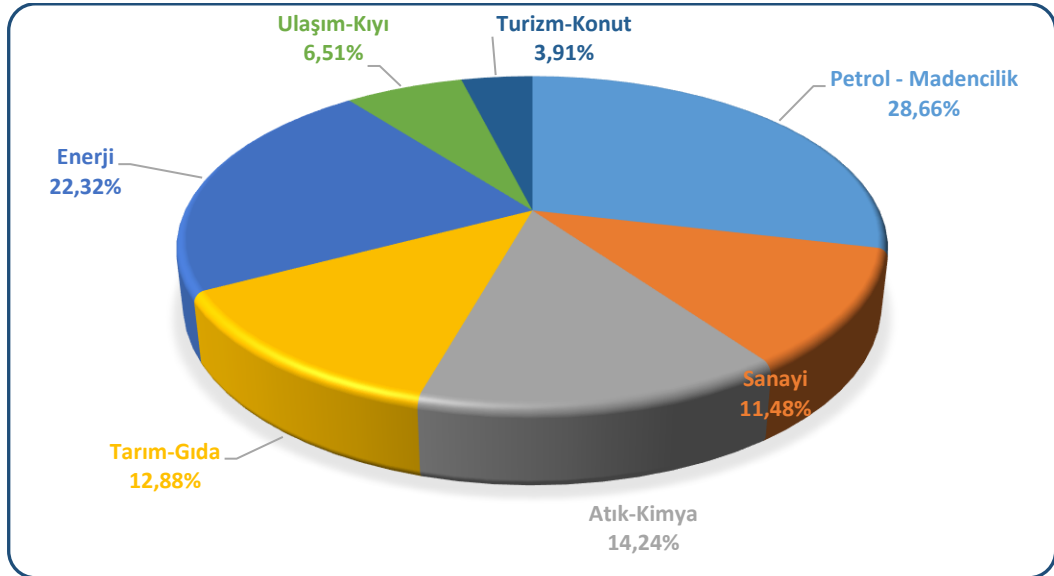
Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2022 yılları arasında verilen tüm ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı ise Grafik 5'te verilmektedir. Bu süre içinde en fazla ÇED kararı Petrol-Madencilik sektöründe verilmiştir (36.747, %45,86).

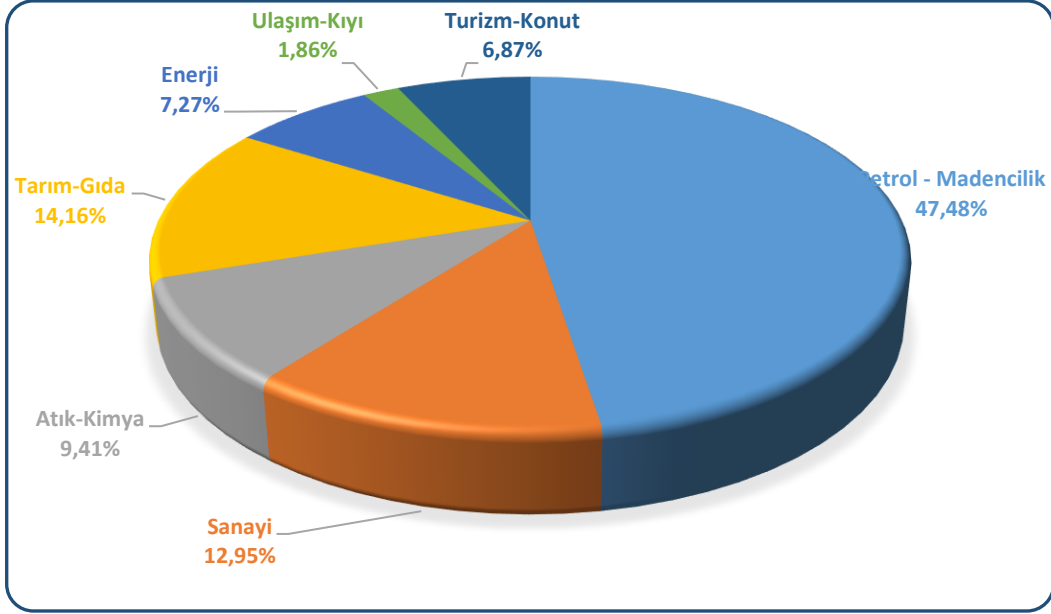
Grafik 5 – Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2022 yılları arasında verilen ÇED Olumlu ve ÇED Gereklidir Kararlarının sektörel dağılımı

1993-2022 yılları arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Olumlu Kararları ve ÇED Gereklidir kararlarının sektörel dağılımları Grafik 6 ve Grafik 7’de verilmektedir.

1993-2022 yılları arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının iller bazında ve sektörel bazda çok daha ayrıntılı dağılımları ise Ek 2, Ek 3, Ek 4, Ek 5 ve Ek 6’da verilmektedir.

Grafik 6 – 1993-2022 yılları arasında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

Grafik 7 – 1993-2022 yılları arasında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

2.3. Stratejik Çevresel Değerlendirme Uygulamaları

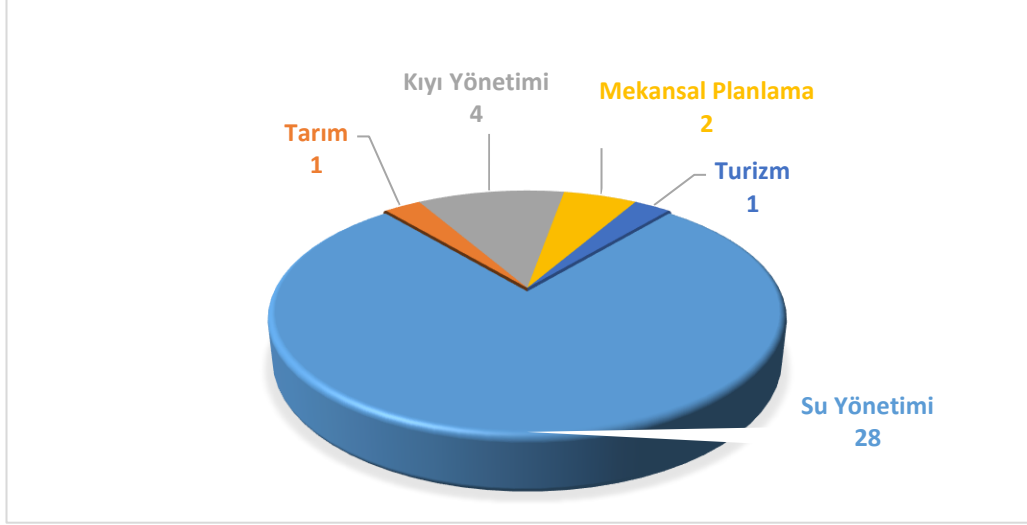
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Yönetmeliği 8 Nisan 2017 tarihinde 30032 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak uygulanmaya başlanmıştır. Yönetmelik; atık yönetimi, balıkçılık, enerji, kıyı yönetimi, mekânsal planlama, ormancılık, sanayi, su yönetimi, tarım, telekomünikasyon, turizm ve ulaştırma sektörlerine ilişkin hazırlanan ve 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan projeler için çerçeve oluşturan plan/programlara Stratejik Çevresel Değerlendirme yapılması, yaptırılması, izlenmesi ve eğitim verilmesine ilişkin idari ve teknik usul ve esasları kapsamaktadır.

Yönetmeliğin sektörlere göre uygulamaya geçişi;

- Kıyı yönetimi, mekânsal planlama, su yönetimi, tarım ve turizm sektöründe hazırlanan SÇD’ye tabi plan/programlar için Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren,
- Balıkçılık, ormancılık sektöründe hazırlanan SÇD’ye tabi plan/programlar için 1/1/2020 tarihinden itibaren,
- Atık yönetimi, enerji, sanayi, telekomünikasyon ve ulaştırma sektöründe hazırlanan SÇD’ye tabi plan/programlar için 1/1/2023 tarihinden itibaren olacaktır.

Stratejik Çevresel Değerlendirme Süreci Yürütülen Planlar;

SÇD Yönetmeliği çerçevesinde mekânsal planlama, kıyı yönetimi, turizm, tarım ve su yönetimi sektörlerinde hazırlanan 36 (otuz altı) Planlama süreci için SÇD yürütülmüş/yürütülmektedir.

Grafik 8 - 2017-2022 yılları arasında SÇD yürütülen planların sektörel dağılımı

SÇD uygulamalarından 2022 yılı itibariyle 4 (dört) SÇD süreci tamamlanmıştır. SÇD Süreci kapsamında her plana dair Kapsam Belirleme Raporu, SÇD Raporu, SÇD İzleme Raporu hazırlanmış ve çevre ve sağlıkla ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini almak üzere Kapsam Belirleme Toplantısı ve İstişare Toplantısı düzenlenmiştir. Söz konusu rapor ve duyurular Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı internet sitesinde [<http://scd.csb.gov.tr>] yayımlanmaktadır. SÇD süreci tamamlanan söz konusu planlara entegre edilmek üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından SÇD Bildirimleri yayımlanarak Yetkili Kurumlara iletilmiştir.

Fotoğraf 1- Düzce İli 1/50.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Kapsam Belirleme Toplantısı

2022 yılı itibariyle, SÇD Yönetmeliği kapsamında SÇD süreci devam eden ve tamamlanan planlar aşağıda verilmektedir:

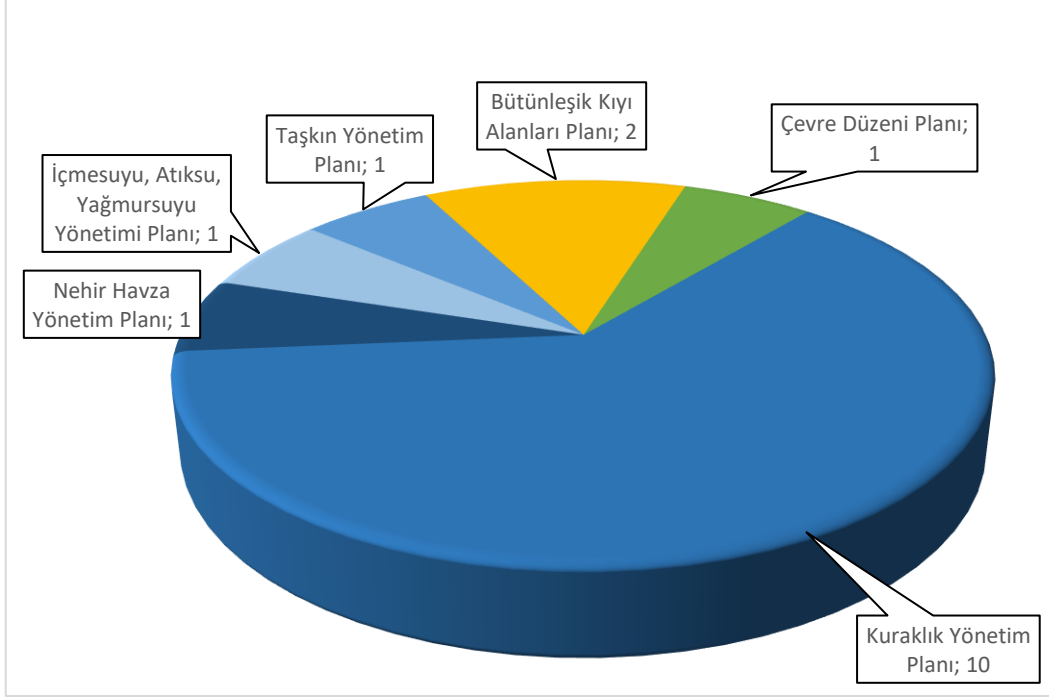
SÇD SÜRECİ TAMAMLANAN (SÇD RAPORU ONAYLANAN/SÇD BİLDİRİMİ YAYIMLANAN PLANLAR)

1. Akarçay Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021; Su Yönetimi)
2. Yeşilirmak Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
3. Batı Akdeniz Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
4. Edirne-Kırklareli-Tekirdağ Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim Planı (2019-2021, Kıyı Yönetimi)
5. Kuzey Ege Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
6. Gediz Nehir Havza Yönetim Planı (2018-2021, Su Yönetimi)

7. Çoruh Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
8. Doğu Karadeniz Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
9. Van Gölü Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
10. Konya Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
11. Asi Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
12. Seyhan Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
13. Kuzey Ege Havzası Nitrat Eylem Planı (2019-2021, Tarım)
14. Burdur Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
15. Küçük Menderes Nehir Havza Yönetim Planı (2018-2022, Su Yönetimi)
16. Ordu-Giresun-Trabzon Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim Planı (2021-2022, Kıyı Yönetimi)
17. Kocaeli-Sakarya-Düzce Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (2022-2022, Kıyı Yönetimi)
18. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (2022-2022, Kıyı Yönetimi)

SÇD SÜRECİ DEVAM EDEN PLANLAR

1. Türkiye Mekansal Strateji Planı (2020-Devam, Mekansal Planlama)
2. İstanbul İçmesuyu ve Kanalizasyon Master Planı (2018-Devam, Su Yönetimi)
3. İzmir-Çeşme Kültür ve Turizm Koruma Merkezi Planı (2018-Devam, Turizm)
4. Marmara Havzası Taşkın Yönetim Planı (2018-Devam, Su Yönetimi)
5. Sakarya Nehir Havza Yönetim Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
6. Yeşilirmak Havzası Kuraklık Yönetim Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
7. Batı Karadeniz Havzası Kuraklık Yönetim Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
8. Sakarya Havzası Kuraklık Yönetim Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
9. Susurluk Havzası Kuraklık Yönetim Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
10. Ankara İli İçmesuyu, Atıksu Ve Yağmursuyu Yönetimi Master Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
11. Marmara Havzası Kuraklık Yönetim Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
12. Meriç-Ergene Havzası Kuraklık Yönetim Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
13. Konya Havzası Kuraklık Yönetim Planı Güncelleme Projesi (2022-Devam, Su Yönetimi)
14. Kızılırmak Havzası Kuraklık Yönetim Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
15. Akarçay Havzası Kuraklık Yönetim Planı (2022-Devam, Su Yönetimi)
16. Susurluk Havzası Taşkın Yönetim Planı Güncelleme Projesi (2022-Devam, Su Yönetimi)
17. Düzce İli 1/50.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (2022-Devam, Mekansal Planlama)
18. Doğu Karadeniz Havzası Kuraklık Yönetim Planı Hazırlanması Projesi (2022-Devam, Su Yönetimi)

Grafik 9 - 2022 yılında SÇD süreci başlayan planların dağılımı

2022 yılında Su Yönetimi sektöründe; 10 Kuraklık Yönetim Planı, 1 Taşkın Yönetim Planı, 1 Nehir Havza Yönetim Planı ve 1 İçmesuyu-Atıksu-Yağmursuyu Yönetim Planı olmak üzere toplam 13 planın SÇD süreci yürütülmeye başlanmıştır. Su yönetimi sektörünün yanı sıra 2022 yılında Kıyı Yönetimi sektöründe 1 ve Mekansal Planlama sektöründe de 1 planın SÇD süreci yürütülmeye başlanmıştır (Grafik 9).

3. İZİN VE LİSANS ÇALIŞMALARI

2872 sayılı Çevre Kanunu Madde 11, birinci paragrafta “Üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler” hükmü bulunmaktadır.

Bu doğrultuda Çevre Kanununa dayanılarak hazırlanan ve 29 Nisan 2009 tarih ve 27214 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Çevre Kanununa Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik 01 Nisan 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Böylece, ülkemizde daha önce çevreye kirletici etkisi bulunan faaliyet ve tesislerin ilgili yönetmelikler kapsamında almak zorunda oldukları deşarj izni, emisyon izni, gürültü izni, derin deniz deşarjı izni ile atık yönetimi konularındaki lisanslar yerine 01 Nisan 2010 tarihinden itibaren bütüncül yaklaşım stratejisi çerçevesinde tek bir çevre izni uygulaması hayata geçirilmiştir.

Daha sonra bu yönetmelik yürürlükten kaldırılarak, 10.09.2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği (ÇİLY) 01 Kasım 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin Ek-1 ve EK-2 listelerinde yer alan işletmeler faaliyette bulunabilmek için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında çevre izni veya çevre izin ve lisansı almak zorundadır.

3.1. Çevre İzin ve Lisanslama Çalışmaları

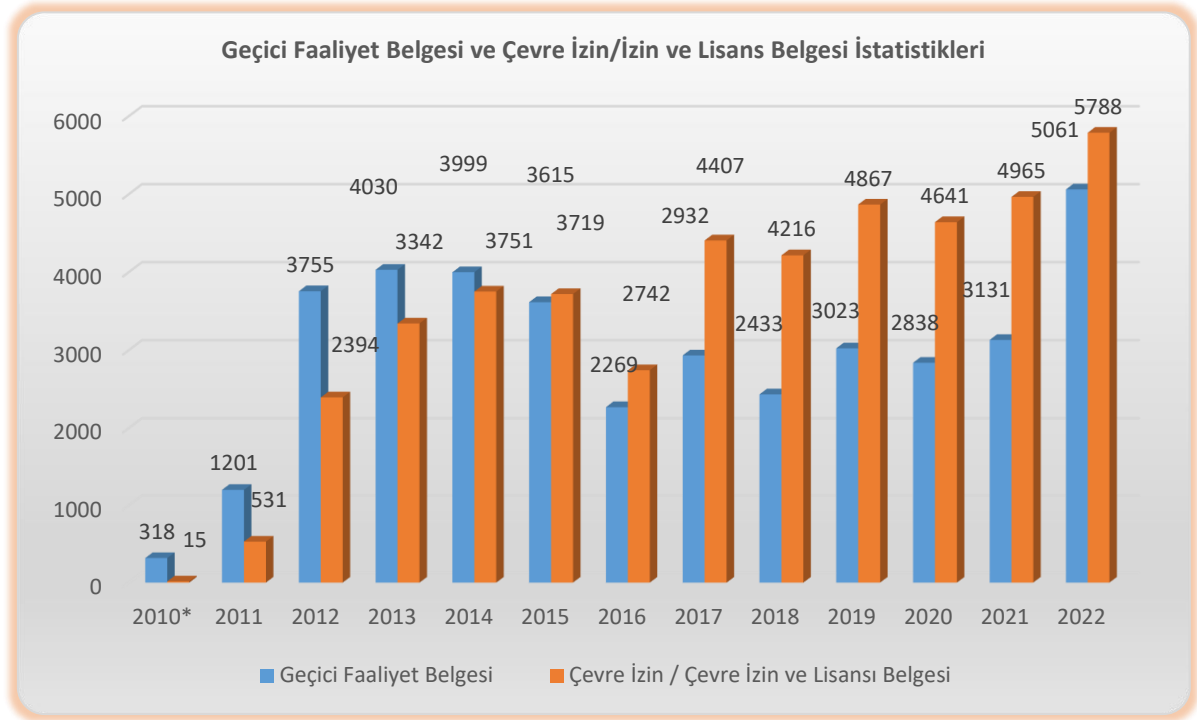
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans belgesinin düzenlenmeye başlandığı 2010 yılından bu yana Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM teşkilatı tarafından toplam 38.605 faaliyet veya tesise Geçici Faaliyet Belgesi (GFB), 45.378 faaliyet veya tesise Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiş olup, buna ilişkin olarak yıl bazında Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı verileri Çizelge 4’de verilmektedir.

Çizelge 4 – Yıllar itibariyle Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında verilen belgelerin sayıları

	Geçici Faaliyet Belgesi	Çevre İzin veya Çevre İzin ve Lisansı Belgesi
	TOPLAM	TOPLAM
2010*	318	15
2011	1.201	531
2012	3.755	2.394
2013	4.030	3.342
2014	3.999	3.751
2015	3.615	3.719
2016	2.269	2.742
2017	2.932	4.407
2018	2.433	4.216
2019	3.023	4.867
2020	2.838	4.641
2021	3.131	4.965
2022	5.061	5.788
TOPLAM	38.605	45.378

* 01.04.2010-31.12.2010 tarihleri arası verilerdir.

Çizelge 4 incelendiğinde 2022 yılı içerisinde 5.061 Geçici Faaliyet Belgesi 5.788 Çevre İzin veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi düzenlenmiştir.

Grafik 10 – Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında düzenlenen GFB, Çevre İzin Belgesi veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi sayılarının yıllara göre dağılımı

3.2. İthalat ve İhracat İzinleri

Pil ve Akümülatör İthalatı

Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yer alan atık pil ve akümülatörlerin etkin toplama sistemlerinin kurulması ve yönetmeliğe uygun pil ve akümülatör ürünlerinin piyasaya sürülmesi ve ithalat denetimlerinin bu doğrultuda yapılması amacıyla Pil ve Akümülatörlerin İthalat Denetimlerine İlişkin Tebliğ hazırlanmış ve 2006 yılında uygulamaya alınmıştır. Her yıl Ocak ayında güncellenen tebliğle yönetmeliğe uygun pil ve akümülatör ithalatı gerçekleştirilmektedir.

İthalat işlemleri iki aşamalı olarak yürütülmektedir. İlk aşamada pil ve akümülatör ithal etmek isteyen firmalar Bakanlığımıza bir önceki yıl ithalat bilgilerini içeren form ile atık haline gelen pil ve akümülatörlerin ne şekilde toplanacağını gösterir atık yönetim planlarını sunarak Bakanlığımıza çevre uyum belgesi (ön izin) başvurusunda bulunmaktadır.

Başvurusu uygun bulunan firmaların Ticaret Bakanlığı Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi-TAREKS üzerinden yaptıkları elektronik başvuru değerlendirilerek onay verilmekte ve ilk aşama tamamlanmaktadır.

Ön izin onayı alan firma aynı sistem üzerinden ithalat başvurusu yaparak Ticaret Bakanlığı Bölge Müdürlüklerinin onayını beklemektedir. Ticaret Bakanlığı Bölge Müdürlükleri ithal edilmek istenen pil ve akümülatörlerin Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen yasaklama ve kısıtlamalara uygunluğu ile etiket ve işaretlemelere bakmak suretiyle fiili denetim yapmaktadır.

Metal Hurda İthalatı

Her yıl Ticaret Bakanlığı tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve ilgili kurum kuruluş görüşleri alınmak suretiyle hazırlanan ve 01 Ocak itibarıyla yürürlüğe giren “Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği” kapsamında, Tebliğin Ek-1 sayılı listesinde yer alan metal hurdalar için Bakanlığımızca “Metal Hurda İthalatçı Belgesi” Çevre İthalat ve İhracat İzinleri Uygulaması üzerinden onaylanarak düzenlenmektedir. Düzenlenen belgeye ilişkin onay numarası Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemine de web servis aracılığıyla iletilmektedir.

Metal Hurda İthalatçı Belgesi, Tebliğin 4 üncü maddesi gereğince, metal hurdayı ergiterek işlem yapan veya metal hurdayı parçalamak ve boyutlarını küçültmek suretiyle kalitesini ve yoğunluğunu arttırmak üzere ön işlem uygulayan ve bu amaçlarla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’ndan “Geçici Faaliyet Belgesi” veya “Çevre İzin ve Lisans Belgesi”ne sahip sanayicilere düzenlenmektedir. Aynı zamanda bu sanayicilerin Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yapılacak değerlendirme neticesinde Radyasyon Ölçüm Sistemi Uygunluk Belgesine (radyasyon kontrolü için uygun ve kalibre edilmiş sabit ve portatif radyasyon ölçüm cihazlarına ve ilgili diğer donanıma) ve radyasyondan korunma konusunda eğitim almış personele sahip olduğunu belgelemek zorundadır.

Metal hurda ithalatları radyasyon panellerinin olduğu 27 adet ihtisas gümrüğünde yapılmaktadır (Gümrük Genel Tebliği Gümrük İşlemleri Seri No: 104).

Atık İthalatı

Atık ithalatı her yıl Ticaret Bakanlığı tarafından Bakanlığımız ve ilgili kurum kuruluş görüşleri alınmak suretiyle hazırlanan ve 01 Ocak itibarıyla yürürlüğe giren “Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği” kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerince düzenlenen uygunluk yazısı çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Tebliğin Ek-1’inde yer alan atıkları;

- Bakanlıktan lisans veya geçici çalışma izni alan geri kazanım tesislerine sahip sanayiciler ithal edebilir.
- Bazı atıklar içinse yalnızca dahilde işleme rejimi kararı doğrultusunda ihraç kaydıyla ithalat mümkündür.

Atık ithalatı da metal hurda ithalatında olduğu gibi radyasyon panellerinin olduğu 27 adet ihtisas gümrüğünde yapılmaktadır (Gümrük Genel Tebliği Gümrük İşlemleri Seri No:104). Söz konusu belgeye ilişkin başvurular Bakanlığımız “Çevre İthalat ve İhracat İzinleri Uygulaması” üzerinden yapılmakta ve yine bu sistem üzerinden onay verilmektedir. Düzenlenen belgeye ilişkin onay numarası Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemine de web servis aracılığıyla iletilmektedir.

2022 yılı itibarıyla Bakanlığımız 2021/25 sayılı Bakanlığımız Atık İthalatı Uygulama Genelgesi Genelgesi kapsamında % 50 kota ile geri dönüşüm tesislerine Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi düzenlenmiştir.

Katı Yakıt İthalatı

Çevrenin korunması yönünden kontrol altında tutulan yakıtların ithalatı ile ilgili iş ve işlemler her yıl Ticaret Bakanlığı tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve ilgili kurum kuruluş görüşleri alınmak suretiyle hazırlanan ve 01 Ocak itibarıyla yürürlüğe giren “Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği” kapsamında yürütülmektedir.

Tebliğ kapsamında, Bakanlığımızca Tebliğ ekinde yer alan 15 kalem kontrole tabi katı yakıt (antrasit, taşkömürü, linyit, petrol koku, v.b) için “Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi” düzenlenmektedir. Söz konusu belgeye ilişkin başvurular Bakanlığımız “Çevre İthalat ve İhracat İzinleri Uygulaması” üzerinden yapılmakta ve yine bu sistem üzerinden onay verilmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca düzenlenen katı yakıt ithalatçısı kayıt belgesi kapsamında ithal edilecek yakıtların giriş yaptığı ilin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğüne uygunluk denetimi yapılmaktadır. Uygunluk denetimi sırasında yakıttan numune alınarak Bakanlığımızca yetkilendirilen laboratuvarlarda analizi yaptırılmakta ve analizi uygun olan yakıtların ithalatına uygunluk yazısı düzenlenerek izin verilmektedir. Söz konusu belgeye ilişkin başvurular Bakanlığımız “Çevre İthalat ve İhracat İzinleri Uygulaması” üzerinden yapılmakta ve yine bu sistem üzerinden onay verilmektedir. Düzenlenen belgeye ilişkin onay numarası Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemine de web servis aracılığıyla iletilmektedir.

Atık İhracatı

Atık ihracatı, atığın tehlikeli ve tehlikesiz olmasına bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Tehlikeli atıkların sınırötesi taşınımı ülkemizin de taraf olduğu “Basel Sözleşmesi” ve “Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” hükümleri doğrultusunda yürütülmekte olup, ülkemizde oluşan tehlikeli atıkların geri kazanımı ve/veya bertarafı için gerekli teknik kapasiteye sahip tesislerin bulunmaması durumunda tehlikeli atık ihracatı AB ve OECD ülkeleri ile Liechtenstein’a yapılabilir. İthalatçı ve varsa transit ülkelere Türkiye’den gönderilecek atık ile ilgili ön bildirimde bulunularak, söz konusu ülkelerin Basel’de kayıtlı yetkili otoritelerden onay alınmaktadır. Ülkelerin onayı olmadan ihracat işlemi başlatılmamaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, tehlikeli atık ihracatına ilişkin ithalatçı ve transit ülke onayları geldikten sonra “tehlikeli atık ihracatında sakınca bulunmadığına dair” yazılar, ihracat işleminin gerçekleştirileceği Gümrük Müdürlüğü/Müdürlüklerine gönderilmekte ve ihracat işlemleri gerçekleştirilmektedir.

02.04.2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Yönetmeliği gereğince tehlikesiz atıkların; AB ve/veya OECD üyesi ülkeler ile Liechtenstein’a ihracatında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca belge düzenlenmemektedir, ancak ihracat işlemi başlamadan Bakanlığa bilgi verilmesi ve kayıt altına alınması gerekmektedir. Tehlikesiz atıkların AB ve/veya OECD üyesi ülkeler ile Liechtenstein haricindeki ülkelere ihracatında ise ilgili ülkenin yetkili otoritesinden izin alınarak Bakanlığa başvuru yapılması gerekmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca onay alınmaksızın ihracat işlemi yapılamaz.

Söz konusu belgelere ilişkin başvurular Bakanlığımız “Çevre İthalat ve İhracat İzinleri Uygulaması” üzerinden yapılmakta ve yine bu sistem üzerinden onay verilmektedir. Düzenlenen belgeye ilişkin onay numarası Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemine de web servis aracılığıyla iletilmektedir.

Atık Transiti

Atıkların transit işlemlerinde yalnızca ömrünü tamamlamış lastiklere yönelik transit geçiş izni düzenlenmektedir. Ömrünü tamamlamış lastik transit geçiş izinlerinde, lastiklerin gideceği ülkenin yetkili otoritesinden alınmış kabul yazısına bakılmak suretiyle işlem yapılmaktadır. Belgelerinin sunulması ardından giriş ve çıkış gümrükleri ile transit işlem görülecek gümrük kapıları bilgilendirilmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca olarak yalnızca belge üzerinden yapılan değerlendirme neticesinde transit geçiş izni verilmektedir.

Petrol Koku Kullanım İzin Belgesi

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından sadece çimento ve kireç fabrikalarına ithal kalsine edilmemiş petrol koku tahsisatı yapılmaktadır. Kalsine edilmemiş petrol koku kullanan sanayi tesisleri için Bakanlıktan izin alınması ve kapasiteleri doğrultusunda tahsisat yapılması zorunludur. Petrol koku tahsisat miktarı hesaplamalarında birim enerji 7.500 kcal/kg olarak alınmakta, kükürt oranı olarak %5,5'e kadar izin verilmektedir. Çimento ve kireç fabrikalarına çevre izinleri süresince geçerli olmak üzere petrol koku kullanım izin belgesi düzenlenmektedir. Ayrıca %5,5'den fazla kükürtlü petrol koku talep edilmesi durumunda ithal yüksek kükürtlü petrol koku tahsisatı yalnızca çimento fabrikalarına düzenlenmektedir.

Bununla birlikte, Yerli üretim petrol koku uygunluk belgesi; Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Ek-5'in A bendinde petrol kokunun yakıt olarak kullanılmasına ilişkin sınır değerlerin verildiği yakma tesislerine; Ek-5'in C bendinde tanımlanan "Çimento ve/veya Çimento Klinkeri Üreten Tesisler"e, "Kireç Fabrikalarına ve "Dolomit, Manyezit ve Kömür Yakma Tesisleri"ne düzenlenmektedir. Yerli petrol koku kullanımına ilişkin hava kalitesi ve emisyon ölçümleri yaptırılarak, yerli petrol koku kullanımına yönelik uygunluk verilmektedir.

2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü bünyesinde düzenlenen ithalat ve ihracat belge sayıları aşağıda Çizelge 5'de yer almaktadır.

Çizelge 5 - İthalat ve ihracat izinleri

TEBLİĞ-YÖNETMELİK-SÖZLEŞME ADI	DÜZENLENEN BELGE ADI	Belge Sayısı 2019	Belge Sayısı 2020	Belge Sayısı 2021	Belge Sayısı 2022
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği	Metal Hurda İthalatçı Belgesi	58	104	108	144
Basel Sözleşmesi ve Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği	Transit Geçiş İzni	2	2	1	1
Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yayımlanan Pil ve Akümülatörlerin İthalat Denetimleri Tebliği	Pil ve Akümülatör İthalat ön izin onayı	1.189	1.198	1.347	1.308
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği	Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi	113	110	122	148
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği	Katı Yakıt İthalatçısı Muafiyet İzni	12	12	12	16
2011/4, 2015/2 sayılı İthal Katı Yakıtlar Genelgeleri	Petrol koku kullanma izin belgesi	32	27	20	19
2011/4, 2015/2 sayılı İthal Katı Yakıtlar Genelgeleri	Yüksek Kükürtlü Petrol koku Tahsisatı	40	59	53	57
2011/4, 2015/2 sayılı İthal Katı Yakıtlar Genelgeleri	Yüksek Kükürtlü Taşkömürü Tahsisatı	7	7	11	15
2015/2 sayılı İthal Katı Yakıtlar Genelgeleri	Yüksek Uçuculu Taşkömürü Tahsisatı	6	6	6	8
09/06/2016 tarihli ve 40160356-125.01-E.7551 sayılı yazı	Yerli Petrol Koku Uygunluk Belgesi	25	21	21	17
Atık Yönetimi Yönetmeliği ve Basel Sözleşmesi	Tehlikeli Atık İhracat izni	4	3	4	6
	Tehlikeli Atık İhracat İzni Gümrük Onayı	2	1	6	6
	Tehlikesiz Atık İhracat izni	1.220	1.134	1.158	1.605
2019/18 Sayılı Atık İthalatı Genelgesi	Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi	-	463	249	337

4. DENETİM ÇALIŞMALARI

Anayasa'nın 56 ncı maddesi "Herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip" olduğunu, "çevreyi geliştirmenin, çevre sağlığını korumanın ve çevre kirlenmesini önlemenin Devletin ve vatandaşların ödevi" olduğunu ifade etmektedir. Bu çerçevede devlet görevini yerine getirirken, çevreyi korumaya ve kirliliği önlemeye yönelik olarak "düzenleme yapma" ve "denetim yapma" yetkisini kullanmaktadır.

Çevre denetimi, genel hatlarıyla, Çevre Kanunu hükümlerinin ve ilgili yönetmeliklerin uygulanıp uygulanmadığının tespiti için bir işletmenin faaliyetlerinin gözden geçirilerek ilgili yasal ve teknik gerekliliklere uygunluğun incelenmesine, faaliyet ve izin arasındaki uyumun incelenmesine yani izin koşullarına uyulup uyulmadığının değerlendirilmesine ve işletmenin çevre mevzuatına uymasının teşvik edilmesine yönelik bir süreçtir.

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, Bakanlık merkez ve/veya ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve plansız (rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır.

Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- İzin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- Yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- Kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- Mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık merkez ya da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü (ÇŞİDİM) tarafından gerek görülen durumlarda,
- İhbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez ve/veya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından yapılan denetimlerdir.

Denetim sonrasında gerçekleşen yaptırım süreci, bir yasa veya yönetmeliğe uygunsuzluğun var olduğunun ortaya konduğu durumlarda ceza ve önlem gibi yasal araçlar kullanılarak mevzuata uygunluğun sağlanmasıdır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun amacı bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır. Kanunda bu amaç ortaya konulduktan sonra, bu amacın gerçekleştirilmesi için tüm gerçek ve tüzel kişilerin uyması gereken kurallar, yerine getirmesi gereken yükümlülükler düzenlenmiş, yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin izlenmesi, denetlenmesi, Kanun ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde uygulanacak idari yaptırım (idari para cezası, faaliyetin durdurulması) kararları, yaptırımın uygulanmasında yetkili merciler, kararlara itiraz, adli nitelikteki cezalar kirlitenin sorumluluğuna ilişkin hükümler öngörülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nda (26 ncı madde) idari yaptırımların yanı sıra bir kısım adli nitelikteki cezalar da düzenlenmiştir.

Ayrıca, idari yaptırım kararlarının tesis edilmesi, uygulanması sırasında 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun yanı sıra 5326 sayılı Kabahatler Kanununun da önemle göz önünde bulundurulması

gereklidir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Çevreye Karşı Suçlar bölüm başlığı altında çevrenin kasten kirletilmesi, çevrenin taksirle kirletilmesi, gürültüye neden olma suçları düzenlenmiştir.

Çevre Kanununa dayalı olarak çıkarılan Yönetmelik, Tebliğ gibi ikincil düzenlemeler ile de, Çevre Kanununda esasları belirlenen, çerçevesi çizilen konuların ayrıntılarına, teknik yönlerine, uygulama usullerine yer verilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez ve İl Müdürlükleri tarafından yapılan çevre denetimleri sırasında çevre mevzuatı kapsamında 2872 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata uygunsuzluk tespit edilmesi halinde;

- Herhalde tespit edilen aykırı fiil için Kanunun 20 nci maddesinde öngörülen ve aykırı fiile karşılık gelen idari para cezasının tatbik edilmesi,
- Süre verilmesi takdir edilir ise bir yılı geçmemek kaydı ile ve bir defaya mahsus olarak süre verilmesi, verilen süre sonunda aykırılığın giderilmemesi halinde faaliyetin, tespit olunan aykırılığın mahiyetine, yürütülen faaliyetin niteliğine göre, kısmen, tamamen, süreli ya da süresiz durdurulması,
- Süre verilmediği takdirde derhal, kısmen veya tamamen, süreli ya da süresiz olarak faaliyetin durdurulması,

gerekmektedir.

2022 yılı içerisinde tespit edilen uygunsuzluklar sonucunda Çevre Kanunu'na muhalefet nedeni ile uygulanan idari para cezaları 30 Aralık 2021 tarih ve 31705 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan "2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2022/1)" kapsamında gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Tebliğ, Ek-1'de verilmektedir.

4.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün Denetim Faaliyetleri ve İdari Para Cezası Uygulamaları

Bakanlığın mevcut yapısı itibariyle Çevre Denetim Yönetmeliği, Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı tarafından uygulanmaktadır. Ayrıca ÇED Yönetmeliği (ÇEDY) kapsamında gerçekleştirilen izleme ve kontrol çalışmaları da aynı Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilmektedir.

Buna ek olarak, 81 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü de Çevre Kanunu ve bu kanun çerçevesinde yürürlükte olan mevzuat kapsamında çevre denetimi, ÇED izleme ve kontrol çalışmalarını yürütmektedir.

4.1.1. ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Faaliyetleri

2022 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı tarafından Çevre Denetimi Yönetmeliği (ÇDY) kapsamında 22 kişilik teknik personeliyle çevre denetimleri gerçekleştirilmiştir.

12 Haziran 2021 tarihli ve 31509 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Çevre Denetimi Yönetmeliği'nin 12 nci maddesi uyarınca 2022 Yılı Birleşik Denetim Programı 29/12/2021 tarih ve E.2547454 sayılı Bakanlık Olur'u ile onaylanmış olup denetim programına 62 tesis alınmıştır.

ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 2022 yılında gerçekleştirdiği denetimler ve türleri Çizelge 6'da verilmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez teşkilatı tarafından 2022 yılında toplam 416 ani, planlı, şikayet denetimi ve ÇED İzleme ve Kontrol Çalışması yapılmıştır. Bu denetimler sonucunda çevre kirliliğine sebep olan kurum ve kuruluşlara 53.789.947,27 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Çizelge 6– 2022 yılında ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen denetimler

ANİ	PLANLI (BİRLEŞİK)	TOPLAM
354	62	416

2022 yılı içerisinde ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü (ÇEDİDGM) tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri, uygulanan ceza miktarları ve idari yaptırım sayısı Çizelge 7'de verilmektedir. 2022 yılında ÇEDİDGM tarafından gerçekleştirilen 416 denetim sırasında tespit edilen 117 uygunsuzluk karşılığında 53.789.947,27 TL idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca 10 adet işletmeye de durdurma cezası verilmiştir.

Çizelge 7– 2022 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri, uygulanan ceza miktarları ve sayısı

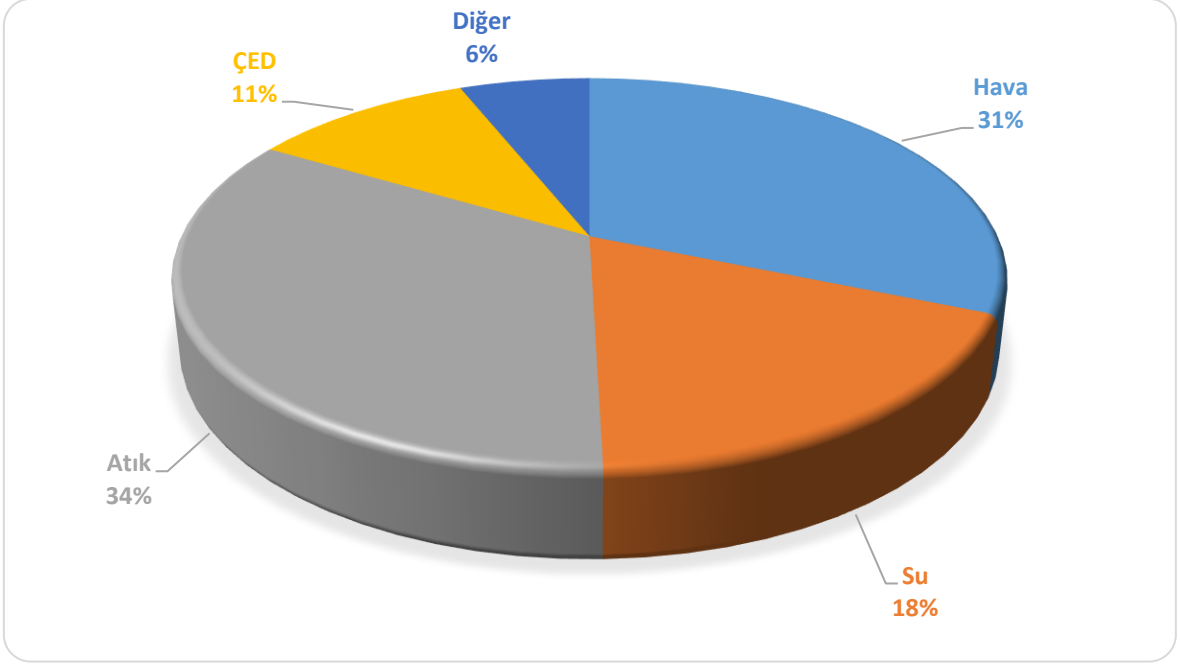
	DENETİM SAYISI	İDARİ YAPTIRIM SAYISI	CEZA MİKTARI (TL)	DURDURMA
ÇEDİDGM	416	117	53.789.947,27	10

Çizelge 8'de 2022 yılında işletmelere ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarları ve idari yaptırımların sayısı verilmektedir. 2022 yılı içerisinde ÇEDİDGM tarafından en fazla sayıda idari yaptırım (39) atık konusunda uygulanmış ve bu yaptırımları sonucu olarak işletmelere 40.594.361,00 TL para cezası kesilmiştir.

Çizelge 8– 2022 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından uygulanan ceza miktarları

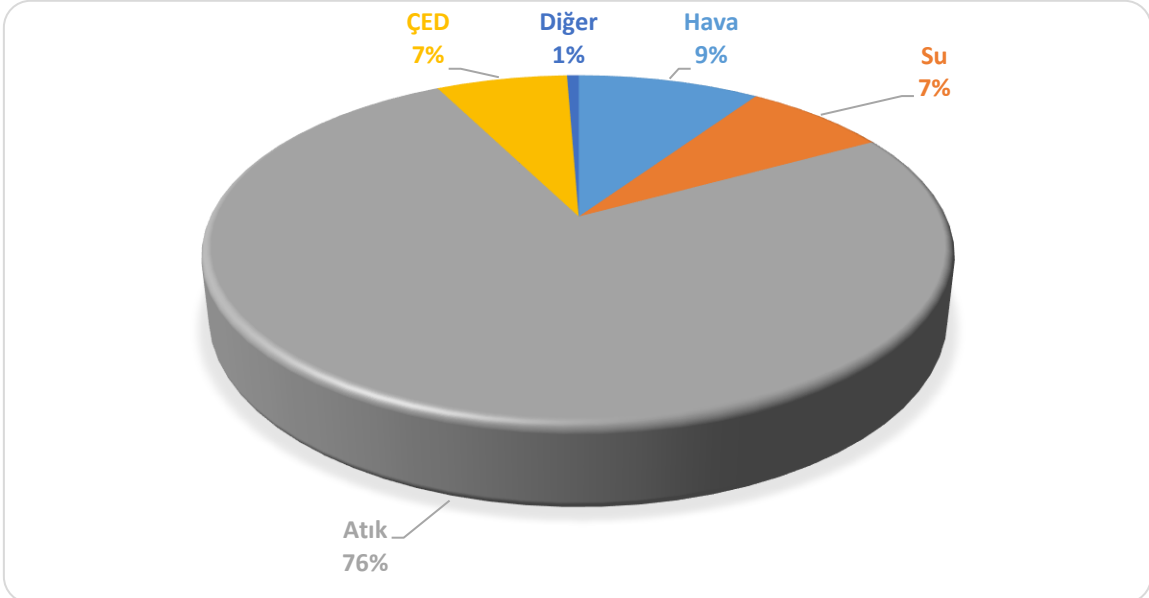
	Ceza Miktarı (TL)	Uygulanan İdari Yaptırım Sayısı
Hava	5.055.978,00	36
Su	4.031.723,00	21
Atık	40.594.361,00	39
ÇED	3.782.039,68	14
Diğer	325.845,59	7
TOPLAM	53.789.947,27	117

Grafik 11'de ÇEDİDGM tarafından 2022 yılında işletmelere uygulanan idari yaptırım sayısının konulara göre dağılımı görülmektedir. 2022 yılında işletmelere uygulanan idari yaptırımların dağılımı incelendiğinde, idari cezaların % 11'i ÇED Yönetmeliği, %34'ü atık, %18'i su, %31'i de hava konusunda gerçekleşmiştir.

Grafik 11 - 2022 yılında ÇEDİDGM tarafından uygulanan idari yaptırım sayısının konulara göre dağılımı

Grafik 12’de ÇEDİDGM tarafından 2022 yılında işletmelere uygulanan ceza miktarlarının konulara göre dağılımı görülmektedir. 2022 yılında işletmelere uygulanan ceza miktarlarının dağılımı incelendiğinde, idari cezaların %76’sı atık konusunda, %9’u hava kirliliği ve %7’si de su kirliliği konusunda gerçekleşmiştir. ÇED Yönetmeliği hükümlerine uymayanlara uygulanan ceza miktarının oranı ise %7’sidir.

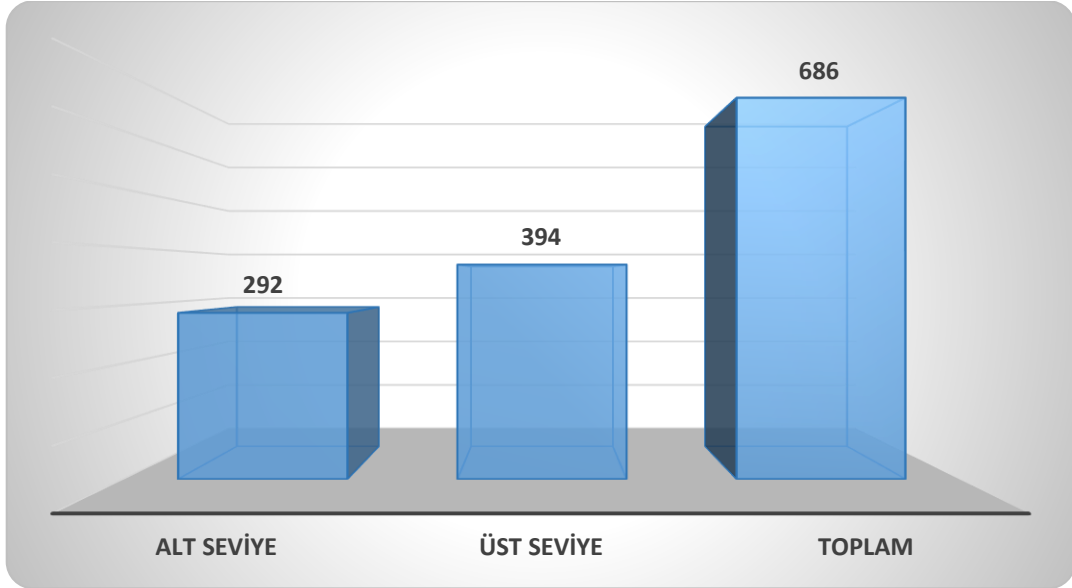
Grafik 12 - 2022 yılı sonu itibariyle ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarlarının konulara göre dağılımı

4.1.2. Büyük Endüstriyel Kaza Riski Taşıyan Tesislerin Denetimi Faaliyetleri

Büyük endüstriyel kaza risklerinin kontrolü ve denetimi hususunda; “Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin AB Konsey Direktifi/Seveso III Direktifi”ni ülkemiz mevzuatına uyumlaştıran ve 2 Mart 2019 tarihli ve 30702 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik”e bağlı olarak, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı sorumluluğunda yer alan hususlar ve BEKRA denetimleri için Genel Müdürlüğümüz tarafından hazırlanmış olan kılavuz ve kontrol listeleri çerçevesinde 2022 yılı içerisinde 380 adet BEKRA denetimi yapılmıştır.

2022 yılı sonu itibariyle Türkiye genelinde BEKRA Bildirim Sisteminde kayıtlı 394 üst seviyeli, 292 alt seviyeli olmak üzere toplam 686 BEKRA kuruluşu bulunmaktadır (BEKRA Bildirim Sistemi) (Grafik 13).

2022 yılında mevcut sistemin bakımı ve onarımı için hizmet alımı yapılmış, 2023 yılı itibariyle ise sistemin bakım, onarım ve geliştirme çalışmaları Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Grafik 13 - 2022 yılı sonu itibariyle BEKRA Bildirim Sisteminde bildirimde bulunan kuruluşların dağılımı

4.1.3. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri

Avrupa Birliği'nin piyasa gözetimi ve denetimi sistemine paralel bir sistemin Türkiye’de kurulması için hukuki altyapıyı oluşturan ve 11 Ocak 2002 tarihinden itibaren yürürlükte bulunan 4703 sayılı “Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun”, 7223 sayılı “Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu” ile 12 Mart 2021 tarihinde yürürlükten kaldırılmış ve 12 Mart 2021 tarihinden itibaren 7223 sayılı Kanun yürürlüğe girmiştir. Her iki Kanun; üreticilerin piyasaya sadece güvenli ürün sürmesini zorunlu kılarken, kamu kurumlarına da ürüne özel mevzuatı düzenleme ve uygulama yetkisi vermiştir.

Bununla birlikte Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, kamu kuruluşlarının piyasa gözetimi ve denetiminden sorumlu bulundukları ürün grupları belirlenmiştir. Ayrıca Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde, koordinasyonu sağlamak, tavsiye niteliğinde kararlar almak üzere 2002 yılından itibaren Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu (PGDKK) görev yapmaktadır. Kurulun bir üyesi olan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bugüne kadar yapılan kurul toplantılarına katkı ve katılım sağlamıştır.

2011/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca PGDKK tarafından hazırlanan yıllık eylem planlarını değerlendirmek, etkin bir ithalat ve iç piyasa denetimi için temel hedef ve stratejilerle alınacak tedbirleri belirlemek ve bu amaçla üst düzeyde kararlar almak, ilgili kurumlar arasında işbirliğini ve eşgüdümü sağlamak üzere “Piyasa Gözetimi Denetimi ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu (PGDÜGDK)” kurulmuştur. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı’nın da üyesi olduğu Kurul 2012 yılında ilk toplantısını yapmış, süregelen toplantılarda bir dizi karar almış ve halen almaktadır. Bu kararların uygulanması için gerekli çalışmalar etkin bir şekilde yürütülmektedir.

Piyasa gözetimi ve denetimi (PGD), AB üyelik müzakerelerinde “Malların Serbest Dolaşımı” faslının açılış kriterlerinden biri olarak hazırlanmıştır. PGD kuruluşlarının yanı sıra üretici ve tüketici örgütlerinin de görüşleri alınarak hazırlanan ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu (PGDKK) tarafından kabul edilen "2019-2021 yılı Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi" ile Çevre Kanunu kapsamında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü’nün sorumlu olduğu ürünler katı yakıtlardır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşların sorumluluğunda bulunan katı yakıt denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm verileri üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir. Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan Ulusal PGD Raporlarına www.ticaret.gov.tr internet adresinden ulaşılabilir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler Çizelge 9’da verilmektedir.

Çizelge 9: Piyasa gözetimi ve denetimlerinin yıllara göre dağılımı

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PGD Sayısı (Adet)	16.375	12.795	19.233	13.967	11.943	19.475	16.881
Uygulanan Ceza Miktarı (TL)	465.302	244.967	134.788	309.776	212.686	1.182.742	2.722.678

Çizelge 9’da görüldüğü üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sonucunda 2022 yılında 2.722.678 TL idari para cezası uygulanmıştır.

4.2. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin Denetim Faaliyetleri ve İdari Para Cezası Uygulamaları

12 Haziran 2021 tarihli ve 31509 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Çevre Denetimi Yönetmeliği’nin 12 nci maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri için 2021 Yılı Birleşik Denetim Programı 29.12.2021 tarih 2547454 sayılı Bakanlık Olur’u ile onaylanmış ve bu kapsamda denetim programına 2.060 tesis alınmıştır.

2022 yılında 81 Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü (ÇŞİDİM) tarafından yürütülen planlı ve plansız (anı ve şikayet denetimleri) çevre denetimlerine ilişkin veriler sırasıyla Çizelge 10’da yer almaktadır. Çizelgede görüleceği üzere 2022 yılı içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından toplam 68.996 adet çevre denetimi gerçekleştirilmiştir.

Çizelge 10- 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri*

PLANLI DENETİM**	ANİ DENETİM	ŞİKAYET DENETİMİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
4.036	59.595	5.365	68.996

*2022 yılı verilerinde 11.01.2023 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

** Planlı denetimler birleşik denetim ve risk değerlendirme kapsamında yapılan planlı denetimlerin toplamıdır.

2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen çevre denetimlerinin denetim sayıları ve denetim türlerine göre dağılımı Ek-9’da verilmektedir.

2011-2022 tarihleri arasında Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen çevre denetimi sayıları Çizelge 11’de verilmektedir.

Çizelge 11- Çevre denetimi sayılarının yıllara göre dağılımı

	Bakanlık Merkez	ÇŞİDİM	TOPLAM
2011	729	50.313	51.042
2012	543	38.058	38.601
2013	271	37.196	37.467
2014	295	43.674	43.969
2015	323	48.358	48.681
2016	353	52.256	52.609
2017	275	51.766	52.041
2018	217	50.239	50.456
2019	378	54.470	54.848
2020	201	40.935	41.136
2021	289	56.733	57.022
2022	416	68.996	69.412

*2019-2020-2022 yılı verilerinde 11.01.2023 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

Çizelge 12’de, 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısının konu bazında dağılımı verilmektedir. Çizelge 12 incelendiğinde 2022 yılı içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan 5.846 idari yaptırım sonucunda toplam 477.543.231,63 TL ceza kesildiği görülmektedir. 2022 yılında ÇŞİDİM’leri ceza miktarı olarak en fazla cezayı atık konusunda (225.373.304,54 TL) ve ikinci olarak da su konusunda (99.754.984,50 TL) ceza uygulamışlardır

Çizelge 12- 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

Konu	Ceza Miktarı (TL)	Uygulanan İdari Yaptırım Sayısı
Hava*	54.772.184,72	962
Su*	99.754.984,50	622
Atık*	225.373.304,54	956
ÇED	39.931.494,65	484
Gürültü	9.079.258,00	514
Toprak	7.982.334,03	73
Egzoz	5.683.889	1842
Diğer*	34.965.782,19	393
TOPLAM	477.543.231,63	5.846

*Hava; Anız Yakma, Koku, Sera Gazı, PGD,

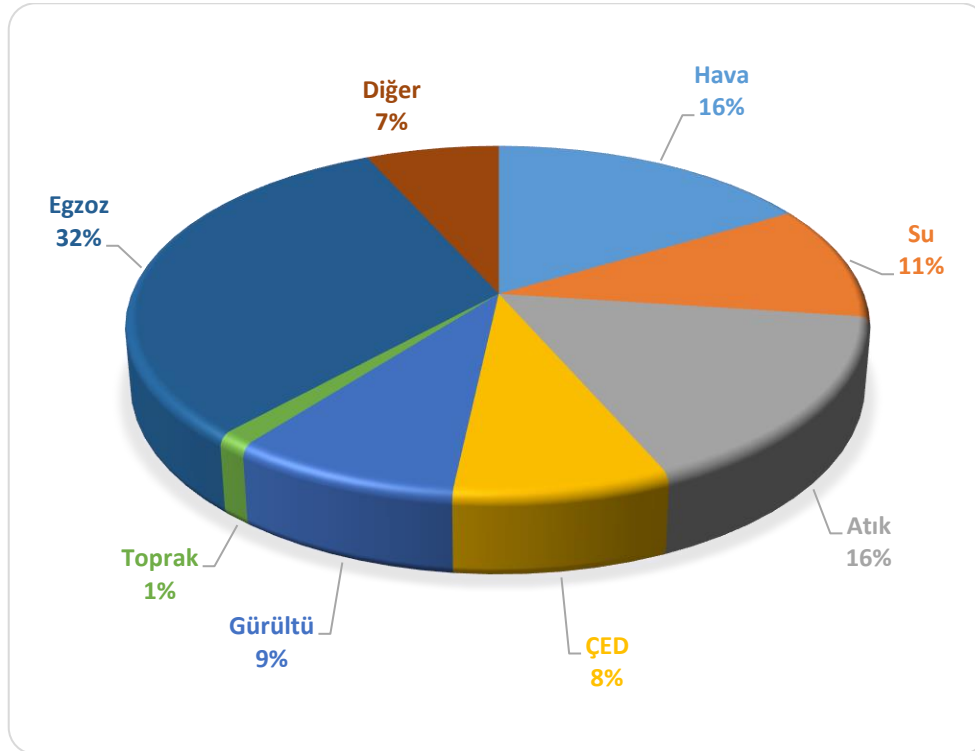
Su; Gemi,

Atık; MOYDEN, Sıfır Atık/Poşet

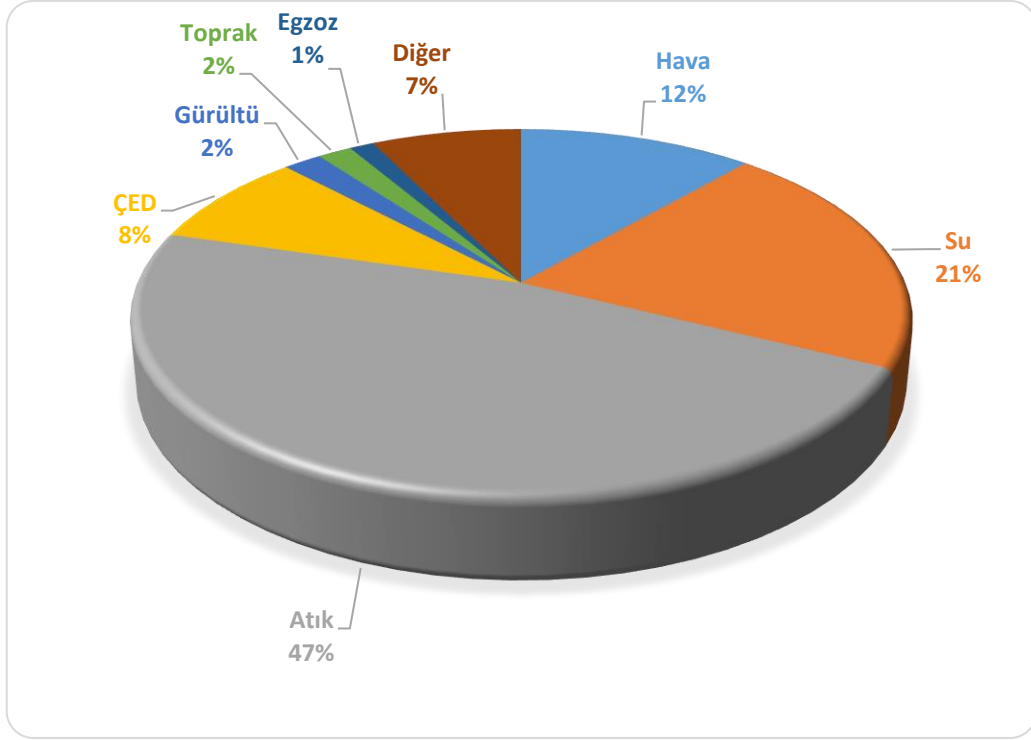
Diğer; Çevre mühendisi /yetkilendirilmiş kişi, Yönetimi, Kimyasallar, BEKRA, Kıyı Tesisi, cezalarını içermektedir

**2022 yılı ceza verilerinde 25.01.2023 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

Grafik 14 ve Grafik 15'te 2022 yılında ÇŞİDİM' leri tarafından işletmelere uygulanan idari yaptırım sayılarının ve idari yaptırım miktarlarının ve sayılarının konulara göre dağılımı verilmektedir.

Grafik 14 - 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan idari yaptırım sayılarının konulara göre dağılımı

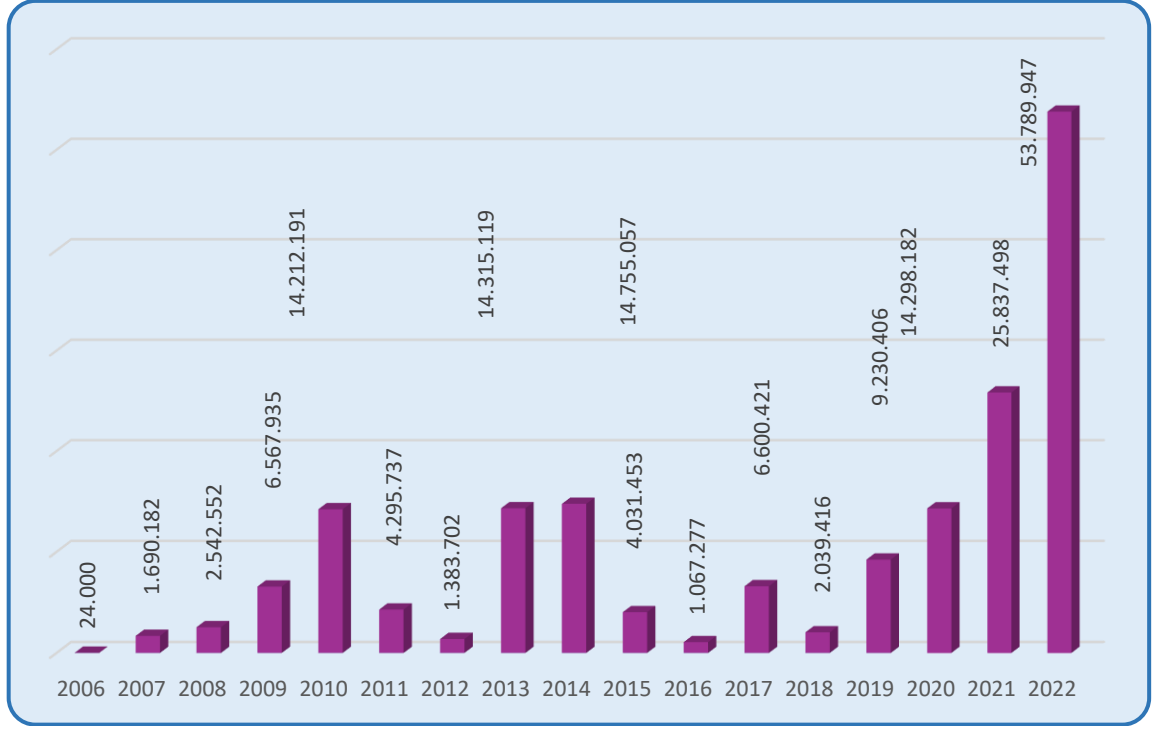

Grafik 15 – 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan idari yaptırım miktarlarının konulara göre dağılımı

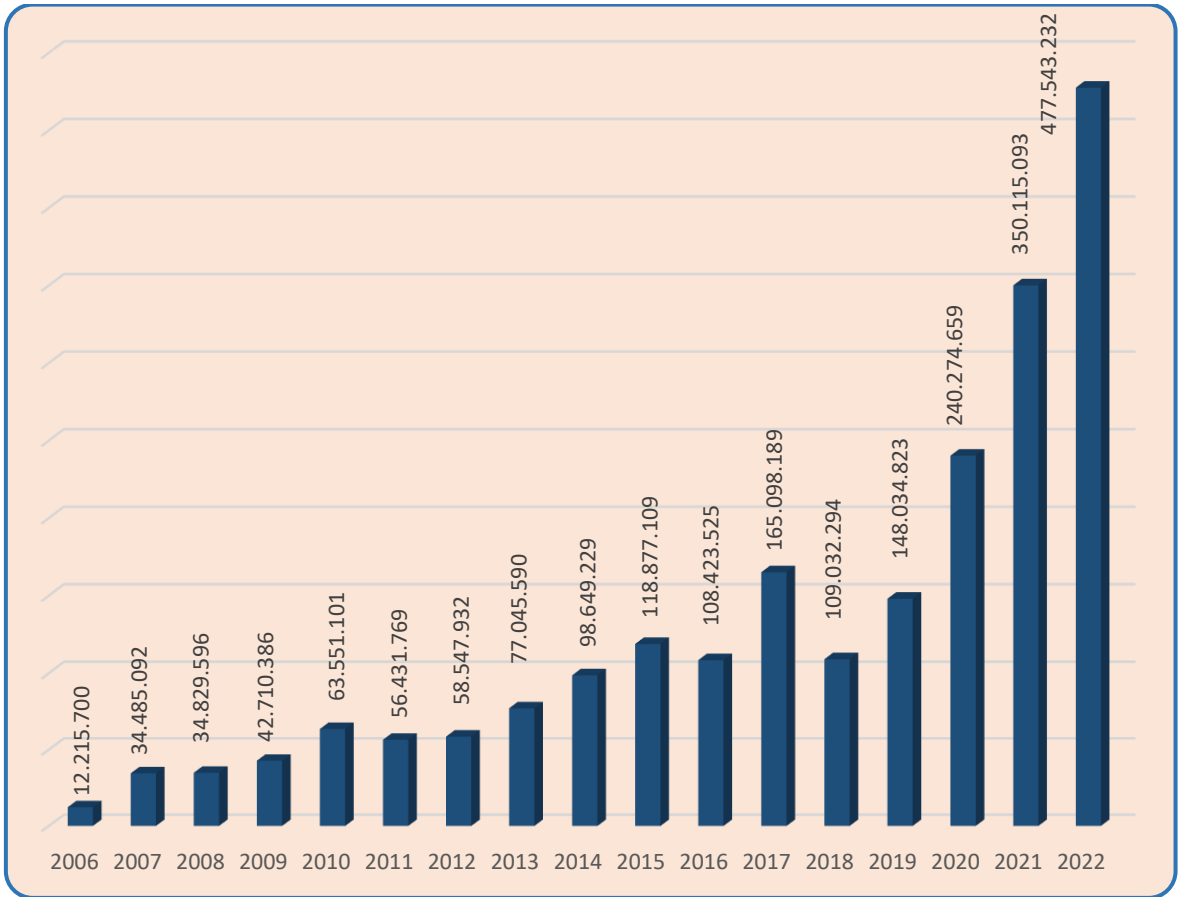
Çizelge 13 – Yıllar bazında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarları (TL)

	Bakanlık Merkez	ÇŞİDİM	TOPLAM
2006	24.000	12.191.700	12.215.700
2007	1.690.182	32.794.910	34.485.092
2008	2.542.552	34.362.370	34.829.596
2009	6.567.935	36.142.451	42.710.386
2010	14.212.191	49.338.910	63.551.101
2011	4.295.737	52.136.032	56.431.769
2012	1.383.702	57.164.230	58.547.932
2013	14.315.119	62.730.471	77.045.590
2014	14.755.057	83.894.172	98.649.229
2015	4.031.453	114.845.656	118.877.109
2016	1.067.277	107.356.248	108.423.525
2017	6.600.421	158.497.768	165.098.189
2018	2.039.416	106.992.878	109.032.294
2019	9.230.406	138.804.417	148.034.823
2020	14.298.182	225.976.477	240.274.659
2021	25.837.498	324.277.595	350.115.093
2022	53.789.947	477.543.232	531.333.179

Grafik 16’da 2006-2022 yılları arasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez teşkilatı, Grafik 17’de de 2006-2022 yılları arasında ÇŞİDİM tarafından işletmelere uygulanan idari yaptırım miktarları (TL) verilmektedir.

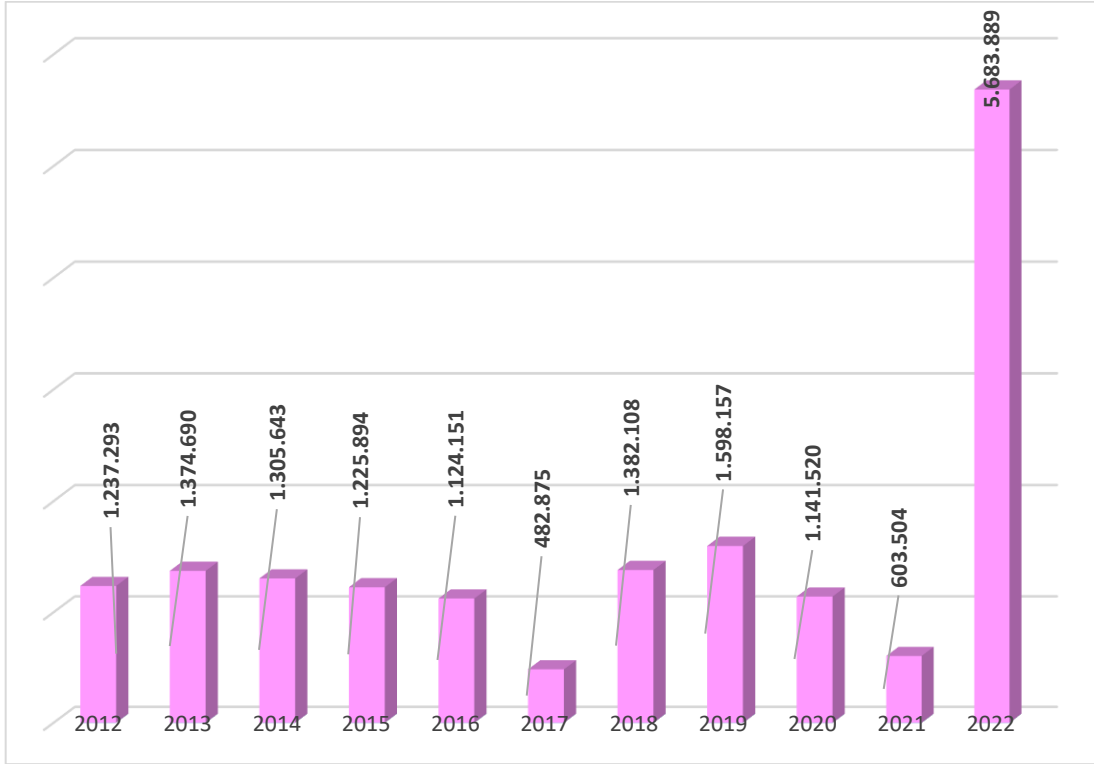

Grafik 16 - Yıl bazında Bakanlık merkez teşkilatı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı

Grafik 17 - Yıl bazında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı

Grafik 18’de 2012-2022 yılları arasında egzoz konusunda uygulanan toplam idari yaptırım miktarları (TL) verilmektedir.

Grafik 18 - Yıl bazında egzoz konusunda uygulanan idari para cezaları (TL)

4.3. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

Çevre Kanununun 15 inci maddesinde, 2872 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklere aykırılık halinde aykırılığa sebep olan faaliyetin, bir defaya mahsus olarak ve bir yılı aşmayacak şekilde süre verilmesi halinde, verilen süre sonunda aykırılığın giderilmemiş olması durumunda süre sonunda, süre verilmediği takdirde derhal, kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda “durdurma kararı” Bakanlık merkezde Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürü, illerde ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilmektedir.

Ayrıca 2872 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrasında, faaliyetin durdurulmasına ilişkin olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci bakımından süre ve durdurma kararı verecek makam ile ilgili olarak özel bir hüküm getirerek çevresel etki değerlendirilmesi incelemesi yapılmaksızın başlanan faaliyetlerin Bakanlık tarafından, proje tanıtım dosyası hazırlanmaksızın başlanan faaliyetlerin ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından ve süre verilmeksizin durdurulacağını belirtmiştir.

Faaliyetlerin durdurulması:

Madde 15 - (Değişik: 26/4/2006 - 5491/12 md.) Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklere aykırı davranışlara söz konusu aykırı faaliyeti düzeltmek üzere Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından bir defaya mahsus olmak üzere esasları yönetmelikle belirlenen ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir.

Faaliyet; süre verilmemesi halinde derhal, süre verilmesi durumunda, bu süre sonunda aykırılık düzeltilmez ise Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulur. Çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratan faaliyetler süre verilmeksizin durdurulur.

Çevresel Etki Değerlendirmesi incelemesi yapılmaksızın başlanan faaliyetler Bakanlıkça, proje tanıtım dosyası hazırlanmaksızın başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülkî amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur.

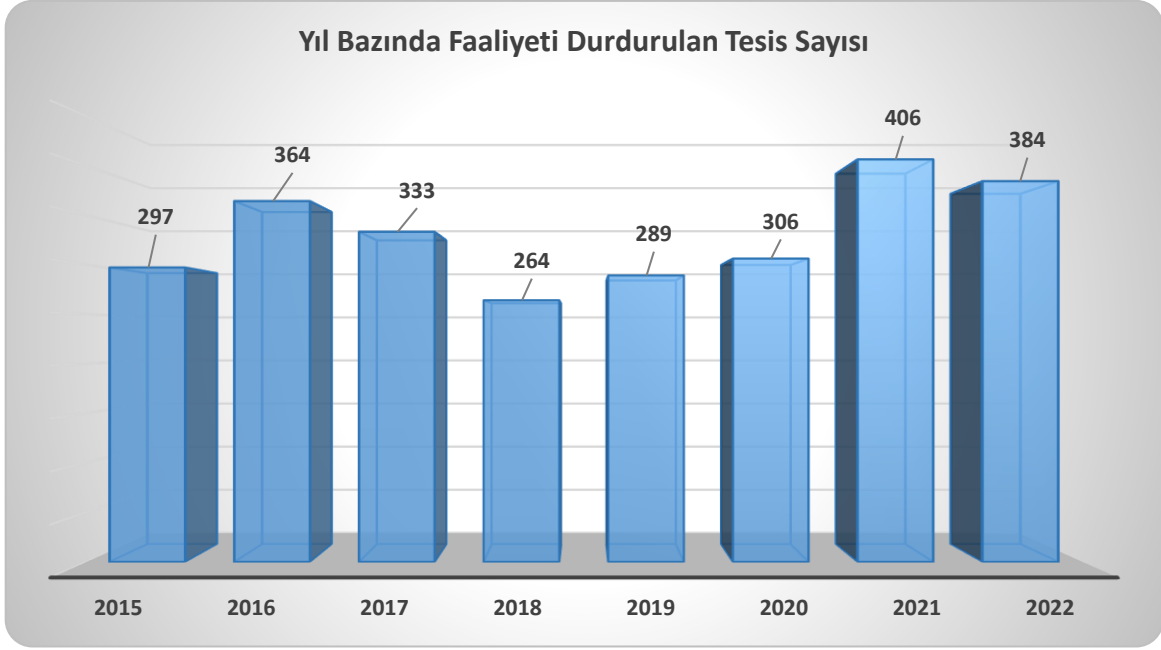
2022 yılı içerisinde 56 ÇŞİDİM tarafından 374 tesise, Bakanlık Merkez teşkilatı tarafından 10 tesise ve toplamda 384 tesise kapatma/durdurma kararı verilmiştir. Çevre Kanunu uyarınca uygulanan kapatma/durdurma kararlarına ilişkin ayrıntılı veriler Çizelge 14'te verilmektedir.

Çizelge 14 - 2022 yılında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı

	İl	Kapatma/Durdurma
1	ADANA	6
2	ANKARA	3
3	ANTALYA	34
4	ARTVİN	3
5	AYDIN	3
6	BALIKESİR	9
7	BİLECİK	1
8	BOLU	1
9	BURDUR	1
10	BURSA	21
11	ÇANAKKALE	5
12	ÇANKIRI	2
13	ÇORUM	18
14	DENİZLİ	6
15	DİYARBAKIR	1
16	EDİRNE	2
17	ERZURUM	6
18	ESKİŞEHİR	3
19	GİRESUN	1
20	HATAY	2
21	ISPARTA	3
22	MERSİN	2
23	İSTANBUL	24
24	İZMİR	21
25	KARS	16
26	KASTAMONU	4
27	KAYSERİ	13
28	KIRKLARELİ	1

Çizelge 14 - 2022 yılında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı (devam)

	İl	Kapatma/Durdurma
29	KOCAELİ	5
30	KONYA	11
31	KÜTAHYA	6
32	MALATYA	5
33	MANİSA	11
34	KAHRAMANMARAŞ	1
35	MUĞLA	7
36	NEVŞEHİR	6
37	NİĞDE	2
38	ORDU	3
39	SAKARYA	4
40	SAMSUN	2
41	SİVAS	4
42	TEKİRDAĞ	67
43	TOKAT	1
44	TRABZON	1
45	TUNCELİ	2
46	ŞANLIURFA	1
47	UŞAK	5
48	VAN	1
49	ZONGULDAK	4
50	AKSARAY	2
51	KARAMAN	3
52	KIRIKKALE	2
53	ŞIRNAK	1
54	ARDAHAN	1
55	KARABÜK	1
56	OSMANİYE	3
TOPLAM		374
BAKANLIK		10
GENEL TOPLAM		384

Grafik 19 - Yıl bazında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı

4.4. Çevre Denetiminde Yetki Devri

Çevre Kanunu, Madde 12 ile denetim yetkisinin gerektiğinde Bakanlıkça;

- İl Özel İdarelerine,
- Çevre denetim birimlerini kuran Belediye Başkanlıklarına,
- Denizcilik Müsteşarlığına,
- Sahil Güvenlik Komutanlığına,
- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine devredileceği hükmünü getirmiştir.

Denetim yetkisini devralan kamu kurumunun idari yaptırım kararını verme yetkisini de devralması söz konusudur. Çevre Kanunu'nun 24 üncü maddesine göre; bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararlarını verme yetkisi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na ait olmakla beraber bu yetki, 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği, yukarıda belirtilen kurum ve merciler tarafından da kullanılacaktır.

Çizelge 15'te, Çevre Kanunu uyarınca yetki devri yapılan kurumlar ve yetki devri yapılan konu başlıkları verilmektedir. Bakanlık en fazla olarak Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında belediyelere yetki devri yapmıştır.

Çizelge 15 – Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından denetim ve yaptırım uygulama konusunda yetki devri yapılan kurumlar ve konu başlıkları

İLGİLİ YÖNETMELİK	GENELGE NO	YETKİ DEVRİ YAPILAN KURUMLAR	SAYI
Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği	2872-12 mad.	Belediye Başkanlıkları	102
Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları	2008/6	İstanbul, Ankara, Kocaeli, Sakarya, Gaziantep, Bursa, Ordu, Antalya, Trabzon, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlıkları	10
Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	2006/19	Belediye Başkanlıkları	164
Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği	2006/16	Belediye Başkanlıkları Sahil Güvenlik Komutanlığı Trafik Denetim Ekipleri	112
Denizlerde Kurulacak Balık Çiftlikleri	2010/11	Sahil Güvenlik Komutanlığı	1
Gemilerden Kaynaklanan Deniz Kirliliği	2011/9	Sahil Güvenlik Komutanlığı Denizcilik Müsteşarlığı İstanbul, Kocaeli, Mersin, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlıkları	6

Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Denetimi ve Yaptırım Uygulanması konusunda Bakanlıkça yetki devri yapılan kurumlar tarafından 2022 yılında uygulanan idari para cezalarına ilişkin bilgi Çizelge 16’da yer almaktadır.

Çizelge 16 - Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından 2022 yılında uygulanan ceza miktarı

CEZAYI KESEN KURUM	2022 YILINDA UYGULANAN TOPLAM CEZA SAYISI	2022 YILINDA UYGULANAN TOPLAM CEZA MİKTARI (TL)
Sahil Güvenlik Komutanlığı	438	17.577.607,00
Denizcilik Müsteşarlığı	0	0,00
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	95	98.307.161,00
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	18	70.112.782,00
Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	11	258.243,02
Mersin Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	1	2.025.942,00
TOPLAM	563	188.281.735,02

Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Denetimi ve Yaptırım Uygulanması konusunda Bakanlıkça yetki devri yapılan kurumlar tarafından 2006-2022 yılları arasında uygulanan idari para cezalarına ilişkin bilgi Ek-14’te yer almaktadır.

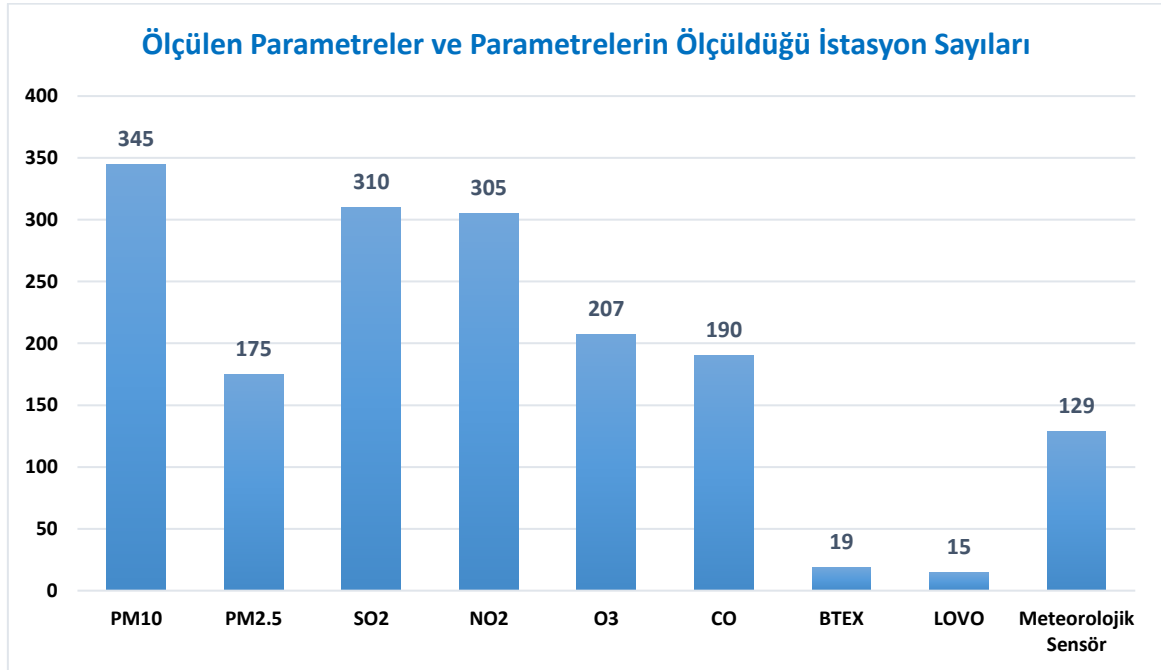
5. ÇEVRESEL İZLEME ÇALIŞMALARI

5.1. Hava Kalitesinin İzlenmesi Çalışmaları

Hava kalitesinin iyileştirilebilmesi amacıyla, tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de çeşitli yasal düzenlemeler yürürlüktedir. Bunların bir kısmı sanayi, ısınma, trafik gibi kirleticilerden kaynakların kontrolüne yönelik, bir kısmı da soluduğumuz havanın kalitesine ilişkindir. Kirliliğin kontrolüne ilişkin düzenlemelerle hedeflenen, hava kirliliğinin insan sağlığı ve çevre üzerindeki zararlı etkilerini önlemek veya azaltmak için belirlenmiş hava kalitesi hedeflerini sağlamaktır.

Sınır değerlerin üzerinde konsantrasyona sahip olan kirleticilerin, insanlar ve çevre üzerinde olumsuz etkileri vardır. Bu kirleticilerden insanların olumsuz yönde etkilenmemesi için en kısa sürede kirlilik seviyesinin bilinerek eyleme geçilmesi gereklidir. Bu da ancak hava kirliliğini ölçen otomatik cihazlarla, sürekli olarak hava kalitesinin izlenmesi ile mümkündür.

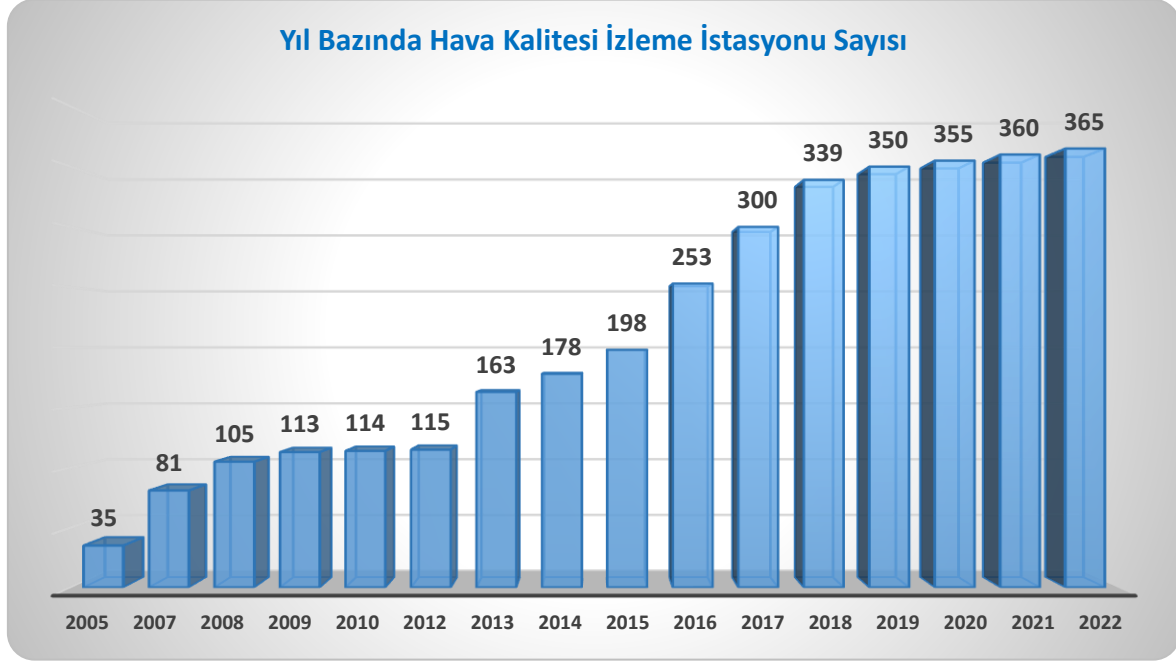
Türkiye’de Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2005 yılında başlamıştır. 2005 yılında SO₂ ve PM₁₀ parametreleri ülkemizin çeşitli illerinde bulunan 35 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile izlenmekte iken, ilerleyen yıllarda istasyon yer ve durumuna binaen SO₂ ve PM₁₀ parametreleri yanında CO, NO_x ve O₃ parametreleri de izlenmeye başlanmıştır (Grafik 20). Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı bugün itibarıyla 3 adedi Mobil olmak üzere 365 Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmıştır (Grafik 20).

Grafik 20 - Ölçülen Toplam Kirleticiler ve İstasyon Sayısı

6 Haziran 2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY) ile Avrupa Birliği’nin hava kalitesi alanındaki mevzuatının, Türkiye hava kalitesi mevzuatına uyumlaştırılması hedeflenmiştir. Partikül madde ve kükürt dioksit parametreleri için AB sınır değerleri 2019 yılından itibaren ülkemizde de uygulanmaya başlamıştır.

10/07/2015 tarih ve 29412 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu’nun 15/06/2015 tarih ve 2015/7754 sayılı Kararı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’na bağlı Temiz Hava Merkezi Müdürlükleri kurulmuştur. Çizelge 17’de verilmekte olan söz konusu Temiz Hava Merkezi Müdürlükleri 30 Temmuz 2015 tarih ve 10271 sayılı Bakanlık Olur’u ile Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü’ne bağlı olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Grafik 21 – Yıl Bazında Toplam Hava Kalitesi İzleme İstasyon Sayısı

Çizelge 17 – Temiz Hava Merkezleri ve bağlı iller

Temiz Hava Merkezi	Merkez	Bağlı İller
Marmara	İstanbul	İstanbul, Bursa, Kocaeli, Sakarya, Çanakkale, Balıkesir, Yalova, Bilecik, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli
Ege	İzmir	İzmir, Manisa, Uşak, Denizli, Aydın, Muğla
Güney İç Anadolu	Konya	Konya, Isparta, Burdur, Antalya, Karaman, Niğde, Aksaray, Afyonkarahisar, Nevşehir, Kayseri
Kuzey İç Anadolu	Ankara	Ankara, Kütahya, Eskişehir, Kırşehir, Kırıkkale, Yozgat, Çankırı, Kastamonu, Karabük, Bartın, Zonguldak, Düzce, Bolu
Akdeniz	Adana	Adana, Mersin, Kahramanmaraş, Kilis, Gaziantep, Hatay, Osmaniye
Orta Karadeniz	Samsun	Samsun, Sinop, Amasya, Çorum, Tokat, Sivas, Ordu, Giresun
Güneydoğu Anadolu	Diyarbakır	Diyarbakır, Urfa, Mardin, Şırnak, Hakkari, Siirt, Van, Bitlis, Batman, Muş, Bingöl, Tunceli, Elazığ, Malatya, Adıyaman
Doğu Anadolu	Erzurum	Erzurum, Ağrı, Iğdır, Kars, Ardahan, Artvin, Rize, Trabzon, Gümüşhane, Erzincan, Bayburt

Türkiye’de hava kalitesi şu anda 365 istasyonda 7/24 izlenmektedir. Kamuoyunun hava kalitesi ile ilgili bilgiye ulaşımını kolaylaştırmak amacıyla izleme sonuçlarını www.havaizleme.gov.tr internet adresinde yayımlamaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kamuoyunun

konuyu daha iyi anlayabilmesi için, ulusal hava kalitesi indeksi (İyi, Orta, Hassas, Sağlıksız, Kötü, Tehlikeli şekilde şeklinde ifade edilerek) oluşturulmuştur.

Ayrıca, Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı ile halkın çevresel veriye erişim hakkını gözetmekte ve karar vericiler ile yetkili otoritelere en doğru, güvenilir ve temsiliyeti yüksek hava kalitesi verisini sağlama amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

5.1.1. Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 15.09.2017 tarihinden itibaren Adana merkezli olarak toplam 7 ilde faaliyet göstermek amacıyla Sinanpaşa Mahallesi Kozan Caddesi No:100 Yüreğir/Adana adresinde faaliyetlerini yürütmektedir.

Harita 1 - Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü (ATHMM), Akdeniz Bölgesindeki 5 ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 2 il olmak üzere toplam 7 ilde faaliyetini yürütmektedir. Bu iller Adana, Osmaniye, Mersin, Hatay, Kahramanmaraş, Gaziantep ve Kilis'tir. Adana ilinde 8, Mersin ilinde 7, Osmaniye ilinde 2, Hatay ilinde 4, Kahramanmaraş ilinde 4, Gaziantep ilinde 6 ve Kilis ilinde 1 istasyon olmak üzere toplam 32 istasyon hali hazırda kurulu vaziyettedir.

Bu Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonlarından elde edilen veriler saatlik ortalamalarla herhangi bir müdahale olmaksızın ham veri olarak ulusal veri ağına online olarak aktarılmaktadır, 7/24 online veri aktarımı (<https://www.havaizleme.gov.tr/>) yapılmaktadır.

Bölge genelindeki Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının dağılımı; 21 adet kentsel (ısınma) , 4 adet endüstri (sanayi), 2 adet kırsal (arka plan) ve 5 adet de trafik olarak 4 ayrı kategoride kurulmuştur. İstasyon kategorilerine göre ölçülen parametrelerde farklılık olmakla birlikte, istasyonlarda (SO₂) Kükürtdioksit, Partikül Madde (PM₁₀ ve PM_{2,5}), (NO_x) Azotoksitler, (O₃) Ozon ve (CO) Karbonmonoksit, parametreleri ölçülmektedir. İstasyonlarda uluslararası standartlara uygun otomatik cihazlar ile ölçüm yapılmakta olup, elde edilen veriler bilimsel çalışmalar için en büyük

kaynak teşkil etmektedir. ATHMM, kendine bağlı bulunan iller için emisyon envanteri oluşturarak yerel ölçekte veri analizleri yapmakta, “Temiz Hava Eylem Planlarının” geliştirilmesi hususunda yetkili yerel makamlara destek vermekte, Bölgesel Hava Kalitesi İzleme ağından elde edilen hava kalitesi ölçüm verilerinin validasyonlarını, analiz ve değerlendirmelerini yaparak politika oluşturulması aşamasında karar vericilere destek sunmakta, hava kalitesi limit değerlerinin aşılması durumunda gerekli tedbirlerin alınması için yetkili kurumları bilgilendirmektedir.

Çizelge 18 – Akdeniz Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TIPI	ALAN TIPI	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Adana	Yüreğir	ADANA-ÇATALAN	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
2	Adana	Yüreğir	ADANA-DOĞANKENT	Isınma	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	-
3	Adana	Karaisali	ADANA-METEOROLOJİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
4	Adana	Seyhan	ADANA-VALİLİK	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
5	Adana	Seyhan	ADANA-SEYHAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
6	Adana	Merkez	ADANA-ÇUKUROVA	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
7	Adana	Merkez	ADANA-YAKAPINAR	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
8	Adana	Merkez	ADANA - TC BERİKER	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1			
9	Gaziantep	Şahinbey	GAZİANTEP (METEOROLOJİ)	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
10	Gaziantep	Şahinbey	GAZİANTEP ATAPARK	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
11	Gaziantep	Şahinbey	GAZİANTEP BEYDİLLİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	
12	Gaziantep	Nizip	GAZİANTEP NİZİP	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
13	Gaziantep	Şehitkamil	GAZİANTEP- GASKİ D6	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	
14	Gaziantep	Şahinbey	GAZİANTEP FEVZİ ÇAKMAK	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
15	Hatay	Antakya	HATAY-ANTAKYA	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	
16	Hatay	İskenderun	HATAY İSKENDERUN	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
17	Hatay	İskenderun	HATAY- İSKENDERUN M.	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
18	Hatay	Antakya	HATAY VALİ KAVŞAĞI	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
19	Mersin	Yenişehir	MERSİN - YENİŞEHİR	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
20	Mersin	Toroslar	MERSİN - TOROSLAR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-

21	Mersin	Akdeniz	MERSİN - AKDENİZ	Isınma	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
22	Mersin	Tarsus	MERSİN - TARSUS	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
23	Mersin	Akdeniz	MERSİN - HUZURKENT	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
24	Mersin	Silifke	MERSİN - TAŞUCU	Arka Plan	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
25	Mersin	Akdeniz	MERSİN- İSTİKLAL CAD.	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
26	Kahramanmaraş	Onikişubat	K.MARAŞ - ONİKİŞUBAT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
27	Kahramanmaraş	Dulkadiroğlu	K.MARAŞ - DULKADİROĞLU	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	1
28	Kahramanmaraş	Onikişubat	K.MARAŞ – KENT MEYDANI	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
29	Kahramanmaraş	Elbistan	K.MARAŞ- ELBİSTAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
30	Kilis	Merkez	KİLİS-KİLİS	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
31	Osmaniye	Merkez	OSMANİYE- OSMANİYE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
32	Osmaniye	Kadirli	OSMANİYE- KADIRLI	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-

ATHMM, kendine bağlı bulunan iller için emisyon envanteri oluşturarak yerel ölçekte veri analizleri yapmakta, “Temiz Hava Eylem Planlarının” geliştirilmesi hususunda yetkili yerel makamlara destek vermekte, Bölgesel Hava Kalitesi İzleme ağından elde edilen hava kalitesi ölçüm verilerinin validasyonlarını, analiz ve değerlendirmelerini yaparak politika oluşturulması aşamasında karar vericilere destek sunmakta, hava kalitesi limit değerlerinin aşılması durumunda gerekli tedbirlerin alınması için yetkili kurumları bilgilendirmektedir.

Hava kalitesi ölçüm istasyonları; ısınma, trafik, sanayi ve kırsal/arkaplan olarak 4 ayrı kategoride kurulmuştur. Kategorilere göre ölçülen parametrelerde farklılık arz etmekte olup, Kükürtdioksit, Partikül Madde (PM₁₀ ve PM_{2.5}), Azotoksitler, Ozon, Karbonmonoksit, Partikül Madde Örneklemeleri, Meteorolojik Parametreler ölçülmektedir. Hava kalitesi ölçüm istasyonunda uluslararası standartlara uygun olarak otomatik cihazlar ile ölçüm yapılmakta olup, elde edilen veriler bilimsel çalışmalar için kaynak teşkil etmektedir.

5.1.2. Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Erzurum’da kurulan ve Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzurum, Erzincan, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Rize, Trabzon illerini kapsayan Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 14.10.2016 tarihinde faaliyete başlamıştır. Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü’ne bağlı 11 ilde toplam 27 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu kurularak işletmeye alınmış olup veri elde edilmeye başlanılmıştır.

İstasyonlardan elde edilen veriler saatlik ortalamalar olarak herhangi bir müdahale olmaksızın ham veri olarak www.havaizleme.gov.tr web sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Çizelge 19 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon bilgileri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Ağrı	Merkez	AĞRI	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
2	Ağrı	Doğubeyazıt	AĞRI-DOĞUBAYAZIT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
3	Ağrı	Patnos	AĞRI-PATNOS	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
4	Ardahan	Merkez	ARDAHAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
5	Artvin	Merkez	ARTVİN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
6	Artvin	Hopa	ARTVİN-HOPA	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	1	-	-	1
7	Bayburt	Merkez	BAYBURT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
8	Erzincan	Merkez	ERZİNCAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
9	Erzincan	Merkez	ERZİNCAN-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
10	Erzurum	Yakutiye	ERZURUM MERKEZ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
11	Erzurum	Aziziye	ERZURUM-AZİZİYE	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
12	Erzurum	Palandöken	ERZURUM-PALANDÖKEN	Arka Plan	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
13	Erzurum	Pasinler	ERZURUM-PASINLER	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1
14	Erzurum	Yakutiye	ERZURUM-TAŞHAN	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
15	Gümüşhane	Merkez	GÜMÜŞHANE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
16	Iğdır	Merkez	IĞDIR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
17	Iğdır	Aralık	IĞDIR-ARALIK	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
18	Kars	Merkez	KARS-İSTASYON MAH.	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
19	Kars	Merkez	KARS-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	0	1	-	1	1	-	-	-
20	Rize	Merkez	RİZE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
21	Rize	Ardeşen	RİZE-ARDEŞEN	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
22	Trabzon	Ortahisar	TRABZON-VALİLİK	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
23	Trabzon	Ortahisar	TRABZON-MEYDAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
24	Trabzon	Akçaabat	TRABZON-AKÇAABAT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
25	Trabzon	Ortahisar	TRABZON-BEŞİRLİ	Trafik	Kentsel	1	0	1	-	1	1	-	-	-
26	Trabzon	Ortahisar	TRABZON-FATİH	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
27	Trabzon	Çaykara	TRABZON-UZUNGÖL	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1

Kalibrasyon Laboratuvarında ise; İstasyonlardaki analizörlerin kalibrasyonlarının güvenilirliğinin sağlanması için kalibrasyon laboratuvarındaki referans cihazların günlük kontrol ve tekrarlanabilirlik testleri yapılmakta, istasyonlardaki doğrulama tüplerinin kalibrasyon laboratuvarında kontrolleri ve testleri yapılarak kalibrasyon sertifikasından sapmaları değerlendirilmekte, arıza kontrolü yapılarak arızası giderilen analizörler ile istasyonlarda yapılan kalibrasyon veya fonksiyon testlerinde kabul aralığının dışında olan cihazlar kalibrasyon laboratuvarında gerekli detay test ve kontrollerden geçirilerek kalibre edilmektedir.

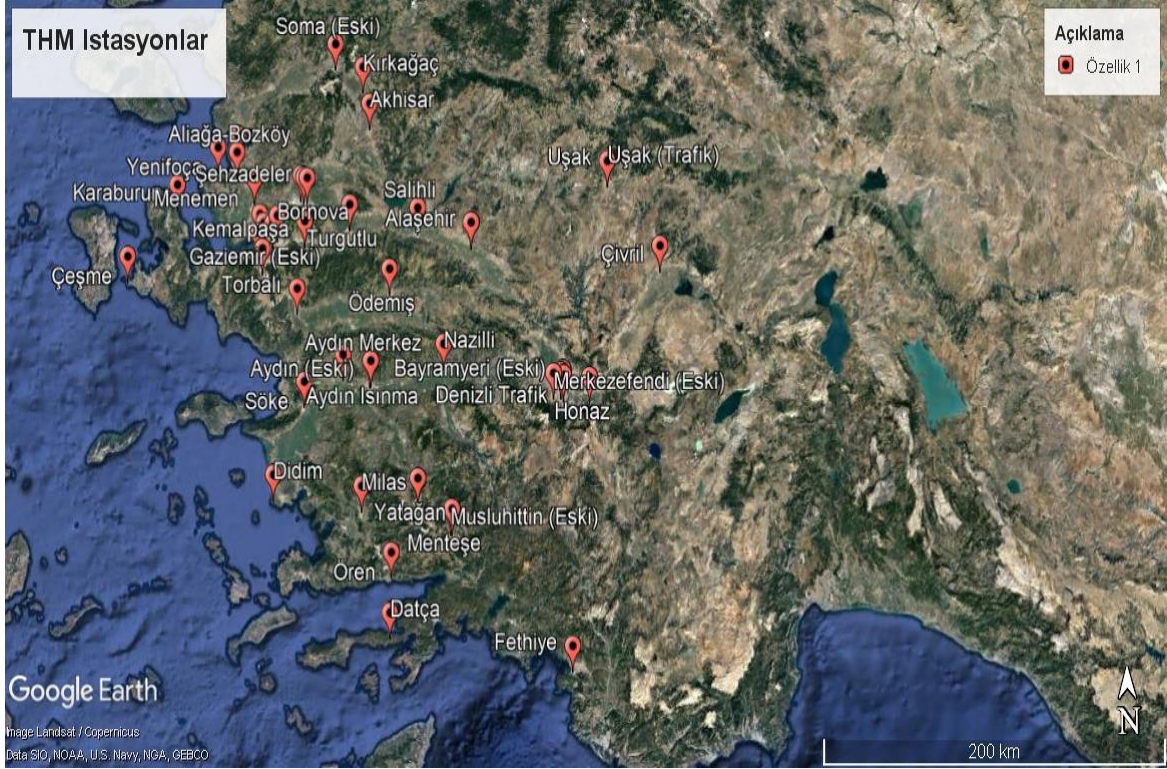
5.1.3. Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini önlemek veya azaltmak, hava kalitesi ile ilgili bilgi toplamak ve uyarı eşikleri aracılığı ile halkın bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla, 10.07.2015 tarih ve 29412 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2015/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü (EGETHM) 2017 yılında İzmir’de kurulmuştur.

Harita 4 - Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Müdürlüğün görev alanına giren iller, Ege Bölgesinde bulunan 6 il olup; Bu iller İzmir, Denizli, Manisa, Muğla, Aydın ve Uşak'tır. Ege Bölgesinde 6 ilde toplam 47 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu mevcuttur. Söz konusu 47 adet hava kalitesi ölçüm istasyonları; kentsel, trafik, endüstri ve kırsal olarak 4 ayrı kategoride kurulmuştur. Kategorilere göre ölçülen parametrelerde farklılık arz etmekte olup, Kükürtdioksit (SO₂), Partikül Madde (PM₁₀ ve PM_{2.5}), Azot Oksitler (NO_x, NO₂), Ozon (O₃), Karbonmonoksit (CO), Hidrojensülfür (H₂S) ölçülmektedir.

Harita 5 – Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri

Çizelge 20 – Ege Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	H ₂ S	LoVO	Meteor. Sensör
1	Aydın	Efeler	AYDIN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	1	-	-
2	Aydın	Efeler	AYDIN-ADNAN MENDERES	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
3	Aydın	Didim	AYDIN-DİDİM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	1	-	1
4	Aydın	Efeler	AYDIN-EFELER	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	1	-	-
5	Aydın	Germencik	AYDIN-GERMENCİK	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	1	1	-	1
6	Aydın	Nazilli	AYDIN NAZİLLİ	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	1	-	1	-	-
7	Aydın	Söke	AYDIN-SÖKE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	1	-	-
8	Denizli	Merkezefendi	DENİZLİ-BAYRAMYERİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
9	Denizli	Çivril	DENİZLİ-ÇİVRİL	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	1	-	-	-	-
10	Denizli	Honaz	DENİZLİ-HONAZ	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
11	Denizli	Merkezefendi	DENİZLİ-MERKEZEFENDİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
12	Denizli	Merkezefendi	DENİZLİ-SÜMER	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
13	Denizli	Merkez	DENİZLİ-TRAFİK	Trafik	Kentsel	-	-	1	-	1	1	-	-	-
14	İzmir	Gaziemir	İZMİR-GAZİEMİR	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
15	İzmir	Seferihisar	İZMİR SEFERİHİSAR EMEP	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	-	-	-	1
16	İzmir	Aliaga	İZMİR-ALİAĞA	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2022

17	İzmir	Aliğa	İZMİR-ALİAĞA-BOZKÖY	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	-	-	-	1
18	İzmir	Bornova	İZMİR-BORNOVA	Sanayi	Kentsel	-	-	1	1	-	1	-	-	-
19	İzmir	Çeşme	İZMİR-ÇEŞME	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	-	-	-	1
20	İzmir	Karabağlar	İZMİR-KARABAĞLAR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
21	İzmir	Karaburun	İZMİR-KARABURUN	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	-	-	-	1
22	İzmir	Karşıyaka	İZMİR-KARŞIYAKA	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
23	İzmir	Kemalpaşa	İZMİR-KEMALPAŞA	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
24	İzmir	Konak	İZMİR-KONAK	Trafik	Kentsel	-	-	1	-	1	1	-	-	-
25	İzmir	Menemen	İZMİR-MENEMEN	Isınma	Kentsel	1	-	1	1	1	-	-	-	-
26	İzmir	Ödemiş	İZMİR-ÖDEMiŞ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
27	İzmir	Torbali	İZMİR-TORBALI	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
28	İzmir	Foça	İZMİR-YENİFOÇA	Sanayi	Kent Çevresi	1	-	1	1	1	-	-	-	-
29	İzmir	Bornova	İZMİR-EĞİTİM	Eğitim	Isınma	1	1	1	1	1	-	-	-	-
30	Manisa	Yunusemre	MANİSA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
31	Manisa	Soma	MANİSA-SOMA	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
32	Manisa	Akhisar	MANİSA-AKHİSAR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
33	Manisa	Alaşehir	MANİSA-ALAŞEHİR	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	1	-	1
34	Manisa	Kırkağaç	MANİSA-KIRKAĞAÇ	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	-	-	-	1
35	Manisa	Salihli	MANİSA-SALİHLİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
36	Manisa	Turgutlu	MANİSA-TURGUTLU	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
37	Manisa	Şehzadeler	MANİSA-ULUPARK	Trafik	Kentsel	-	-	1	-	1	-	-	-	-
38	Manisa	Yunusemre	MANİSA-YUNUSEMRE	Sanayi	Kentsel	1	-	1	-	1	-	-	-	-
39	Muğla	Menteşe	MUĞLA-MUSLUHİTTİN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
40	Muğla	Yatağan	MUĞLA-YATAĞAN	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
41	Muğla	Datça	MUĞLA-DATÇA	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	-	-	-	1
42	Muğla	Fethiye	MUĞLA-FETHİYE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
43	Muğla	Milas	MUĞLA-MİLAS	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
44	Muğla	Milas	MUĞLA-MİLAS-ÖREN	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	1	-	-	1
45	Muğla	Menteşe	MUĞLA-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	-	-	-
46	Uşak	Merkez	UŞAK	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
47	Uşak	Merkez	UŞAK-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	-	-	-	-

5.1.4. Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Görevli olduğu bölgede hava kalitesini izlemek, yönetim ve kurumsal altyapı oluşumunu sağlamak, Ülkemizde ve diğer bölgelerimizde hava kalitesi alanında yapılacak çalışmalara destek ve katılım sağlamak amacıyla, 10/07/2015 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2015/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile doğrudan Merkeze bağlı olarak Adıyaman, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli ve Van illerini kapsayan Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 2019 yılında Diyarbakır ilinde faaliyetlerine başlamıştır.

Harita 6 - Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Temiz Hava Merkezince yapılacak olan çalışmalarla, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde hava kalitesi değerlendirme ve yönetim sistemi gerçekleştirilecektir.

Çizelge 21 - Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

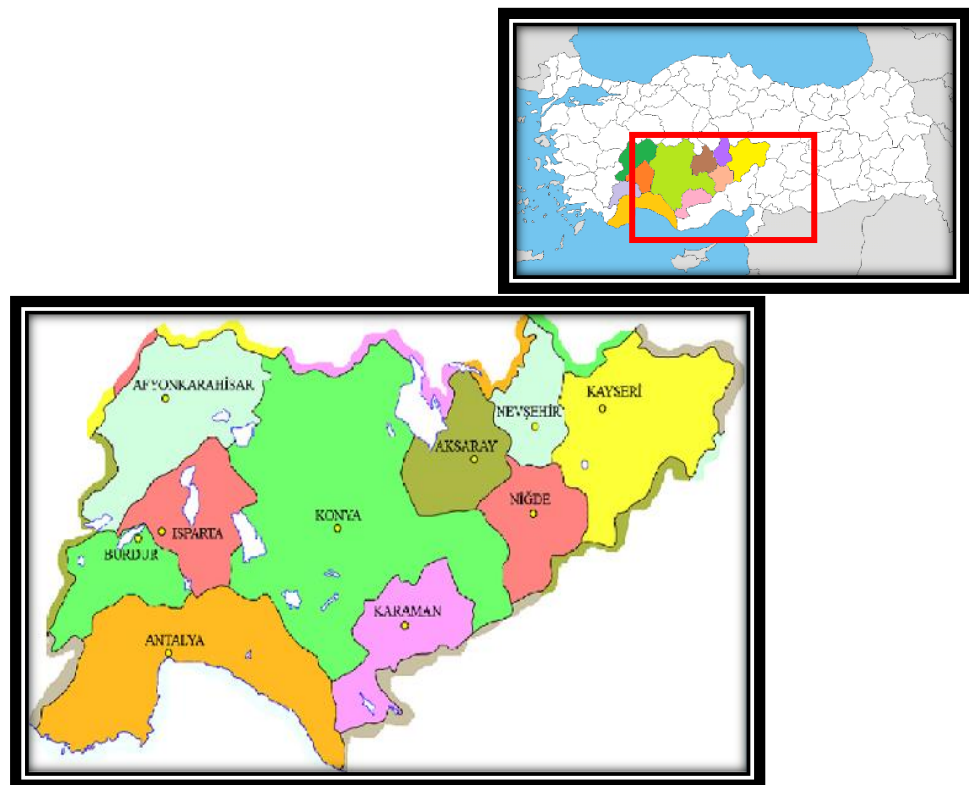
İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Adıyaman	Merkez	ADİYAMAN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
2	Batman	Merkez	BATMAN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
3	Bingöl	Merkez	BİNGÖL	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
4	Bitlis	Merkez	BİTLİS	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
5	Diyarbakır	Yenişehir	DİYARBAKIR	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
6	Elazığ	Merkez	ELAZIĞ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
7	Hakkari	Merkez	HAKKARİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
8	Malatya	Battalgazi	MALATYA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
9	Mardin	Artuklu	MARDİN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
10	Muş	Merkez	MUŞ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
11	Siirt	Merkez	SİİRT	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
12	Şanlıurfa	Haliliye	ŞANLIURFA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
13	Şırnak	Merkez	ŞIRNAK	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
14	Tunceli	Merkez	TUNCELİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
15	Van	İpekyolu	VAN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-

5.1.5. Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

10 Temmuz 2015 tarih ve 29412 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 2015/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının doğrudan merkeze bağlı olarak “Afyonkarahisar, Aksaray, Antalya, Burdur, Isparta, Karaman, Kayseri, Konya, Nevşehir ve Niğde” illerini kapsayan Konya merkezli Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü kurulmuştur. 17.10.2016 tarihi itibarıyla faaliyetlerine başlamıştır.

Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne (GİATHMM) bağlı 10 ilde yaşayan insanların sağlığının korunması, hava kirliliğine yönelik tespitlerin yapılması, ekosisteme risk unsuru oluşturan etmenler ile ilgili çözüm önerilerinin üretilmesi için güncel veri üretmek adına çalışmalar yapılmaktadır. Bu nedenle illerde hava kirliliğine neden olan kaynak tespitine yönelik çalışmaların yapılması, projelerin üretilmesi, alanda yapılan ölçümlere göre laboratuvarlarda analiz yapılması büyük önem arz etmektedir.

Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğünün yapılanma süreci devam etmesi nedeni ile özellikle laboratuvarların aktif hale gelmesi için TR52 bölgesinde, 2017 yılı içerisinde bir adet teknik destek projesi hazırlanmıştır. Bu doğrultuda laboratuvar alt yapısı fizibilite raporu hazırlanarak aynı yıl Kalkınma Bakanlığı'na (Mülga) gönderilen proje teklifi 2018 yılı yatırım programına alınarak proje tamamlanmıştır. Ön işlem laboratuvarı 01.11.2018 tarihinde aktif hale getirilmiştir.

Harita 7 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne bağlı iller

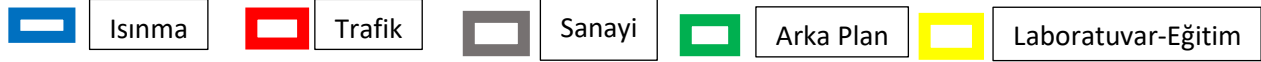
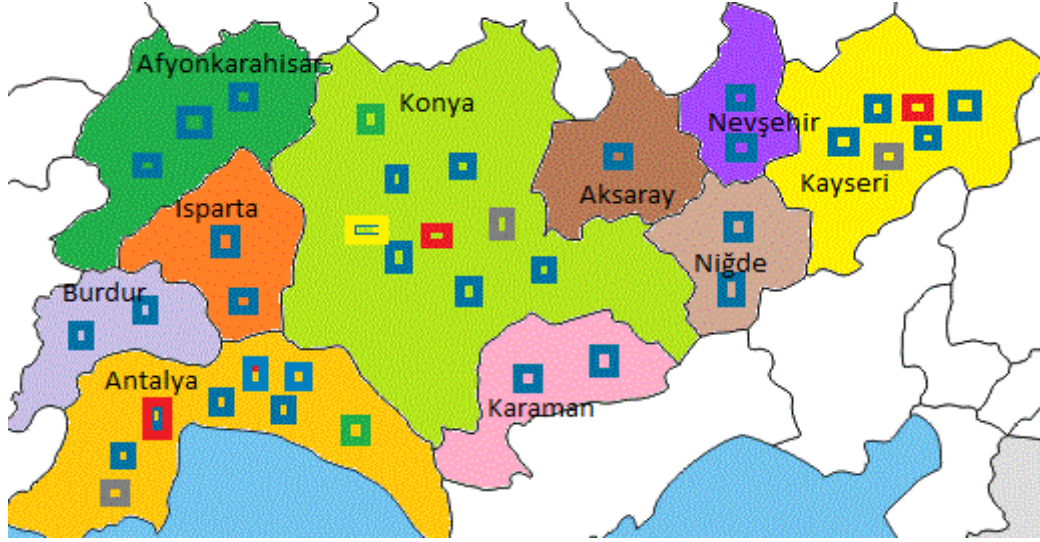
Fotoğraf 2 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü Laboratuvarı

Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü sınırları içerisinde ulusal hava izleme ağına bağlı 40 adet hava kirliliği ölçüm istasyonu bulunmaktadır. Bunlardan 37 adedi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına, 3 adedi de Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na aittir.

Fotoğraf 3 - Güney İç Anadolu THM Hava kirliliği ölçüm istasyonu

Güney İç Anadolu THM, Bölgesinde kurulu bulunan 13 istasyon ile yeni kurulumu yapılacak 24 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının tamamının sahaya kurulumları Cumhurbaşkanımız tarafından 3 Ağustos 2018 tarihinde açıklanan "100 Günlük İcraat Programı" içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Harita 8 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonlar

2021-2022 yılında Konya, Konya'nın Karapınar İlçesi, Kayseri, Isparta ve Afyonkarahisar illeri için PM10 gravimetrik tayini ile Bakanlığımız Çevre ve Referans Laboratuvarınca ölçümleri yapılan ağır metal analizlerinin yapıldığı raporlar tamamlanmış olup, İl Müdürlükleri ve Bakanlığımız ile paylaşılmıştır.

Fotoğraf 4 - Ağır Metal Analiz Raporları

Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, kendine bağlı bulunan iller için emisyon envanteri oluşturarak yerel ölçekte veri analizleri yapmakta, "Temiz Hava Eylem Planlarının" geliştirilmesi hususunda yetkili yerel makamlara destek vermekte, Bölgesel Hava Kalitesi İzleme ağından elde edilen hava kalitesi ölçüm verilerinin validasyonlarını, analiz ve değerlendirmelerini yaparak hava kalitesi limit değerlerinin aşılması durumunda gerekli tedbirlerin alınması için yetkili kurumları bilgilendirmektedir.

Çizelge 22 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Afyon	Merkez	AFYON - KARAYOLLARI	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
2	Afyon	Merkez	AFYON MERKEZ-2	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
3	Afyon	Sandıklı	SANDIKLI	Isınma	Kentsel	1	1	1	0	-	-	-	-	-
4	Aksaray	Merkez	AKSARAY	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
5	Antalya	Muratpaşa	MURATPAŞA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	0	0	-	-	-
6	Antalya	Muratpaşa	ANTALYA MERKEZ	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	1	-	-
7	Antalya	Alanya	ALANYA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	1	-	-	-
8	Antalya	Manavgat	MANAVGAT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
9	Antalya	Serik	SERİK	Isınma	Kentsel	1	1	1	0	1	-	-	-	-
10	Antalya	Kumluca	KUMLUCA	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
11	Antalya	Kepez	KEPEZ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
12	Antalya	Gazipaşa	GAZİPAŞA	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
13	Burdur	Merkez	BURDUR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
14	Burdur	Bucak	BUCAK	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
15	Isparta	Merkez	ISPARTA MERKEZ-1	Isınma	Kentsel	1	1	0	-	-	-	-	-	-
16	Isparta	Merkez	ISPARTA MERKEZ-2	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	0
17	Karaman	Merkez	KARAMAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
18	Karaman	Ermenek	ERMENEK	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
19	Kayseri	Kocasinan	KAYSERİ-HÜRRİYET	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
20	Kayseri	Melikgazi	KAYSERİ-MELİKGAZİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
21	Kayseri	Melikgazi	KAYSERİ-OSB	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
22	Kayseri	Melikgazi	KAYSERİ-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
23	Kayseri	Kocasinan	KOCASINAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
24	Kayseri	Talas	TALAS	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
25	Konya	Meram	MERAM	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
26	Konya	Selçuklu	SELÇUKLU (KARKENT)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	0	0	-	-	-
27	Konya	Akşehir	AKŞEHİR	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	0	-	-	-	-
28	Konya	Ereğli	EREĞLİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	0	0	-	-	-	-
29	Konya	Selçuklu	KONYA-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	1	-	-
30	Konya	Karatay	SANAYİ	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	1	1
31	Konya	Karatay	KARATAY	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
32	Konya	Sarayönü	SARAYÖNÜ	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	1	1	-	-	1
33	Konya	Selçuklu	EĞİTİM	Eğitim	Eğitim	1	1	1	1	1	1	-	-	1
34	Konya	Karatay	KONYA KARATAY KBB	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-

35	Konya	Selçuklu	KONYA SELÇUKLU KBB	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
36	Konya	Selçuklu	KONYA ERENKÖY KBB	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	1
37	Nevşehir	Merkez	NEVŞEHİR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
38	Nevşehir	Avanos	AVANOS	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
39	Niğde	Merkez	NİĞDE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
40	Niğde	Bor	BOR	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	0	-	-	-	-

5.1.6. Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Ankara, Bartın, Bolu, Çankırı, Düzce, Eskişehir, Karabük, Kastamonu, Kırşehir, Kırıkkale, Kütahya, Yozgat, Zonguldak illerini kapsayan Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkez Müdürlüğü; 10/07/2015 tarih ve 29412 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu’nun 15/06/2015 tarih ve 2015/7754 sayılı Kararı gereği kurulmuş ve 17/10/2016 tarihinde faaliyetlerine başlamıştır.

Harita 9 – Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü’nün görev alanına giren iller

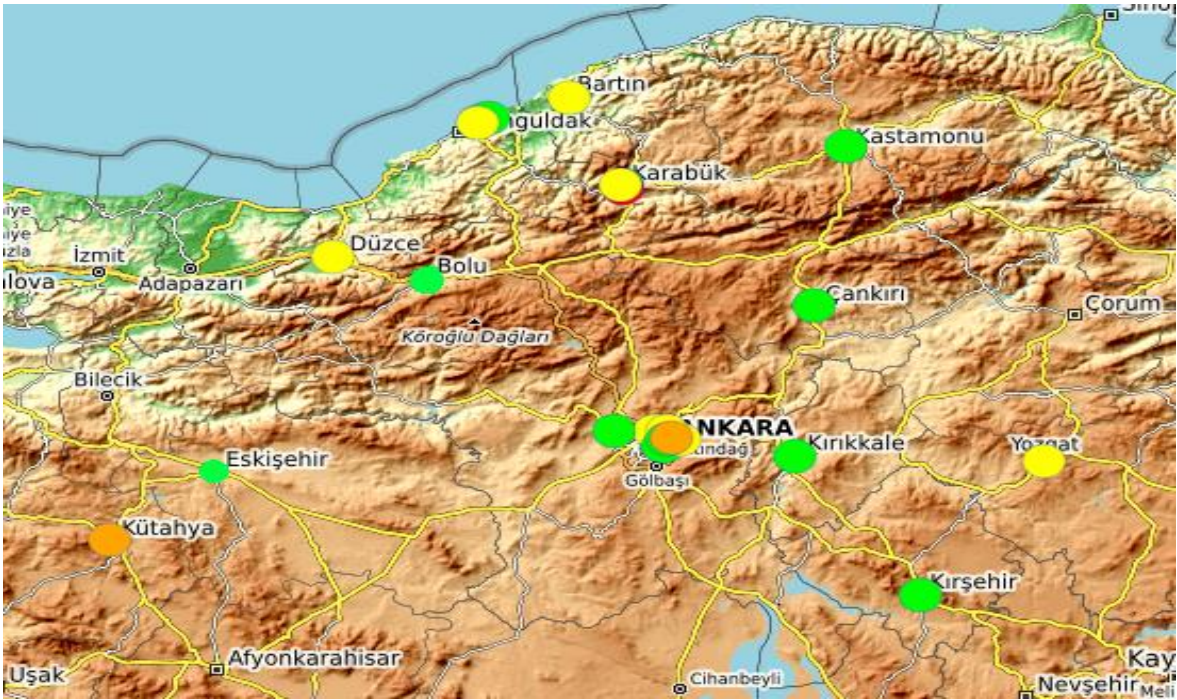
2005 yılı itibari ile online hava kalitesi izleme sürecine başlanan ülkemizde her bir il bazında kurulu olan istasyon sayısı günümüzde Yönetmelik esasları dikkate alınarak artırılmıştır. Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı 13 ilde toplam 50 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu kurularak işletmeye alınmıştır. Bölgemizde bulunan Zonguldak İlinde yer alan Eren Enerji Elektrik Üretim AŞ.de 3 adet, Karabük İli Kardemir Demir Çelik fabrikasında bulunan 2 adet Hava kalitesi İzleme İstasyonları ilgili Sanayi tesisleri tarafından işletilmekte olup, ölçüm sonuçları Bakanlığımız www.havaizleme.gov.tr adresinde online olarak yayınlanmaktadır.

Çizelge 23 – Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Ankara	Çankaya	BAHÇELİEVLER	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	1	-	-	-
2	Ankara	Yenimahalle	BATIKENT	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
3	Ankara	Çankaya	ÇANKAYA	Isınma	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
4	Ankara	Çubuk	ÇUBUK-EMEP	Isınma	Kırsal	-	1	1	1	-	-	-	-	-
5	Ankara	Yenimahalle	DEMETEVLER	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	1	-	-	-
6	Ankara	Etimesgut	ETİMESGUT	Arka Plan	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
7	Ankara	Keçiören	ETLİK	Isınma	Kentsel	1	-	-	-	1	-	-	-	-
8	Ankara	Mamak	KAYAŞ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
9	Ankara	Keçiören	KEÇİÖREN-SANATORYUM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
10	Ankara	Mamak	MAMAK	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
11	Ankara	Yenimahalle	OSTİM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
12	Ankara	Polatlı	POLATLI	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
13	Ankara	Çankaya	SIHHİYE-TRAFİK	Isınma / Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	-	1	-	1
14	Ankara	Sincan	SİNCAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	1	-	-	-
15	Ankara	Altındağ	SİTELER	Trafik	Kentsel	1	1	-	-	1	1	-	-	-
16	Ankara	Sincan	TÖREKENT	Isınma	Kent Çevresi	1	1	1	-	1	1	-	-	-
17	Ankara	Altındağ	ULUS-TRAFİK	Isınma / Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
18	Ankara	Yenimahalle	ÜMİTKÖY	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	1	-	-	-
19	Bartın	Merkez	BARTIN MERKEZ	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
20	Bolu	Mudurnu	ABANT	Isınma-Arka Plan	Kırsal	1	1	1	-	1	-	-	-	-
21	Bolu	Merkez	KIZILAY PARKI	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
22	Bolu	Merkez	KARAÇAYIR PARKI	Arka Plan	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
23	Çankırı	Merkez	ÇANKIRI MERKEZ	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
24	Düzce	Merkez	BELEDİYE	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	1	1	-	-	-
25	Düzce	Merkez	BAHÇEŞEHİR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
26	Düzce	Merkez	MERKEZ FİDANLIK	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
27	Eskişehir	Odunpazarı	CUMHURİYET BULVARI	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
28	Eskişehir	Odunpazarı	METİN SÖNMEZ İÖO	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
29	Eskişehir	Odunpazarı	ODUNPAZARI	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
30	Eskişehir	Tepebaşı	TEPEBAŞI	Sanayi	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
31	Eskişehir	Odunpazarı	VIŞNEPARK	Isınma	Kentsel	1	-	-	1	1	1	-	-	-
32	Karabük	Merkez	75.YIL PARKI	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	1	-	-	-
33	Karabük	Merkez	TÖREN ALANI	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
34	Karabük	Safranbolu	SAFRANBOLU	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
35	Kastamonu	Merkez	KASTAMONU MERKEZ	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-

36	Kastamonu	Azdavay	AZDAVAY	Isınma	Kırsal	1	1	-	1	-	1	-	-	-
37	Kırıkkale	Merkez	BULVAR PARK	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
38	Kırıkkale	Merkez	KIRIKKALE MERKEZ	Arka Plan	Kentsel	1	1	-	1	1	1	-	-	-
39	Kırşehir	Merkez	KIRŞEHİR MERKEZ	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
40	Kütahya	Merkez	ATATÜRK BULVARI	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
41	Kütahya	Merkez	HAYMEANA CAD.	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
42	Kütahya	Merkez	KENTPARK	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
43	Kütahya	Tavşanlı	TAVŞANLI	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	1
44	Yozgat	Merkez	YOZGAT MERKEZ	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
45	Yozgat	Sorgun	SORGUN	Isınma-Sanayi	Kentsel	-	1	-	1	1	1	-	-	-
46	Zonguldak	Merkez	TRAFİK	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
47	Zonguldak	Çaycuma	ÇAYCUMA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	1
48	Zonguldak	Ereğli	KRD. EREĞLİ	Trafik	Kentsel	1	1	-	1	1	-	-	-	1
49	Zonguldak	Kilimli	KİLİMLİ	Isınma/Arka Plan	Kent Çevresi	1	1	1	1	-	1	-	-	-
50	Zonguldak	Kozlu	KOZLU	Isınma-Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-

Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı illerde Ankara 18, Kırıkkale 2, Kırşehir 1, Yozgat 2, Eskişehir 5, Kütahya 4, Bolu 3, Düzce 3, Çankırı 1, Bartın 1, Kastamonu 2, Karabük 3 ve Zonguldak 5 olmak üzere toplam 50 adet istasyon faaliyette olup, yazılım kilidi bulunan 22 adet istasyon www.havaizleme.gov.tr adresinden online olarak izlenebilmektedir.

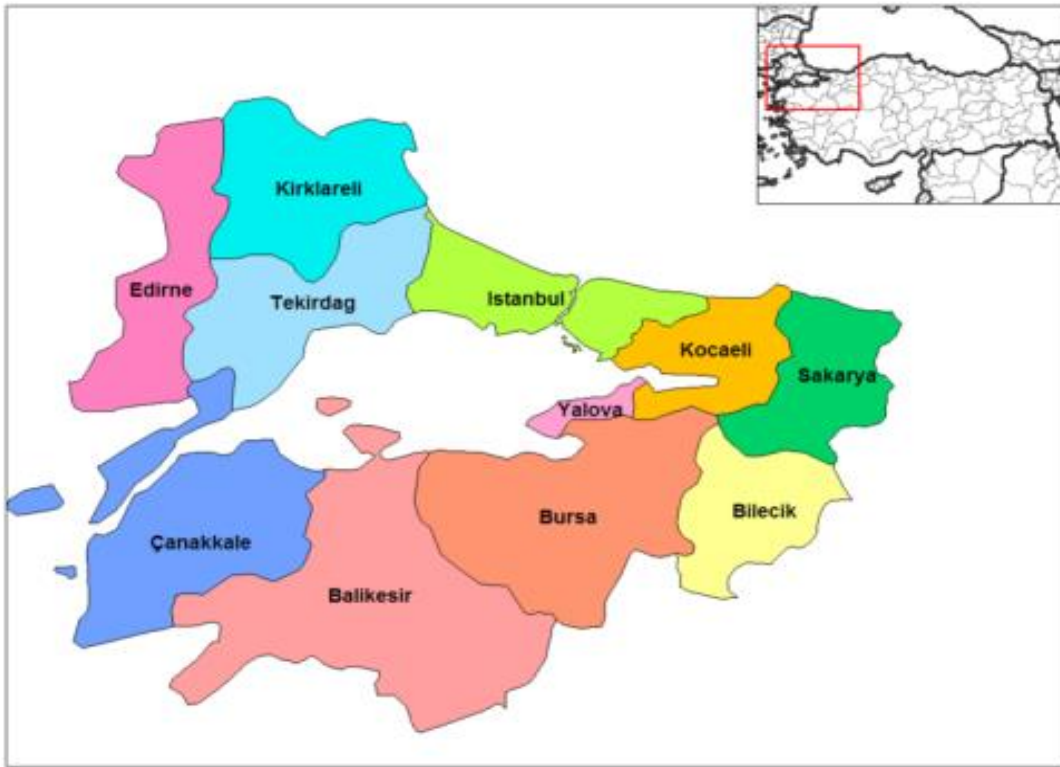
Harita 10 – Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri

5.1.7. Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini önlemek veya azaltmak, hava kalitesi ile ilgili bilgi toplamak ve uyarı eşikleri aracılığı ile halkın bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla, Avrupa Birliği ile Ülkemizin ortak finanse ettiği “Marmara Bölgesinde Hava Kalitesi Alanında Kurumsal Yapılanma Projesi” kapsamındaki Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 2008 yılında İstanbul’da kurulmuştur.

Avrupa Birliğine uyum süreci kapsamında, AB Hava Kalitesi Direktiflerinin mevzuatımıza aktarılması amacıyla hazırlanan ve hava kalitesi verilerinin değerlendirilmesi hususunda 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY) hükümleri uygulanmaktadır. Bu yönetmelikle, hava kalitesini iyileştirmek, kirliliği ölçmek, izlemek, kontrol etmek ve hava kalitesi alanlarında izleme, yaptırım ve kurumsal güçlenmeyi amaçlamaktadır.

Marmara Bölgesi’ndeki 11 ilde toplam 65 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu ile (63’ü sabit, 1 adet seyyar, 1 adet kalibrasyon laboratuvarı olmak üzere toplamda 65 adet istasyon) bölgenin hava kalitesi ölçülmekte ve kaliteli veriler elde edilmektedir. Müdürlüğün görev alanına giren iller, Marmara Bölgesi’ndeki 11 il olup; Bu iller; İstanbul, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, Kocaeli, Sakarya, Bilecik, Yalova, Bursa, Balıkesir, Çanakkale’dir.

Harita 11 - Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Söz konusu 65 adet hava kalitesi ölçüm istasyonları; kentsel, trafik, endüstri ve kırsal olarak 4 ayrı kategoride kurulmuştur. Kategorilere göre ölçülen parametrelerde farklılık arz etmekte olup, Kükürdioksit (SO_2), Partikül Madde (PM_{10} ve $PM_{2.5}$), Azot oksitler (NO_x , NO_2), Ozon (O_3), Karbonmonoksit (CO), VOC (Uçucu Organik Madde) Örneklemesi, Partikül Madde Örneklemeleri, Meteorolojik Parametreler ölçülmektedir. Ayrıca, istasyonlardan alınan örneklerle, analitik

laboratuvarında uluslararası normlar doğrultusunda; ağır metaller (Pb, Cd, Ni ve As), PAHs (Poliaromatik hidrokarbonlar), BTEX (Benzen, Toluen, Etilbenzen ve Xsilen) analizleri yapılmaktadır.

Çizelge 24 – Marmara Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	Bt ex	Lo VO	Meteor . Sensör
1	Balıkesir	Altıeylül	BALIKESİR (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
2	Balıkesir	Bandırma	BANDIRMA MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
3	Balıkesir	Edremit	EDREMİT MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
4	Balıkesir	Erdek	ERDEK MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1
5	Balıkesir	Karesi	MERKEZ (TRAFİK) MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	-	-	-
6	Bilecik	Merkez	BİLECİK (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
7	Bilecik	Bozüyük	BOZÜYÜK MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
8	Bursa	Osmangazi	BURSA (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	-	1	-	1	-	1	1
9	Bursa	Yıldırım	BURSA BEYAZIT CAD. MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	-	1	-	-
10	Bursa	İnegöl	İNEGÖL MTHM	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	1	1
11	Bursa	Kestel	KESTEL MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	-	-	-	1	1
12	Bursa	Osmangazi	KÜLTÜRPARK MTHM	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	-	1	-	-	1
13	Bursa	Nilüfer	ULUDAĞ ÜNİV. MTHM	Isınma / Arka Plan	Kentsel/ Kent Çevresi	-	1	1	1	-	1	-	-	1
14	Bursa	Gürsu	Gürsu MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
15	Bursa	Kestel	Kestel Hilal Park MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
16	Çanakkale	Merkez	ÇANAKKALE (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
17	Çanakkale	Lapseki	LAPSEKİ MTHM	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	1	-	-	1
18	Çanakkale	Çan	ÇAN MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
19	Çanakkale	Biga	BİGA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	1
20	Edirne	Merkez	EDİRNE (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
21	Edirne	Merkez	KARAAĞAÇ MTHM	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	1	-	-	1
22	Edirne	Keşan	KEŞAN MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
23	İstanbul	Başakşehir	BAŞAKŞEHİR MTHM	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	1	1
24	İstanbul	Esenyurt	ESENYURT MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
25	İstanbul	Kağıthane	KAĞITHANE MTHM	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	-	1	1	-	1
26	İstanbul	Üsküdar	KANDİLLİ MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	-	1	-	1
27	İstanbul	Şişli	MECİDİYEKÖY MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	1	-	-
28	İstanbul	Silivri	SİLİVRİ MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
29	İstanbul	Sultanbeyli	SULTANBEYLİ MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	1	-	1
30	İstanbul	Sultangazi	SULTANGAZİ MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2022

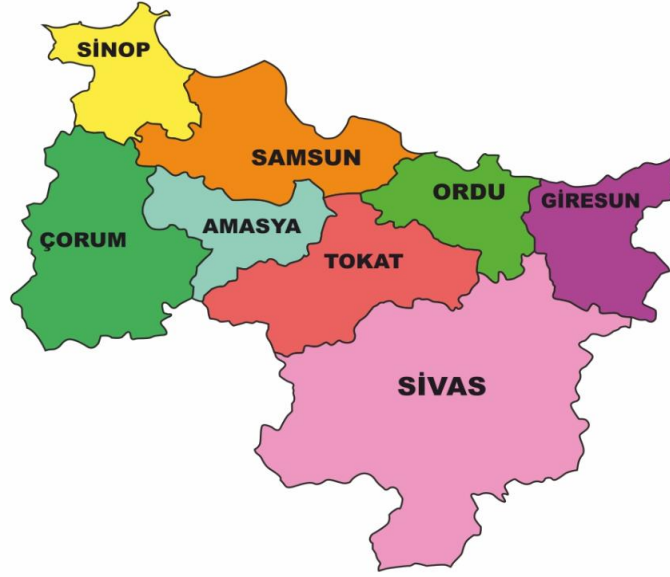
31	İstanbul	Şile	ŞİLE MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1
32	İstanbul	Bahçelievler	ŞİRİNEVLER MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	-	1	-	-
33	İstanbul	Ümraniye	ÜMRANİYE MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	1	-	-
34	İstanbul	Üsküdar	ÜSKÜDAR MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	1	-	-
35	İstanbul	Şişli	MTHM	Eğitim	Kentsel	1	1	1	1	1	1	1	1	-
36	Kırklareli	Merkez	KIRKLAERLİ (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
37	Kırklareli	Vize	VİZE EMEP	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	-	-	-	1
38	Kırklareli	Demirköy	LİMANKÖY MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1
39	Kırklareli	Lüleburgaz	LÜLEBURGAZ MTHM	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	1	1
40	Kocaeli	İzmit	KOCAELİ (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
41	Kocaeli	Dilovası	DİLOVASI (UHKİA)	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
42	Kocaeli	Dilovası	Dilovası İMES 1	Tesis Etki Alanı	Sanayi	-	-	1	-	1	-	-	-	1
43	Kocaeli	Dilovası	Dilovası İMES 2	Tesis Etki Alanı	Sanayi	1	-	1	-	1	-	-	-	1
44	Kocaeli	İzmit	ALİKAHYA MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	1	1
45	Kocaeli	Gölcük	GÖLCÜK MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
46	Kocaeli	İzmit	İZMİT MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	1	-	-
47	Kocaeli	Kandıra	KANDIRA MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
48	Kocaeli	Körfez	KÖRFEZ MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	-	1	1	1	1
49	Kocaeli	Başiskele	YENİKÖY MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
50	Kocaeli	Gebze	GEBZE MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
51	Kocaeli	Gebze	GEBZE OSB MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	-	1	1	1	-	1	1	-	1
52	Sakarya	Adapazarı	SAKARYA (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
53	Sakarya	Adapazarı	MERKEZ MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	1	-	-
54	Sakarya	Adapazarı	OZANLAR MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
55	Sakarya	Hendek	HENDEK OSB MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	-	1	1	1	-	1	1	-	1
56	Tekirdağ	Süleymanpaşa	TEKİRDAĞ (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
57	Tekirdağ	Süleymanpaşa	MERKEZ MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	-	1	-	-
58	Tekirdağ	Kapaklı	ÇERKEZKÖY MTHM	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	1	1
59	Tekirdağ	Çorlu	ÇORLU MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
60	Tekirdağ	Çorlu	ÇORLU OSB MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	-	1	1	1	-	1	1	-	1
61	Yalova	Merkez	YALOVA (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
62	Yalova	Altınova	ALTINOVA MTHM	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	-	1	-	-	1
63	Yalova	Armutlu	ARMUTLU MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
64	Seyyar Araç	-	Seyyar Araç 06 DV 9980	Seyyar		1	1	1	1	1	1	-	-	1

Harita 12 – Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri

5.1.8. Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Görevli olduğu bölgede hava kalitesini izlemek, yönetim ve kurumsal altyapı oluşumunu sağlamak, Ülkemizde ve diğer bölgelerimizde hava kalitesi alanında yapılacak çalışmalara destek ve katılım sağlamak amacıyla, 10/07/2015 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2015/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile doğrudan Merkeze bağlı olarak Amasya, Çorum, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Sivas ve Tokat illerini kapsayan Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 2017 yılında Samsun ili'nde kurulmuştur.

Harita 13 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2.100 m² lik arazi üzerine kurulu 721 m² oturma alanına sahip (toplam kapalı alanı 2.879 m²) bodrum ve zemin kat hariç olmak üzere toplam 2 kattan oluşan hizmet binasında faaliyet göstermektedir. Hizmet binasında 19 adet ofis, 4 adet laboratuvar (partikül madde laboratuvarı, organik laboratuvar, inorganik laboratuvar ve kalibrasyon laboratuvarı), 2 adet toplantı odası ve hizmetin gerektirdiği diğer yardımcı bölümler bulunmaktadır.

Fotoğraf 5 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Harita 14 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonlar

Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının kurulum tarihleri, tipleri ve ölçüm parametreleri Çizelge 25'te verilmektedir.

Çizelge 25 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Amasya	Merkez	AMASYA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
2	Amasya	Merzifon	AMASYA-MERZİFON	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	1
3	Amasya	Suluova	AMASYA-SULUOVA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
4	Amasya	Merkez	AMASYA-ŞEHZADE	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
5	Çorum	Merkez	ÇORUM	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
6	Çorum	Merkez	ÇORUM-BAHABEY	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
7	Çorum	Merkez	ÇORUM-MİMAR SİNAN	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	-	0	-	-	1
8	Giresun	Merkez	GİRESUN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
9	Giresun	Merkez	GİRESUN-GEMİLERÇEĞİ	Trafik / Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
10	Ordu	Altınordu	ORDU-STADYUM	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
11	Ordu	Fatsa	ORDU-FATSA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
12	Ordu	Altınordu	ORDU-KARŞIYAKA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
13	Ordu	Ünye	ORDU-ÜNYE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
14	Samsun	İlkadım	SAMSUN-İLKADIM HASTANE	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
15	Samsun	Atakum	SAMSUN-ATAKUM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
16	Samsun	Bafra	SAMSUN-BAFRA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	1

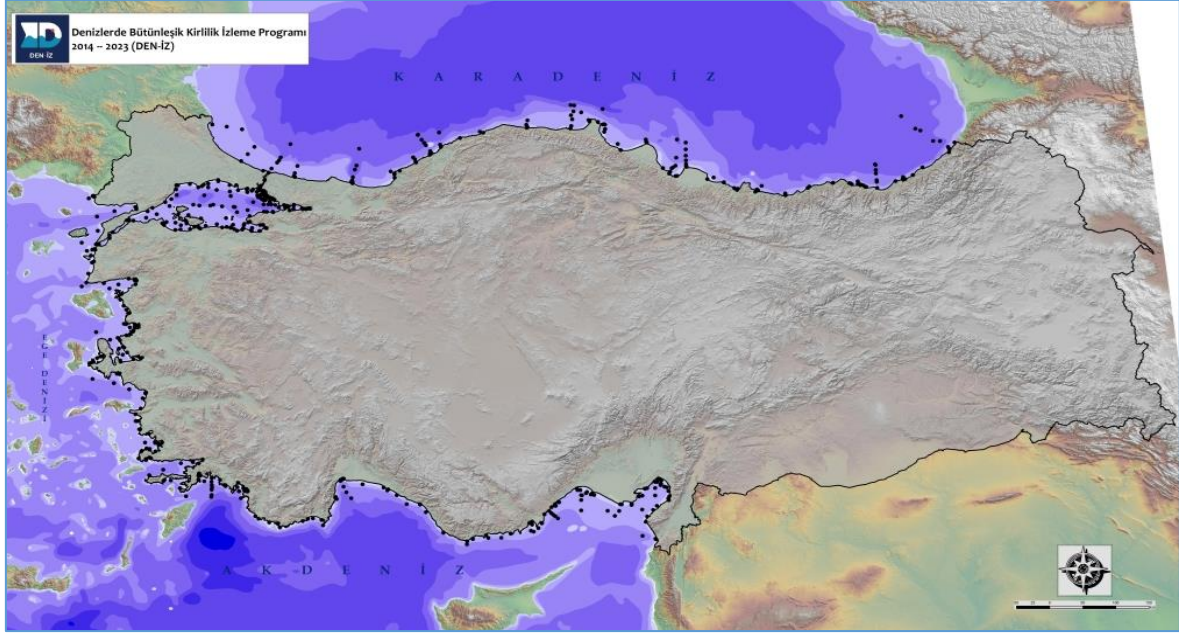
17	Samsun	Canik	SAMSUN-CANİK	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
18	Samsun	Tekkeköy	SAMSUN-TEKKEKÖY	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
19	Samsun	İlkadım	SAMSUN-YÜZÜNCÜYIL	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
20	Samsun	Terme	SAMSUN OMV	Sanayi	Kent Çevresi	-	-	1	1	-	-	-	-	-
21	Sinop	Merkez	SİNOP	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
22	Sinop	Boyabat	SİNOP-BOYABAT	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
23	Sinop	Erfelek	SİNOP-ERFELEK	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	-	-	-	1
24	Sivas	Merkez	SİVAS-BAŞ ÖĞRETMEN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	1	-	-	1
25	Sivas	Merkez	SİVAS-İSTASYON KAVŞAĞI	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
26	Sivas	Merkez	SİVAS-METEOROLOJİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
27	Tokat	Merkez	TOKAT	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
28	Tokat	Erbaa	TOKAT-ERBAA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	1
29	Tokat	Merkez	TOKAT-MEYDAN	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
30	Tokat	Turhal	TOKAT-TURHAL	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-

5.2. Denizlerde Bütünleşik İzleme Çalışmaları

1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 104 üncü Maddesi (f) bendi gereği, taraf olunan uluslararası sözleşmeler (Barselona ve Bükreş), Ulusal Mevzuat (Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği, Su Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği ...) ve AB Mevzuatı (Su Çerçeve Direktifi, Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi, Karadeniz Bütünleşik İzleme ve Değerlendirme Programı) çerçevesinde "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Çalışması" yürütülmektedir. Çalışma ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik düzenli olarak izlenerek, ulusal deniz ve kıyı yönetimi politika ve stratejilerinin belirlenmesine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Üçer senelik dönemleri içerecek şekilde planlanmış olan programın 2020-2022 dönemi çalışmaları devam etmektedir.

2020 yılında tüm DEN-İZ Programı çerçevesinde 76 kıyı su kütlesi (22'si Marmara Denizi, 16'sı Karadeniz, 19'u Ege Denizi ve 19'u Akdeniz) ile 15 deniz değerlendirme alanı (3'ü Marmara Denizi, 5'i Karadeniz, 3'ü Ege Denizi ve 4'ü Akdeniz) kapsamında Karadeniz'de 97 istasyon, Marmara Denizi'nde 150 istasyon (Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) Projesi ile), Ege Denizi'nde 96 istasyon, Akdeniz'de ise 82 istasyon, toplamda tüm denizlerimizde toplam 425 istasyon (Harita 15) izleme ve değerlendirmeye alınmış, fizikokimyasal, kimyasal ve biyolojik izleme çalışması gerçekleştirilmiştir.

Program kapsamında, Uluslararası Sözleşmeler, AB Deniz Çevresi Strateji Direktifi (DSÇD), IMAP (Bütünleşik İzleme ve Değerlendirme Programı (Integrated Monitoring and Assessment Programme of UNEP/MAP for the Mediterranean)) ve BSIMAP (Karadeniz Bütünleşik İzleme ve Değerlendirme Programı (Black Sea Integrated Monitoring and Assessment Programme)) çerçevesinde izleme ve değerlendirmeler yapılmakta, Su Çerçeve Direktifine göre biyolojik parametreler (fitoplankton (Klorofil-a olarak), makro flora ve bentik omurgasızlar) ve destekleyici parametreler (TP, NOX (NO3+NO2-N) ve SDD) birlikte değerlendirilerek ekolojik kalite durum değerlendirilmektedir.

Harita 15 - Denizde bütünsel kirlilik izleme çalışması izleme noktaları

5.3. Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri

Kirletici niteliği yüksek sanayi tesislerinin bacalarından yayılan emisyonların sürekli izlenmesi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın öncelikli çalışma konuları arasında yer almaktadır.

Konu ile ilgili bir AB standardı olan "Sabit Kaynaklarda Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemlerinin Kalite Güvence Sistemi EN 14181" esas alınarak birçok teknik hususları içeren Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği 12 Ekim 2011 tarih ve 28082 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sanayi tesislerinde kurulu bulunan Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemlerinin (SEÖS), Tebliğ'de belirtilen kriterlere uygun hale getirilmesini müteakiben, sürekli emisyon ölçüm sistemlerinin doğru olarak işletilmesini sağlamak ve dolayısıyla güvenilir verilerin elde edilmesi amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından sürekli emisyon ölçüm sistemlerinin kurulması, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemlerinden elde edilen verilerin depolanması, verilerin geçerli kılınması ve devamında Bakanlık merkezine çevrimiçi (online) aktarılması hususlarını kapsayan 24 Nisan 2014 tarih ve 2014/12 sayılı "Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Çevrimiçi (online) İzleme Genelgesi" yayımlanmıştır.

Tesisler faaliyet gösterdikleri sektöre göre, SEÖS Çevrimiçi İzleme Genelgesinde belirtilen tarihler kapsamında kademeli olarak bağlantılarını gerçekleştirmektedir.

Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliğinde yer alan ve yükümlülüklerini yerine getiren tesislerden, gelen veriler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından çevrimiçi olarak izlenmektedir.

2022 sonu itibarıyla; "Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği"nde yer alan ve yükümlülüklerini yerine getiren tesislerden, 370 adet kirletici vasfı yüksek sanayi tesisine ait 736 baca, 7/24 on-line izlenerek veriler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Merkezi Veri Tabanına anlık olarak aktarılmakta ve elektronik olarak arşivlenmektedir.

Ayrıca sanayi tesisleri sürekli emisyon ölçüm sistemlerinden gelen emisyon verilerinin işlenmesi, kayıt altında tutulması ve raporlanması işlemleri için “Sürekli İzleme Merkezi” Yazılımı geliştirilmiş ve kullanılmaktadır.

5.4. Sürekli Atıksu İzleme Çalışmaları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından atık su arıtma tesisi anlık izlenerek verileri Sürekli İzleme Merkezinde (SİM) toplanıp değerlendirilmektedir. 2022 yılı itibari ile Sürekli Atık Su İzleme Sistemleri ile yüksek kapasiteli 417 tesis sürekli izlenmiştir. Tesislerde anlık pH, iletkenlik, sıcaklık, çözünmüş oksijen, debi, KOİ ve AKM parametreleri 7/24 takip edilmektedir. Marmara Denizi Koruma Eylem Planı kapsamında 2021/14 sayılı "Marmara Bölgesi'nde Bulunan Atık Su Arıtma Tesislerinin Gerçek Zamanlı İzlenmesi" konulu Genelge 02/07/2021 tarihinde yayımlanmıştır. Genelge ile Marmara Bölgesinde alıcı ortama deşarj eden tesislerin arıtma tesisi giriş ve çıkış debileri ile numune alma yönünden on-line takip edilmektedir. SİM üzerinden, uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile bu tesislerde 7/24 teknolojik denetim yapılmaktadır. Suyu ısı transferi amaçlı (soğutma suları) kullanarak alıcı ortama deşarj eden tesisler ise giriş ve çıkışlarında debi ve sıcaklık yönünden on-line izlenmektedir. SİM üzerinden 2022 yılında toplam 80 tesis bu kapsamda izlenmektedir.

İnternet ortamından sisteme giriş için hem tesislere hem de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine kullanıcı adı ve şifre tanımlanmaktadır ve sürekli izleme merkezi web uygulaması (www.sim.csb.gov.tr) ile verilere erişilmektedir. Söz konusu veriler karar destek sistemi olarak görev yapmakta, tesislerin sektörel bazda analizine imkan sağlamakta ve SKKY Sektör tablolarının yönlendirilmesine veri sağlamaktadır. Bu veriler sayesinde sistemin alarm durumlarında numune alması sağlanarak arıtma tesislerinde uzaktan ve etkin denetim mekanizması geliştirilmiştir.

5.5. Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Çalışmaları

Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı (EKİP) ile Ergene, Küçük Menderes, Gediz, Kuzey Ege, Sakarya ve Susurluk Havzalarında 2014 yılından bu yana izleme çalışmaları yapılmaktadır.

Program ile yoğun evsel ve endüstriyel kirleticilerin baskısı altında bulunan havzalarda, alıcı ortamda su izleme çalışmalarının yapılarak sıcak noktaların belirlenmesi ve havza bazında kirliliğin önlenmesine yönelik gerekli önlemlerin alınmasına veri sağlanması amaçlanmıştır.

Havzalarda dönemsel numuneler alınıp, analizleri mobil su ve atık su laboratuvarında ve “Çevre Referans Laboratuvarında (ÇRL)” yapılmaktadır. Düzenli yürütülen izlemelerden elde edilen tespitler sonucu 2017-2019 yılında program geliştirilerek sıcak noktalarda ve havzada yer alan tüm SAİS’lerde izleme çalışmaları yapılmıştır. Söz konusu tesislerin arıtma indeksini belirlenmiş, arıtma karnelerine altlık oluşturulmuştur. 2018 yılında mevcut havzalara ilave olarak Kahramanmaraş Aksu Çayı da eklenmiştir. 2021 yılında COVID-19 pandemisi nedeniyle program yürütülememiştir. 2022 yılında söz konusu havzalarda sıcak noktalarda ve SAİS Kurulu tesislerde izleme çalışması tamamlanmıştır.

EKİP verilerinden Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın ilgili birimleri, özellikle havza eylem planları veya kirlilik önlenmesine yönelik projelerde, mevzuat çalışmalarında havza bazlı limitlere yön verirken yararlanmaktadır.

5.6. Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı

Avrupa Kirletici Salım ve Taşıma Kaydının kurulmasına ilişkin 18/1/2006 tarihli ve (AT) 166/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış olan Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Yönetmelik, 9 farklı sektör için kademeli şekilde uygulanacaktır. Yönetmeliğin yayımı tarihinde enerji ve metal sektörü, bir yıl sonra maden ve kimya sektörü, iki yıl sonra atık ve atıksu yönetimi ile kağıt ve ahşap sektörü, üç yıl sonra yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler ve diğer faaliyetler konusunda faaliyet gösteren tesisler Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine dahil olarak yıllık raporlamalarını gerçekleştireceklerdir.

Ana faaliyeti enerji ve metal sektörü altında yer alan tesisler için kayıt aşaması, 4 Nisan 2022 tarihinde başlatılmıştır. Kayıt işlemleri hakkında ilgili tarafları (tesisler, danışmanlık firmaları, çevre görevlileri, vd.) bilgilendirmeyi amaçlayan 31 Mart 2022 ve 14 Nisan 2022 tarihlerinde ve mineral/maden sanayisi ve kimya sanayisi tesisleri için 1 Aralık 2022 tarihinde üç adet “Duyuru ve Bilgilendirme Metni” Genel Müdürlüğümüz internet sayfasında yayınlanmıştır.

KSTK Yönetmeliği’nin 24’üncü Maddesi çerçevesinde “Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sisteminin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz” 3 Haziran 2022 tarihinde, Yönetmeliğin Bakanlığımız için belirlediği süre içerisinde, Genel Müdürlüğümüz internet sayfasında yayımlanmıştır.

4 Nisan 2022 - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında yaklaşık 9 aylık süre içerisinde KSTK Sistemi için gerçekleştirilen faaliyetlerin sayısı aşağıda Çizelge 26’da yer almaktadır.

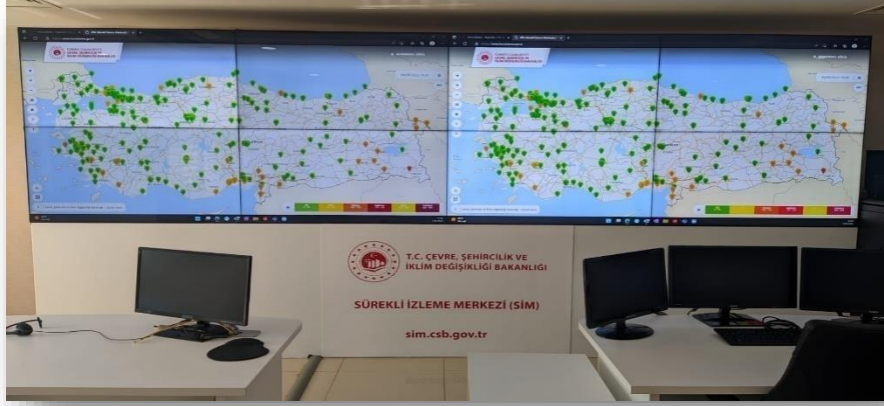
Çizelge 26 - Sayılarla KSTK Sistemi

1. KSTK Sistemine kaydedilen kullanıcı sayısı	1.018
a. Bakanlık kullanıcı sayısı	11
b. İl Müdürlükleri kullanıcı sayısı	327
c. Tesis kullanıcı sayısı	680
2. KSTK erişim şifresi verilmiş tesis sayısı	677
a. KSTK bilgisi onaylanmış, kayıt işlemi tamamlanmış tesis sayısı	556
b. KSTK bilgisini doldurmuş onaylanmayı bekleyen tesis sayısı	43
c. KSTK bilgisini tamamlamamış tesis sayısı	46
d. KSTK başvurusu reddedilen tesis sayısı	32
3. KSTK Sistemi kapsamında resmi yazı ile dönüş yapılan tesis sayısı	211
a. KSTK kaydı için yürürlük tarihi öncesinde, erken başvuran tesis sayısı	118
b. KSTK kaydı için çevre iznini almadan başvuran tesis sayısı	42
c. KSTK kaydı için başvuran ancak kapsam dışı olduğu belirlenen tesis sayısı	39
d. KSTK’ya tabi olup olmadığına yönelik görüş soran tesis sayısı	7
e. KSTK kaydı iptali	5
4. kstk@csb.gov.tr e-posta adresi üzerinden cevaplanan soru sayısı	688

5.7. Sürekli İzleme Merkezi

Bakanlığımızca üretilen çevresel izleme verilerinin etkin yönetiminin sağlanması, erken uyarı sistemleri oluşturulması, etkili denetim mekanizmalarının geliştirilmesi, uygun raporlama ve değerlendirme araçlarıyla elde edilen veriye dayalı politikalar üretilmesi, karar mekanizmalarına, mali destek ve teşviklere yön verilmesi amacıyla yürütülen “Ölçüm Sistemlerinin Standardizasyon,

Entegrasyon ve Modernizasyonu Projesi” kapsamında 2018 yılında Bakanlığımız Gölbaşı yerleşkesinde “Sürekli İzleme Merkezi (SİM)” kurulmuştur (Fotoğraf 6).

Fotoğraf 6 - Sürekli İzleme Merkezi

Merkez her gün binlerce vatandaş, kamu kurumları, belediyeler, tesisler, üniversiteler, Avrupa Çevre Ajansı, İklim Değişikliği grupları gibi kuruluşlara veri üretmektedir. Günde en az 1.200 ziyaretçi girişi alan SİM platformu mevcutta 13.000 Sensör, analizör ve cihaz yönetimi yapmakta, 50 milyar data yönetimi ile büyük veri tabanı sunmaktadır.

Gelinen aşamada Hava Kalitesi İzleme İstasyonları, Atıksu İzleme İstasyonları (SAİS), Emisyon İzleme İstasyonları (SEÖS) sürekli olarak izlenerek yönetilebilmekte ve raporlanabilmektedir. 425 adet izleme istasyonu ile Denizlerde Bütünleşik İzleme Verileri ve alıcı ortam izleme istasyonu ile Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme verileri ile SİM yazılımına aktarılarak haritalandırma, grafik ve rapor alma işlemleri gerçekleştirilebilmektedir. Ayrıca, IOS ve ANDROİD platformlarda çalışan mobil uygulamalar geliştirilmiştir. Problardan alınan veriler yazılım aracılığı ile SİM’de kesintisiz yönetilmektedir.

Bakanlığımızca belirlenen prosedür kapsamında yetkilendirilen kullanıcılar www.sim.csb.gov.tr internet adresi üzerinden, ilk aşamada entegre edilen veri tabanları ile oluşturulan 700’ün üzerinde raporlama ekranı ile havza, deniz, hava kalitesi, SAİS ve SEÖS raporlarına ulaşabilmektedir. SİM’den edinilen çevresel izleme verileri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının ilgili birimleri ve akademik çalışmalara katkı sağlamaktadır.

5.8. Çevre Referans Laboratuvarı Analiz Hizmetleri

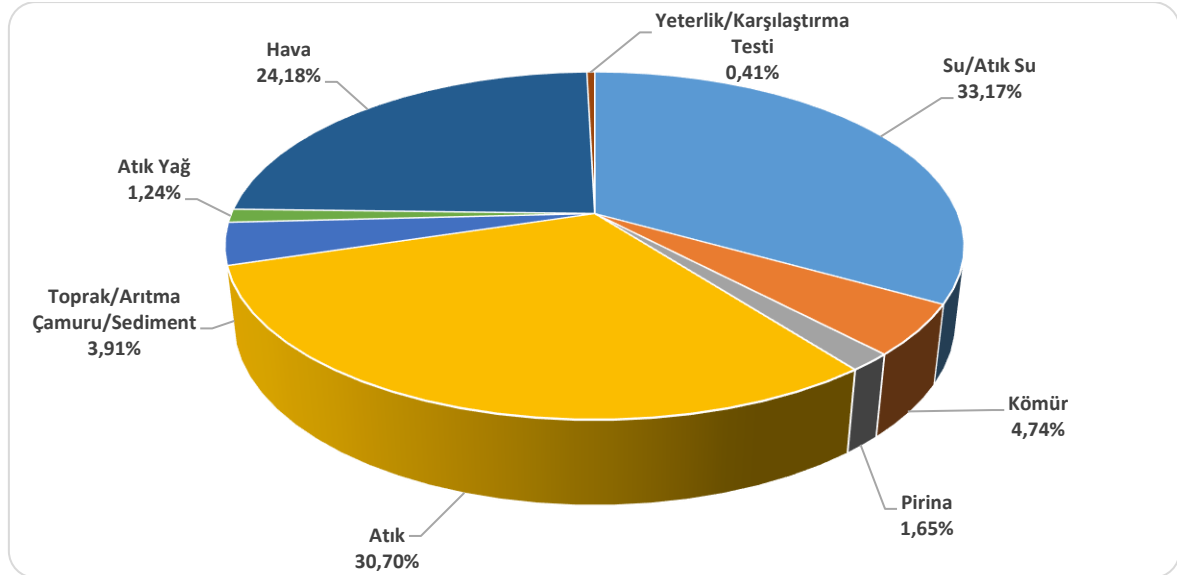
Laboratuvar çalışmaları, “TS EN ISO/IEC 17025: Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yetkinliği için Genel Gereklilikler Standardı”nın yanında “TS EN ISO 14001: Çevre Yönetim Sistemi Standardı” kapsamında sürdürülmektedir.

2008 yılından bu yana “TS EN ISO/IEC 17025” kapsamında Akreditasyon Belgesi’ne sahip olan Çevre Referans Laboratuvarı’nda beş kapsamda 52 parametre ile başlayan akreditasyon süreci, on bir farklı kapsamda (su, atık su, toprak, atık, arıtma çamuru, atık yağlar, izolasyon sıvıları, kömür, pirina, fuel-oil ve baca gazı) 617 parametre ile devam etmekte olup; toplamda 1200’den fazla parametrenin analizi yapılabilir durumdadır.

2022 yılı Ekim ayında TÜRKAK yetkililerince gerçekleştirilen denetim sonrasında düzenlenecek yeni akreditasyon belgesinde parametre sayısının 647’e çıkması beklenmektedir.

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 483’ü su/atık su, 69’u kömür, 24’ü pirina, 447’si atık, 57’si toprak/arıtma çamuru/sediment, 18’i atık yağ, 352’si hava, 6’sı yeterlilik/karşılaştırma testi numunesi olmak üzere toplam 1.456 numunede 32.719 parametrenin analizi tamamlanmıştır.

Grafik 22 – 2022 yılında Çevre Referans Laboratuvarında analizi yapılan numunelerin dağılımı

Fotoğraf 7 - AR-GE Laboratuvarı

Akreditasyon faaliyetleri kapsamında analiz sonuçlarının kalitesinin ve teknik yeterliliğin belirlenmesinde önemli bir kriter olan yeterlilik testleri ve laboratuvarlar arası karşılaştırma testlerine katılım sağlanmıştır. Yeterlilik test sağlayıcıları tarafından su/atık su, toprak, kömür ve fuel-oil kapsamlarında ağır metal, yağ-gres, krom VI, kül, uçucu madde, toplam kükürt, alt/üst ısı değer parametreleri için düzenlenen testlerde, katılım sağlanan tüm parametrelerde başarılı sonuçlar elde edilmiştir.

4 adet Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı aracı ile göl, dere, akarsu ve tesislerde izleme ve denetim çalışmaları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinden gelen talepler doğrultusunda işletmelerin atık sularının kontrolü, deşarj izni ve denetim amaçlı numune alma ve analiz faaliyetleri ile numune alma eğitimleri devam etmektedir.

2021 yılı Mayıs ve Haziran aylarında Marmara Denizi'nde yaşanan müsilaj sorunu nedeni ile Haziran ve Temmuz ayları boyunca Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarları ile numune alımı ve tesis denetimleri gerçekleştirilmiş, alınan örneklerin analizleri yapılarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ilgili birimlerine raporlanmıştır.

Fotoğraf 8 - Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı

Laboratuvar genelinde rehabilitasyon ve modernizasyon çalışmalarının tamamlanarak, teknik açıdan sağlıklı bir çalışma ortamının sağlanması amacıyla yürütülen “Çevre Referans Laboratuvarı Altyapı Revizyonu Projesi” kapsamında Numune Kabul ve Raporlama Birimi, Yakıt Analizleri Ön İşlem Laboratuvarı, Yakıt Analiz Laboratuvarı ve Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı revizyonu ile cihaz/ekipman tedariki 2022 yılı Mart ayında tamamlanmıştır.

Mevcut Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı araçlarının sayıca yetersiz olması nedeniyle saha çalışmalarında kullanılmak üzere Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı aracı alınması ihtiyacı doğrultusunda başlatılan “Laboratuvar Ön İşlem, Analiz Cihazları ve Mobil Araç Alımı Projesi” devam etmektedir.

6. ÇEVRE YETERLİK ÇALIŞMALARI

6.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu Hazırlayacak Firmaların Yeterlik Durumları

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 26. Maddesine istinaden 31.12.2022 tarihli 32060 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yeterlik Belgesi Tebliği kapsamında Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Proje Tanıtım Dosyası hazırlayacak kurum/kuruluşlara yeterlik belgesi verilmesine ilişkin iş ve işlemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

2022 yılında Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Proje Tanıtım Dosyası hazırlayacak kurum/kuruluşlara verilen ve iptal edilen belge sayıları ile toplamda geçerli belge sayısı Çizelge 27’de verilmektedir.

Çizelge 27 - 2022 yılı itibariyle Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlama yetkisine sahip firma sayısı

	2022	TOPLAM
ÇED Yeterlik Belgesi Verilen Kurum/Kuruluş Sayısı	15	210
ÇED Yeterlik Belgesi İptal Edilen Kurum/Kuruluş Sayısı	10	

6.2. Çevre Mühendisi/Yetkilendirilmiş Kişi, Çevre Danışmanlık Firmaları ve Çevre Yönetimi Birimlerinin Yeterlik Durumları

15/6/2022 tarihli ve 31867 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’da yer alan 4 üncü maddeye göre 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Çevre Yönetim Birimi/Çevre Görevlisi” tanımı “Çevre Yönetimi Hizmeti” şeklinde değiştirilmiş, bu değişiklik ile “çevre görevlisi” ifadesi yürürlükten kaldırılmıştır. Yapılan yeni tanım ile “Çevre Yönetimi Hizmeti” ve bu hizmeti verecekler açıklanmıştır.

Gerek Kanunda yapılan değişikliğin Yönetmeliğe yansıtılması, gerekse yapılan iş ve işlemlerin çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla daha etkin yürütülmesi, mevcut uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilerek eksikliklerin tamamlanması, çevre yönetimi hizmeti kalitesinin artırılması, çevre danışmanlık firmalarının verdikleri hizmet karşılığı işletmeler tarafından ödenen ve personelin gıda, konaklama, ulaşım gibi zorunlu ihtiyaçlarını asgari düzeyde karşılamaya yetecek fiyatın belirlenmesi, hizmet bedelinin standart hale getirilmesi ile hizmet verenler arasındaki haksız rekabetin önüne geçilmesi amacıyla hazırlanan “Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik” 1/11/2022 tarihli ve 32000 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Yönetmelik” kapsamında Çevre Mühendisleri/ Yetkilendirilmiş Kişiler, Çevre Yönetim Birimleri ve Çevre Danışmanlık Firmaları ile ilgili iş ve işlemler, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne “Entegre Çevre Bilgi Sistemi” alt uygulaması olan “e-yeterlik” sistemi üzerinden elektronik ortamda yürütülmektedir.

Çevre Mühendisi/ Yetkilendirilmiş Kişi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları için 2022 yılında verilen belge sayısı ile toplamda ulaşılan belge sayıları ve gerçekleştirilen firma denetim sayıları Çizelge 28’de verilmektedir.

Çizelge 28 - Çevre Mühendisi/ Yetkilendirilmiş Kişi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmalarına verilen belge sayıları ile gerçekleştirilen firma denetim sayısı

FAALİYET	2022	GENEL TOPLAM (2010-2022)
Çevre Yönetimi Hizmeti Yeterlik Belgesi Sayısı	3064	12088
Çevre Danışmanlık Firması Yeterlik Belgesi	207	668
Çevre Yönetim Birimi Yeterlik Belgesi	110	372
Çevre Danışmanlık Firması Denetim Sayısı	406	2375

Ayrıca Çevre Danışmanlık Firmaları, Çevre Yönetim Birimleri ve Çevre Mühendisleri/Yetkilendirilmiş Kişilere; yayımlanan yeni Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik ve uygulamaları hakkında 7/11/2022 tarihinde ve diğer çevre mevzuatı ile ilgili çeşitli tarihlerde online bilgilendirme toplantıları düzenlenmiştir.

6.3. Çevre Yetkilendirme Çalışmaları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı toprak kirliliğinin kontrolü ve noktasal kaynaklı kirlenmiş sahalar, deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine ilişkin risk değerlendirmesi ve acil müdahale planlarının hazırlanması ve araç takip servis sağlayıcılar konularında da yeterlik belgesi vermektedir.

Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine İlişkin Yeterlilik Belgesi Tebliği 17.06.2011 tarihli ve 27967 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda verilen yeterlik belgelerine ilişkin veriler Çizelge 29’da yer almaktadır.

Çizelge 29 – Toprak kirliliğinin kontrolü ve noktasal kaynaklı kirlenmiş sahaların temizlenmesi konusunda yetkilendirme çalışmaları kapsamında yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı

	2022	GENEL TOPLAM
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine ilişkin Yeterlilik Belgesi	4	17
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine ilişkin Yeterlilik Belgesi Alan Kurum/Kuruluş Denetimi	11	-
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine ilişkin Yeterlilik Belgesi Belge İptali	2	0

Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine İlişkin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarını Hazırlayacak Kurum ve Kuruluşların Yetkilendirmesi Tebliği 12.12.2014 tarih ve 29203 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ kapsamında verilen yeterlik belgelerine ilişkin veriler Çizelge 30’da yer almaktadır.

Çizelge 30 – Deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine ilişkin risk değerlendirmesi ve acil müdahale planlarının hazırlanması çalışmaları kapsamında yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı

	2022	GENEL TOPLAM
Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine İlişkin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarının Hazırlanmasına Dair Yeterlik Belgesi	-	9
Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine İlişkin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarının Hazırlanmasına Dair Yeterlik Belgesi İptal	-	-
Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine İlişkin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarının Hazırlanmasına Dair Yeterlik Belgesi Denetim	7	-

20.03.2015 tarih ve 29301 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ kapsamında 24.07.2020 tarihinde Araç Takip Servis Sağlayıcıların (ATSS) niteliklerinin belirlenmesi ile ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir. Araç Takip Servis Sağlayıcılarının niteliklerinin belirlenmesi ile ilgili usul ve esaslar kapsamında verilen yeterlik belgesi sayısı Çizelge 31’de verilmektedir.

Çizelge 31 – Araç takip servis sağlayıcıları konusunda yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı

	2022	GENEL TOPLAM
Araç Takip Servis Sağlayıcı (ATSS) Yeterlik Belgesi	-	4
Araç Takip Servis Sağlayıcı (ATSS) Yeterlik Belgesi İptal	-	-
Araç Takip Servis Sağlayıcı (ATSS) Yeterlik Belgesi Denetim	4	-

6.4. Çevre Etiket Çalışmaları

Çevre Etiket Yönetmeliği; 19.10.2018 tarih ve 30570 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, tekstil, temizlik kâğıdı, seramik, elde yıkama bulaşık deterjanı, kişisel bakım ve kozmetik, cam, çamaşır deterjanı, bulaşık makinesi deterjanı ve turistik konaklama ürün/hizmet gruplarında kriterler yayımlanarak “Çevre Etiket” başvuruları kabul edilmektedir. Yeni geliştirilen ve güncellenen kriterler cevreetiketi.csb.gov.tr web adresinde yayımlanmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi arasında imzalanan Türkiye Çevre Etiket Sisteminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında ürün gruplarına yönelik kriter belirleme çalışmaları devam etmektedir

Çevre Etiket Kullanıcıları (2022)

22.05.2020 Deniz Tekstil San. Ve Tic. A.Ş. tekstil,
21.09.2020 Vitra Karo San. Ve Tic. A.Ş. seramik,
06.01.2021 Yurtbay Seramik San. Ve Tic. A.Ş. seramik,
07.09.2022 Baykan Denim Konfeksiyon A.Ş. tekstil,
07.09.2022 Sanko Tekstil İşletmeleri San ve Tic A.Ş. - İSKO Şubesi tekstil,
07.09.2022 Essity Turkey Hijyen Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. temizlik kâğıdı,
24.10.2022 Adım Tekstil San. ve Tic. A.Ş. tekstil,
09.12.2022 DenizTemiz Derneği/TURMEPA elde yıkama bulaşık deterjanı ürünü grubunda “çevre etiketi kullanıcısı” unvanını almaya hak kazanmıştır.

Uluslararası Çalışmalar

Küresel Eko Etiket Ağı, eko-etiketli ürünleri/hizmetleri destekleme, geliştirme ve teşvik etme amacıyla 1994 yılında kurulmuş kar amacı gütmeyen uluslararası bir platformdur. 18.10.2022 tarihinde Ortak üyesi olduğumuz Küresel Eko-Etiket Ağı (Global Eco-Labeling Network-GEN) tarafından gerçekleştirilen denetim neticesinde, Türkiye Çevre Etiket Sistemi'nin Küresel Eko-Etiket Ağına (Global Eco-Labeling Network-GEN) tam üyeliği kabul edilmiştir.

16.11.2022 tarihinde Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı (COP27) Mısır'ın ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Türkiye Çevre Etiket Sistemi olarak "İklim Değişikliği ile Mücadele ve Çevre Etiket Uygulamaları: Türkiye Örneği" konulu yan etkinlik düzenlemiş olup etkinliğimizde dünyada ve ülkemizde sorumlu üretimin faydaları, çevre etiketleme uygulamalarının iklim değişikliğine etkileri ve ülkemizde çevre etiketine sahip üreticilerin uyguladıkları temiz üretim yöntemleri anlatılmıştır.

Fotoğraf 9 - Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı (COP27)

Diğer Faaliyetler

Ülkemizdeki çevre etiketi uygulamaları ve yayımlanan çevre etiketi kriterlerine ilişkin görüş alışverişinde bulunmak amacıyla firmalara teknik değerlendirme ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

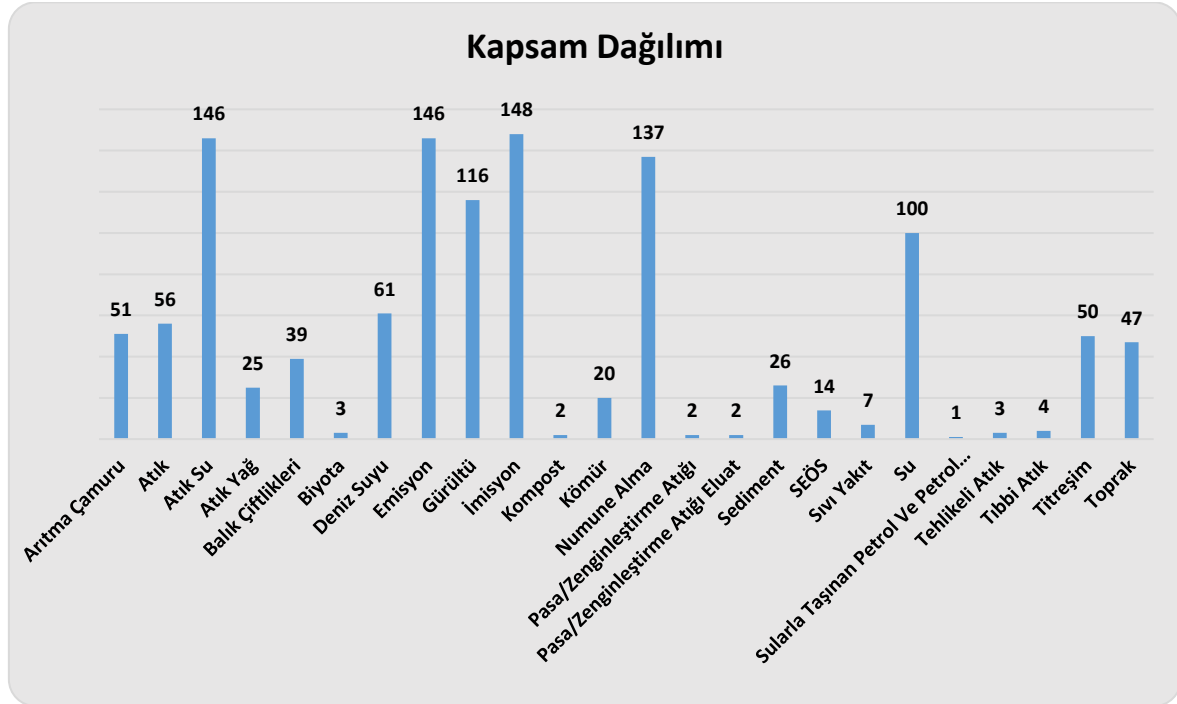
Türkiye Çevre Etiket Sisteminin tanıtımına yönelik olarak düzenlenen etkinliklere katılım sağlanmış, yayımlanan kriterlerle ilgili, üreticiler ve tüketicilere yönelik tanıtım ve bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

6.5. Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarı Yeterlik Çalışmaları

Çevre mevzuatı kapsamında çalışan özel ve kamu laboratuvarlarına 2004 yılından bu yana "Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi" verilmektedir. Bu kapsamda 2012 – 2022 yılları arasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Çevre Referans Laboratuvarı) tarafından çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkilendirilen laboratuvar sayısı Çizelge 32'de verilmektedir.

Çizelge 32 - Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların yıllara göre değişimi (2012-2022)

YETKİLİ LABORATUVAR SAYISI			
YILLAR	KAMU	ÖZEL	TOPLAM
2012	51	102	153
2013	46	113	159
2014	41	115	156
2015	42	118	160
2016	42	129	171
2017	45	135	180
2018	46	156	202
2019	50	165	215
2020	41	187	228
2021	41	190	231
2022	40	192	232

Grafik 23 - Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların kapsam dağılımı

Grafik 23’de Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların kapsamlara göre dağılım mevcuttur.

“Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği” kapsamında; Laboratuvarların yetkilendirme, inceleme, denetleme vb iş ve işlemleri 2022 yılında da devam etmiştir.

- ✓ 2022 yılı itibari ile toplam 232 laboratuvar yetkilidir.
- ✓ 01.01 - 31.12.2022 tarihleri arası toplamda aşağıda verilen çizelgede belirtildiği üzere 58 adet belge düzenlenmiştir.

Başvuru Türü	Adet
Yeterlik Başvurusu	4
Belge Yenileme Başvurusu	31
Kapsam Genişletme/Daraltma Başvurusu	19
Adres Değişikliği Başvurusu	4
TOPLAM	58

- ✓ 2022 yılı Asgari Fiyat Tarifesi düzenlenmiştir.
- ✓ Yönetmeliğin 35. Maddesi gereği uzaktan denetim amaçlı 2022 yılı I. YT organizasyonu ile toprak matriksinde metaller kapsamında çalışan 40 laboratuvara, Al, Ag, As, Ba, Ca, Cr, Cd, Co, Cu, Fe, Hg, K, Mn, Na, Mg, Ni, Pb, Sn, Sb, Tl, Zn, V toplamda 22 parametrede yeterlilik testi düzenlemiştir. 07.07.2022 tarihinde raporlaması yapılmıştır.
2022 II. Organizasyon olarak Bakanlık/TUÇEV ve İZAYDAŞ arasında Eylül 2022 tarihli protokol çerçevesinde atık alanında metaller, anyonlar, Toplam Organik karbon (TOK), Mineral Yağ (C10-C40), PCB, pH Tayini, Nem(%) Tayini(Burada Kuru Madde de Tayin edilmektedir), Kuru Kütlenin Kızdırma Kaybı (LOI), ÇOK, TDS, Fenol ve BTEX olarak 13 parametrede de Aralık 2022 tarihinde YT düzenlenmiş ve sonuçlar laboratuvarlardan alınarak değerlendirilmiştir.

Toplamda 2022 yılında hedeflendiği üzere 35 parametrede yeterlilik testi düzenlenerek hedefe ulaşılmıştır.

- ✓ Yetkili laboratuvarlara, numune dağıtımının elektronik ortamda yapılması amaçlı 16 Şubat 2019 tarihi itibari ile hayata geçirilen Merkezi Laboratuvar Belirleme Sistemine (MELBES) yazılım programı kapsamında, yönetmelikler bazında uygulamada kolaylıklara yönelik revizyon çalışmalarına devam edilmiştir.
- ✓ 2022 yılında danışman firma, çevre mühendisi /yetkilendirilmiş kişi, sanayici ve İl Müdürlüklerinden MELBES programı hakkında (giriş, doğru talep oluşturma, yanlış taleplerin iptali, taleplerin mevzuata uygunluğu vb) gelen telefon, e-posta ve yazılara cevap verilmiş, uygulamalar hakkında gerektiğinde ilgili birimlerden görüş yazıları istenerek ilgililere gönderilmiş/duyurulmuş ve sistemin sürekliliği sağlanmıştır.
- ✓ 2022 yılında, Entegre Çevre Bilgi Sistemi laboratuvar ölçüm programı, belgelendirme ve denetim faaliyetlerinin yürütüldüğü Laboratuvar Yetkilendirme Modülü üzerinden, yazılımda uygulamada kolaylık ve ihtiyaca cevap verilebilmesi özelinde revizyon ve iyileştirme çalışmaları devam etmiştir.
- ✓ Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarlarında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yetkili laboratuvarlarda çalışan ve numune alma ve raporlama konularında yetkilendirilecek olan personele yönelik 2022 yılında aşağıdaki programda eğitim düzenlenmiştir.

Eğitim Konusu	Eğitim Tarihi
Emisyon-İmisyon Ölçümlerinde Kullanılan Standartlar ve Ölçüm Yöntemleri Eğitimi	21-23 Kasım 2022
Emisyon-İmisyon Ölçüm Raporlama Eğitimi	24-28 Kasım 2022
Su ve Atık Sudan Numune Alma Eğitimi	29 Kasım -1 Aralık 2022
Arıtma Çamuru, Toprak, Katı Atık, Yağlar ve İzolasyon Sıvılarından Numune Alma Eğitimi	5-8 Aralık 2022

7. ULUSLARARASI ÇALIŞMALAR, PROJELER VE EĞİTİM ÇALIŞMALARI

7.1. Uluslararası Çalışmalar

7.1.1. IMPEL Ağı Çalışmaları

IMPEL, (The European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law), Avrupa çevre otoritelerinin yer aldığı ve AB çevre mevzuatının uygulanmasının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için oluşturulmuş bir platformdur. IMPEL Ağı, AB çevre mevzuatının etkin şekilde uygulanması için çevre otoriteleri arasında bilgi ve en iyi uygulamaların paylaşımı ile profesyonel işbirliği geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Mevcut durumda IMPEL'in tüm AB Üye Devletleri, Kuzey Makedonya, Sırbistan, Türkiye, İzlanda, Kosova, Arnavutluk, İsviçre ve Norveç dahil olmak üzere 36 ülkeden 56 üyesi bulunmaktadır. 1992 yılında kurulmuş olan IMPEL'e ülkemiz 2005 yılında dahil olmuştur.

2022 yılında katılım sağlanan IMPEL proje ve faaliyetleri aşağıda verilmektedir.

7.1.1.1. Endüstriyel Emisyonlar Direktifinin Uygulanmasının Desteklenmesi Projesi

Projenin amacı Endüstriyel Emisyonlar Direktifinin ve Mevcut En İyi Tekniklerin AB genelinde uygulanmasını desteklemektir. Endüstriyel Emisyonlar Direktifi (EED)'nin ana konusu Avrupa Birliğinde yer alan çeşitli sanayi tesislerinden kaynaklanan kirliliğinin minimum seviyeye indirilmesidir. BAT ve BREF çalışmaları, denetimlerin planlanmasında IRAMII risk değerlendirme metodunun geliştirilmesi, ortak denetim çalışmaları, EED ve döngüsel ekonomi, koku çalışmaları, atık yakma, iç izleme, besi çiftliklerinde MET uygulamaları gibi çeşitli alt gruplar ile 2022 yılında proje çalışmaları yürütülmüştür.

7.1.1.2. Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi Projesi

Bu proje, izin ve denetim süreçlerinde Eko-inovasyonu ve Döngüsel Ekonomiye teşvik etmek ve Atık Çerçeve Direktifinin kilit noktalarına ilişkin ortak bir anlayış oluşturmayı amaçlamaktadır. Deneyimlerin ve iyi uygulamaların paylaşıldığı, uygulama kılavuzlarının hazırlandığı, çeşitli eğitimlerin ve konferansların düzenlendiği bu proje çalışmalarını çeşitli alt projeler aracılığı ile yürütmektedir. 2022 yılında da bu alt projelerden bazıları olan REACH-döngüsel ekonomi ilişkisi, atık sonlandırma ve yan ürünler için veri tabanı oluşturulması, gemi geri dönüşümü, plastik atık taşınımı, eğitim faaliyetleri, yıllık atık ve sınır ötesi atık taşınımı konferansı düzenlenmesine ilişkin gruplarda çalışmalar yürütülmüştür.

7.1.1.3. Çevre Mevzuatının Uygulanmasının Sağlanması için Araçlar ve Yaptırımlar Projesi

Bu proje, çevre mevzuatının uygulanmasının sağlanması için çevre otoriteleri tarafından benimsenen metodlar, sistemler ve yaptırım yöntemlerinin paylaşıldığı yıllık konferanslar düzenlemektedir. Bu konferansta çeşitli ülkelerde uygulanan en iyi yöntemler, uygulamada karşılaşılan sorunlar ve çözümler, deneyimler paylaşılmaktadır. 2022 yılında düzenlenen konferansa katılım sağlanmıştır.

7.1.1.4. IMPEL Genel Kurulu

IMPEL Ulusal Koordinatörlüğü Genel Müdürlüğümüzce yürütülmektedir. IMPEL Ağı faaliyetleri kapsamında 23. Genel Kurulu ile ve Ulusal Koordinatörler Toplantısı 24-25 Kasım 2022 tarihlerinde Çekya'nın Prag kentinde gerçekleştirilmiştir. Genel Kurul'da 2022 yılında gerçekleştirilen faaliyetler gözden geçirilmiş olup proje raporları onaylanmış, 2023 yılında projeler için planlanan faaliyetler üzerine görüşmeler yapılmıştır.

7.1.2. Avrupa Çevre Ajansı Çalışmaları

1210/90 Konsey Tüzüğü ile 1990 yılında resmen kurulan Avrupa Çevre Ajansı (AÇA); 1994 yılında Kopenhag'da çalışmalara başlamıştır. AÇA, çevre ile ilgili sağlıklı, bağımsız bilgiler vermekle görevli Avrupa Birliği (AB) kurumudur. AÇA üyeliği AB Üye Devletleri'nden oluşmaktadır. Üyelik Ajansın hedefleri doğrultusunda Avrupa Topluluğu ve Üye Devletlerin kaygılarını paylaşan diğer ülkelere de açıktır. Mevcut 32 üye, 27 AB Üye Devleti ile birlikte İzlanda, Lihtenştayn, Norveç, İsviçre ve Türkiye'dir. Türkiye 18.03.2003 tarih ve 25052 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye Cumhuriyetinin Avrupa Çevre Ajansı ve Avrupa Bilgi ve Gözlem Ağına Katılımı Anlaşması" ile 1 Mayıs 2003 tarihinde AÇA'ya üye olmuştur.

2022 yılında katılım sağlanan AÇA faaliyetleri aşağıda verilmektedir.

7.1.2.1. Yurtdışında Katılım Sağlanan Faaliyetler

AÇA tarafından her yıl düzenli olarak AÇA 5 Yıllık Stratejisi doğrultusunda belirlenen konu başlıklarında çalıştay ve toplantılar düzenlenmektedir. 2022 yılı faaliyetleri çoğunlukla çevirimiçi düzenlenmiştir.

2022 yılı içerisinde çevirimiçi olarak düzenlenen 73 toplantı-çalıştaya Birincil Odak Noktaları, ilgili kurumların temsilcileri ve Ulusal Odak Noktası tarafından katılım sağlanmıştır.

7.1.2.2. Ülkemizde Gerçekleştirilen AÇA Faaliyetler

Ülkemizde de 2022 yılı içerisinde çeşitli toplantılar gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetler özet olarak aşağıda verilmektedir. Daha detaylı bilgi AÇA Çalışmaları 2022 Yılı Kitapçığında yer almaktadır.

- AÇA Ülke Ziyareti Kapsamında Ulusal Eionet Ağı Üyeleri Toplantısı, 05 Aralık 2022
Avrupa Çevre Ajansı İcra Direktörü Hans BRUYNINCKX, Uluslararası İlişkiler Birim Sorumlusu Galina GEORGIEVA, Ülke masası şefi Nihat ZAL ve Ağlar ve EIONET Modernizasyon Uzmanı Tülay GÜNGÖR'ün katılımıyla 5-6 Aralık 2022 tarihlerinde yüz yüze bir ülke ziyareti düzenlenmiş olup bu ziyaret kapsamında 5 Aralık 2022 günü 11:00-12:30 saatleri arasında Bakanlığımız merkez binasında bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- AÇA -Türkiye'de Hava Kalitesi İzleme Ve Batı Balkan Ülkeleriyle İşbirliği Olanakları Ve AB Natura 2000 Ağı Ve Biyolojikçeşitlilik Stratejisi 2030 Toplantıları, 06 Aralık 2022
Avrupa Çevre Ajansı İcra Direktörü Hans BRUYNINCKX, Uluslararası İlişkiler Birim Sorumlusu Galina GEORGIEVA, Ülke masası şefi Nihat ZAL ve Ağlar ve EIONET Modernizasyon Uzmanı Tülay GÜNGÖR'ün katılımıyla 5-6 Aralık 2022 tarihlerinde yüz yüze bir ülke ziyareti düzenlenmiş olup bu ziyaret kapsamında; 6 Aralık 2022 günü 10:00-12:30 saatleri arasında

Bakanlığımız uzmanları ile Türkiye'de hava kalitesi izleme ve Batı Balkan ülkeleriyle işbirliği olanakları konulu bir tematik çalıştay ve AÇA'da çalışan uzman Tülay GÜNGÖR'ün katılımıyla EIONET Modernizasyonu bilgilendirmesi gerçekleştirilmiştir.

7.1.2.3. AÇA Yönetim Kurulu Toplantıları

AÇA Yönetim Kurulu yılda 3 defa toplanarak İcra Direktörü tarafından sunulan rapor ve gündeme uygun olarak karar almaktadır. AÇA Yönetim Kurulunda üye ülkeler karar verme yetkisine haiz en üst yönetici tarafından temsil edilmektedir. 2022 yılı toplantıları; 24 Mart 2022, 16 Haziran 2022 ve 7 Aralık 2022 tarihlerinde hibrit olarak gerçekleştirilmiştir.

7.1.2.4. AÇA Ulusal Odak Noktaları Toplantıları

Avrupa Çevre Ajansı tarafından üye ülkelerin odak noktalarının katılımıyla yılda üç sefer toplantı düzenlenmektedir. Bu toplantılarda; AÇA çalışmaları ile ilgili güncel bilgiler verilmekte ve üye ülkelerin karşılaştığı sorunlar ele alınarak çözüm önerileri tartışılmaktadır. 2022 yılı toplantıları 01-03 Mart 2022, 13-14 Haziran 2022 ve 11-13 Ekim 2022 tarihlerinde hibrit olarak gerçekleştirilmiştir.

AÇA çalışmalarının yıl bazında daha ayrıntılı olarak sunulduğu raporlara <https://aca.csb.gov.tr> internet adresi üzerinden (Sol Menüde "AÇA ÇALIŞMALARI KİTAPÇIĞI" sekmesi) erişim sağlanmaktadır.

7.1.3. Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı Toplantıları

DEN-İZ Programı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar aşağıda yer alan uluslararası konferansların yan etkinlikler ile sunulmuş, ülkemizin deniz izleme faaliyetleri tanıtılmıştır:

7.1.3.1. Birleşmiş Milletler (BM) Okyanuslar ve Deniz Hukuku Açık-Uçlu Gayri resmi İstişare Süreci 22.Oturumu (ICP22)

Birleşmiş Milletler (BM) Okyanuslar ve Deniz Hukuku Açık-Uçlu Gayri resmi İstişare Süreci 22.Oturumu'nun (ICP22) "Okyanus Gözlemi (Ocean Observing)" temasıyla 6-10 Haziran 2022 tarihlerinde New York'ta gerçekleştirilmiştir.

6 Haziran 2022'de başlayıp 5 gün süre ile devam eden Toplantı, ABD'nin New York kentinde BM Genel Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Tüm dünyadan ülkelerin "Okyanus Gözlemi" teması ile beş gün boyunca karşılıklı bilgi ve deneyim aktarımı imkanı yakaladığı bu önemli konferansta, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Türkiye Ulusal Deniz İzleme Programı (DEN-İZ) konulu bir katkı sunulmuş, gerçekleştirilen yan etkinlik çerçevesinde uzun yıllardan bu yana devam eden deniz izleme deneyimimiz diğer ülkelerle paylaşılarak ülkemiz temsil edilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından, uzun yıllara dayalı ve düzenli olarak tüm denizlerimizde toplam 425 noktada yürütülen "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı" (DEN-İZ); deneyim aktarımı ve iyi uygulama örneği olarak Toplantı Sekreteryasına iletilmiştir. Ulusal deniz izleme Programı DEN-İZ çerçevesinde hazırlanan Türkiye Katkısı, BM tarafından toplantı resmi web sitesinde diğer gündem dokümanları ile birlikte yayınlanmıştır (<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/314/30/PDF/N2231430.pdf?OpenElement>) .

7.1.3.2. 27. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Konferansı (COP 27)

6 -18 Kasım 2022 tarihlerinde Mısır'ın sahil kenti Şarm El Şeyh'te düzenlenen COP27 "Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı"nda, ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, "Türkiye Ulusal Deniz İzleme Programı (DEN-İZ)" ve "Türkiye Çevre Etiketleri" çalışmaları ile yer almıştır. 6 Kasım 2022'de başlayıp iki hafta süre ile devam eden ve tüm dünyadan 197 ülkenin katılımı ile gerçekleştirilen zirvede ülke heyetleri, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcileri küresel amaçlar çerçevesinde iklim değişikliği çalışmalarında karşılıklı bilgi ve deneyim aktarımı imkanı yakalanmıştır. Bu önemli zirvede Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ülke pavilyonunda yoğun bir yan etkinlik programı düzenlenmiştir.

Yan etkinlik programında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından uzun yıllardan bu yana devam eden deniz izleme çalışmaları katılımcılarla paylaşılarak ülkemiz temsil edilmiştir. Programda hem ulusal, hem de bölgesel deniz sözleşmeleri kapsamında "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)" nın veriye dayalı etkin bir araç olarak politikalara yön vermesi ve ülkemizdeki başlıca tüm deniz enstitüleri ile geniş bir işbirliği içerisinde uzun yıllardır başarı ile yürütülmesi ve gündemle bağlantılı olarak "deniz izleme çalışmaları ve iklim değişikliği" içeriğinde bir sunum gerçekleştirilmiştir. Ayrıca DEN-İZ hakkında tanıtım filmi gösterimi yapılmıştır.

7.1.4. Diğer Toplantılar

26 Ocak 2022 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen UNECE PRTR Koordinasyon Grubu ondürdüncü toplantısına katılım sağlanmış, 27-28 Ocak 2022 tarihinde yine çevrimiçi olarak gerçekleştirilen OECD PRTR Çalışma Grubu beşinci toplantısında, Türkiye KSTK Yönetmeliği başlıklı sunum gerçekleştirilerek katılım sağlanmıştır.

6-10 Haziran 2022 tarihlerinde New York'ta gerçekleştirilen "Birleşmiş Milletler (BM) Okyanuslar ve Deniz Hukuku Açık-Uçlu Gayriresmi İstişare Süreci 22.Oturumu'nun (ICP22)-Okyanus Gözlemi (Ocean Observing)" temalı toplantısında bir iyi uygulama örneği olarak "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı" (DEN-İZ) faaliyetlerindeki deneyimin aktarımı çerçevesinde bir yan etkinlik gerçekleştirilmiş ve konu ile ilgili bildiri yayımlanmıştır.

15-16 Eylül 2022 tarihleri arasında FRANSA'nın Paris kentinde gerçekleştirilen OECD "Bioçeşitlilik, Su ve Ekosistemler Çalışma Grubu"nun (WPBWE) toplantısına katılım sağlanmıştır.

24-25 Kasım 2022'de Cenevre/İsviçre'de gerçekleştirilen Pollutant Release and Transfer Register (Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK)) PRTR Protokolü Tarafları Çalışma Grubu'nun dokuzuncu toplantısına katılım sağlanmıştır.

7.2. Projeler

7.2.1. Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın en önemli hedeflerinden birisi çevre denetimlerinin risk analizine dayalı planlanmasını sağlamaktır. Bu amaçla 2011 yılında başlanan "Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi", 2013 yılında Samsun ilinde uygulanmaya başlamıştır. Samsun ili Risk Değerlendirme Yöntemini kullanarak hazırladığı planı esas alarak denetimlerini gerçekleştirmiştir. Ayrıca Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illeri ile yapılan çalışmalar sonucu, Ergene Havzası alanı esas alınarak aynı yöntem ile denetimlerin planlanması çalışması yapılmıştır.

2015 yılında Bursa, Kocaeli, Yalova, Bilecik ve Sakarya illeri proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2016-2017 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2016 yılında İzmir, Balıkesir, Manisa, Kütahya, Eskişehir, Uşak illeri proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2017-2018 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2017 yılında ise Adana, Kayseri, Nevşehir, Isparta, Afyonkarahisar, Burdur ve Konya illeri proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2018 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2018 yılında ise Gaziantep, Hatay, Kilis, Osmaniye, Zonguldak, Sinop, Karabük, Düzce, Çankırı, Çorum, Kastamonu ve Bartın illeri proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2019 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2019 yılında ise Amasya, Tokat, Yozgat, Sivas, Van, Hakkari, Bitlis, Siirt, Trabzon, Giresun, Ordu, Rize, Gümüşhane, Erzincan, Elazığ, Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Şırnak ve Muş proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2020 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2020 yılında ise Ankara, Bolu Kırıkkale ve Kırşehir proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2021 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2021 yılında Covid-19 salgını nedeniyle kalan illere eğitim verilememiştir. Mevcut halde 62 İl Müdürlüğünün 2022 yılı Denetim Planları hazırlanmıştır.

COVID 19 salgını nedeniyle 2021 yılında eğitim verilemeyen 19 İl Müdürlüğümüze Sakarya Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü ile Çevre Denetimlerinde Risk Değerlendirme Metodolojisi kullanılarak Çevre Denetimlerinin Planlanması ve Geliştirilmesi projesi kapsamında eğitimler verilmiştir. 2023 yılında 81 İl Müdürlüğümüz denetimlerini risk değerlendirme yöntemi ile planlayıp yapacaktır.

Çevre Denetimlerinde Risk Değerlendirme Metodolojisi kullanılarak Çevre Denetimlerinin Planlanması ve Geliştirilmesi projesi kapsamında 62 ilde şu an yapılan Risk Esaslı Denetim Planı hazırlama çalışmasının 81 il olarak tamamlanması, risk hesaplamada kullanılan IRAM metodunun dünya literatüründe yer alan diğer metotların karşılıklı analiz edilerek alternatif bir metodun önerilmesi, izin ve lisans yönetmeliğinin EK-1 listesinde yer alan tesislerin risk analizinin firma ve sektörel bazda çıkarılması amaçlanmıştır.

Gelinen süreçte mevcutta kullanılan IRAM metoduna alternatif bir metod önerisi yapılmış, 4 bölgesel eğitim programı ile 19 il müdürlüğümüzün eğitimleri tamamlanmış ayrıca 81 il müdürlüğümüzün katılımı ile tüm projenin anlatıldığı genel bir toplantı yapılmıştır. Proje sonuç raporu, el kitapçığı, animasyon, video ve makale hazırlanmıştır.

7.2.2. Marmara Denizi Havzası Çevre Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi

Genel Müdürlüğümüzce Marmara Denizi Havzasında çevre denetimlerinin etkinliğinin artırılması, denetçi kapasitesinin iyileştirilmesi ve Çevre Mevzuatının uygulanmasının güçlendirilmesi amacıyla 21/10/2021 tarihinde Bakanlığımız ve İstanbul Teknik Üniversitesi ile “Marmara Denizi Havzası

Çevre Denetimi Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi"ne başlanmıştır. Proje 30.11.2022 tarihinde tamamlanmıştır.

Söz konusu proje çalışmaları boyunca, mevzuatımız uyarınca Bakanlığımızca yürütülen çevre denetim uygulamalarının ülkemiz şartları, dünyadaki mevcut iyi uygulamalar ve uygulamada ortaya çıkan gereksinimler doğrultusunda revize edilmesine yönelik çalışmalar yapılmış, bu maksatla denetimlerde kullanılmak üzere Genel Kontrol Listeleri ile Sektörel Rehber Kontrol Listeleri oluşturulmuş ve e-denetim sisteminde yer alan mevcut listeler güncel mevzuatımız esas alınmak suretiyle e-denetim ve mobil çevre denetim uygulamasına entegre edilecek şekilde İl Müdürlüklerimizin katkılarıyla revize edilmiştir.

7.2.3. Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) FAZ II Projesi

02.04.2021 tarihinde ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü ile imzalanan protokol kapsamında MARMOD FAZ II Projesi faaliyetlerine başlanmıştır. Bu proje ile birinci aşamada geliştirilen tek boyutlu modeli, yeni veri ve gözlemler ile üç boyutlu bir modele dönüştürmek ve iyi kalite deniz ekosisteminin Marmara'da tekrar gelişmesine imkan sağlayabilecek kara kökenli besin yüklerinde kademeli olarak azaltım hedeflerinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Proje 2023 yılı sonunda tamamlanacaktır. Tüm Marmara Denizi'ni çözümleyecek olan bu üç boyutlu hidrodinamik dolaşım-ekosistem modeli; Boğazlar ile İzmit Körfezi'ni açık sınırlar olarak içerecek; birincil üretim, oksijen tüketimi, azot ve fosfor döngülerini simüle eden biyojeokimya modeli ile eşleştirilecek ve sonrasında sediman oksijen, azot ve fosfor modeli de su kolonu modeline entegre edilerek; üst trofik seviye ile birleştirilecektir. Ayrıca bu kapsamda veri, model sonuçları ve yapay zeka gibi ileri analiz teknikleri içerecek olan bir Marmara Denizi Dijital İkizi oluşturulacaktır. Farklı kullanıcı gruplarına yönelik bir karar destek aracı olacak bu dijital ikiz, doğal sistemlerin sayısal bir kopyasını barındırmaktan da öte doğa-iklim-insan etkileşimini de kapsayacak şekilde süreçleri ve senaryoları içerecektir.

7.2.4. Ulusal Çevre Bilgi Sistemi ve Alt Uygulamalarının Geliştirilmesi Projesi

Proje; çevre ile ilgili yazılımların tek çatı altında toplanması, kullanıcı dostu, kullanıcılara bütüncül inceleme ve değerlendirme imkanı sağlaması planlanmaktadır. Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü sorumluluğundaki ortak modüller ile projenin alt uygulamaları olan Genel Müdürlüğümüz sorumluluğundaki E-ÇED, E-İzin, E-Yeterlik ve Atık Yönetim Uygulaması (ATYÖN) çevrimiçi uygulamaları yazılım geliştirme işini kapsamaktadır. Proje Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ve Uygulamanın yürütücüsü olan ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından çalışılmakta olup projenin yazılım geliştirme aşaması devam etmektedir.

Atık Yönetim Uygulaması kapsamında;

Atığın üretildiği noktadan geri kazanım/bertaraf edildiği aşamaya kadarki serüveninin beyan, bildirim ve izleme sistemleriyle anlık takibinin yapılmakta olup, sürecin tüm atık gruplarını kapsayacak şekilde genişletilmesinde ihtiyaç duyulan yazılım geliştirme çalışmasının yapılması amaçlanmaktadır.

Bu amaçla, Atık Yönetim Uygulamasının (ATYÖN), değişen mevzuat hükümleri, güvenlik ihtiyaçları ve fonksiyonel gereksinimler dikkate alınarak yeniden geliştirilmesini, atık taşıma işleminin QR ve benzer kayıt yöntemleriyle dinamikleştirilmesi ve izleme ve denetim kabiliyetin artırılması, kullanılmakta olan sistem üzerinde yer alan bilgi ve dokümanların yeniden geliştirilecek sisteme aktarılması, eğitim materyalleri, teknik personel ve kullanıcılara yönelik kılavuzların oluşturulmasını,

kullanıcı destek hizmetlerinin verilmesi ve kullanıcı dostu yeni bir yazılımın geliştirilmesi yapılacaktır. Bakanlık yöneticileri için Atık İzleme gösterge panelini içeren yazılım geliştirilecektir.

Mobil uygulama ile kolay atık gönderim talebi oluşturulması, atık gönderim ve atık kabul işlemlerinin kolaylıkla izlenmesi ve motor yağı değişim noktalarının veri girişlerine imkân sağlanacaktır.

7.3. Eğitim Çalışmaları

7.3.1. Çevre Referans Laboratuvarı Numune Alma Eğitimi

Laboratuvar analizlerinin en önemli basamağı olan numune alma işleminin belirli teknik eğitime sahip kişilerce yapılması ilkesi gereğince; özel ve kamuya ait çevre laboratuvarlarına “Su, Atık Su, Toprak, Arıtma Çamuru, Katı Atık, Atık Yağ ve İzolasyon Sıvılarından Numune Alma Eğitimleri” verilmekte, sınavda başarılı olan katılımcılar için Numune Alma Personeli Kimlik Kartı düzenlenmektedir. 2010 yılında bu yana düzenlenen eğitimler neticesinde 4000’in üzerinde personel numune alma konusunda yetkilendirilmiştir.

2022 yılında 29 Kasım-08 Aralık tarihleri arasında düzenlenen eğitimlere 441 kişi katılım sağlamış; eğitim sonunda yapılan sınavlarda başarılı olan 387 katılımcı, Numune Alma Personeli Kimlik Kartı almaya hak kazanmıştır.

7.3.2. Emisyon-İmisyon Ölçümleri, Ölçüm ve Numune Alma Eğitimi ve Emisyon-İmisyon Ölçümleri Raporlama Eğitimi

25 Aralık 2013 tarih ve 28862 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği” kapsamında 165 kişinin katılım sağladığı Emisyon - İmisyon Ölçümleri, Raporlama Eğitimi 24-28.11.2022 tarihinde düzenlenmiştir. 348 kişinin katılım sağladığı Emisyon - İmisyon Ölçümleri, Ölçüm ve Numune Alma Eğitimi ise 21-23.11.2022 tarihinde düzenlenmiştir.

7.3.3. Çevre Denetçisi Eğitimi

2022 yılında; Nisan ayında online, Haziran Temmuz aylarında 3 gruba uzaktan, 04-09.12.2022 tarihleri arasında Antalya İlinde yüz yüze olmak üzere yaklaşık 700 denetçi ve denetçi adayına “Çevre Denetçisi” eğitimi verilmiştir.

7.3.4. III. Ulusal Denizlerde İzleme ve Değerlendirme Sempozyumu

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı uhdesinde, TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM) koordinasyonunda yürütülen “Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme (DEN-İZ) Programı” kapsamında 06-09 Aralık 2022 tarihlerinde Antalya’da 4 gün süren “III. Ulusal Denizlerde İzleme ve Değerlendirme Sempozyumu” düzenlenmiştir.

Sempozyuma, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kurum ve kuruluşlarından bilim insanları, araştırmacı ve temsilcilerden oluşan yaklaşık 200 kişi katılım sağlamıştır.

7.3.5. Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemi Eğitimleri

20 Ocak 2022 tarihinde Türkiye Çelik Üreticileri Derneği, 2 Eylül 2022 tarihinde Otomotiv Sanayicileri Derneği ve 6 Ekim 2022 tarihinde Arçelik Anonim Şirketi Çevre Birimi ile KSTK Yönetmeliği'nin uygulanması ve tesislerin kayıt süreçleri ile ilgili olarak çevrimiçi bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Çevre danışmanlık firmaları, çevre yönetim birimleri ve "Çevre Yönetim Hizmeti Yeterlik Belgesi"ne sahip kişilere 13 Ekim 2022 tarihinde 1 günlük program çerçevesinde "Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Sistemi" hakkında çevrimiçi bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiş olup çevrimiçi toplantıya 650'nin üzerinde katılımcı kayıt yaptırmış 500'ün üzerinde katılımcı aynı anda katılım sağlayarak yoğun ilgi göstermiştir. Toplantıda sorulan tüm sorular derlenmiş ve KSTK Sistemi'ne yönelik 61 soru cevaplanarak <https://www.kstk.gov.tr/> adresinde liste halinde paylaşılmıştır.

7.3.6. ÇED Yönetmeliği Uygulamaları Eğitimi

Genel Müdürlüğümüzce 12-16 Aralık 2022 tarihlerinde Antalya'da "ÇED Yönetmeliği Uygulamaları Eğitimi" düzenlenmiştir.

Türkiye'de yatırımların çeşitlenmesi, iklim değişikliği ile mücadele ve sıfır atık çalışmaları, bilimsel ve teknik gelişmelerin takip edilmesi, zaman içerisinde karşılaşılan yargı kararları, diğer mevzuatlarda yapılan değişiklikler gibi sebeplerle yenilenen ÇED Yönetmeliği 29/07/2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Düzenlenen ÇED Yönetmeliği ve uygulamaları eğitiminde, Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatında özellikle ÇED süreçlerini yürüten birimlerinde görev alan mevcut personelin yayımlanan mevzuat ve uygulamaları hakkında bilgilendirilmesi, uygulamalarda birlikteliğin sağlanması ve yaşanan sorunlara ortak çözümler bulunabilmesi amaçlanmıştır.

Fotoğraf 10 - ÇED Yönetmeliği Uygulamaları Eğitimi

8. ÇEVRESEL BİLGİ YÖNETİMİ SİSTEMİ

8.1. Türkiye Çevre Durum Raporu

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı teşkilat, görev ve yetkileri 10.07.2018 tarihinde yayımlanan 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir. Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün görevlerini tanımlayan Kararnamenin 104. maddesinin (h) bendinde, “Çevre envanterini ve çevre durum raporlarını hazırlamak” hükmü bulunmaktadır. Bu görevin bir sonucu olarak 4 yılda bir Türkiye Çevre Durum Raporu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanmaktadır.

Karar vericilere yol göstermek; ait olduğu döneme dair genel bir bakış açısı sağlamak, çevrenin mevcut durumunu ortaya koymak ve kendisinden önceki ve sonraki dönemlerin karşılaştırmasını yapmak gibi amaçlara hizmet etmek için hazırlanan Türkiye Çevre Durum Raporlarının ilki 1997 yılında “Türkiye’nin Çevre Atlası” adıyla yayınlanmış olup gelinen süreçte 6’ncısı hazırlanmış durumdadır.

Türkçe ve İngilizce dillerinde hazırlanıp yayınlanan “6. Türkiye Çevre Durum Raporu” kitabı 2016-2019 yıllarını kapsamakla birlikte raporda bazı sektörler için 2014 ve 2020 yıllarına dair veri ve bilgiler de yer almaktadır. 6.Türkiye Çevre Durum Raporu kapsamında; ülkemize genel bir bakış bölümünden sonra sırası ile Hava, İklim Değişikliği, Su ve Atık Su Yönetimi, Atık, Kimyasalların Yönetimi, Doğa Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik, Arazi Kullanımı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Kurumsal Yapı ve Gerçekleştirilen Çalışmalar ve son olarak da Çevresel Harcamalar ve Mali Sorumluluk Sigortası başlıkları yer almaktadır.

Türkiye Çevre Durum Raporlarına <https://ced.csb.gov.tr/turkiye-cevre-durum-raporu-i-82673> internet adresinden ulaşılabilir.

8.2. Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu

Çevre politikasının temeli, düzenli çevre raporlamasının yapılmasına dayanmaktadır. Genel anlamda bilgi ve verilerin düzenlenerek rapor olarak yayınlanması politika üretmenin, stratejik planlama yapılmasının ve karar alma süreçlerinin bilgi temelini oluşturmaktadır. Düzenli çevre raporlamaların yapılması, ileriye dönük eğilimler ve belirsizliklerin daha iyi anlaşılmasını sağlayacak ve politika seçenekleri ile bunların sonuçlarının izlenmesinin etkinliğini artırmaktadır. Bunun bir sonucu olarak 2019 yılından itibaren Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün görevleri kapsamında gerçekleştirdiği çalışmalar “Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu” olarak yayınlanmaya başlamıştır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporlarına <https://ced.csb.gov.tr/teknik-faaliyet-raporu-i-99482> internet adresinden ulaşılabilir.

8.3. İl Çevre Durum Raporları

Çevreyi koruma, çevre kirliliğini ve çevre sorunlarını önleme çalışmalarının temel hareket noktası, sorunları bilmek ve tanımaktan geçmektedir. Bu nedenle çevre durumunu ve yıllar geçtikçe nasıl değiştiğinin belirlenmesi gerekmektedir. İl Çevre Durum Raporu, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüklerinin görev alanı kapsamında bulunan ve çevre mevzuatı çerçevesinde yıllık bazda yapılan faaliyetleri, bu faaliyetlerden elde edilen verileri kapsamaktadır. ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün belirlediği format çerçevesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından Rapor her yıl hazırlanmaktadır.

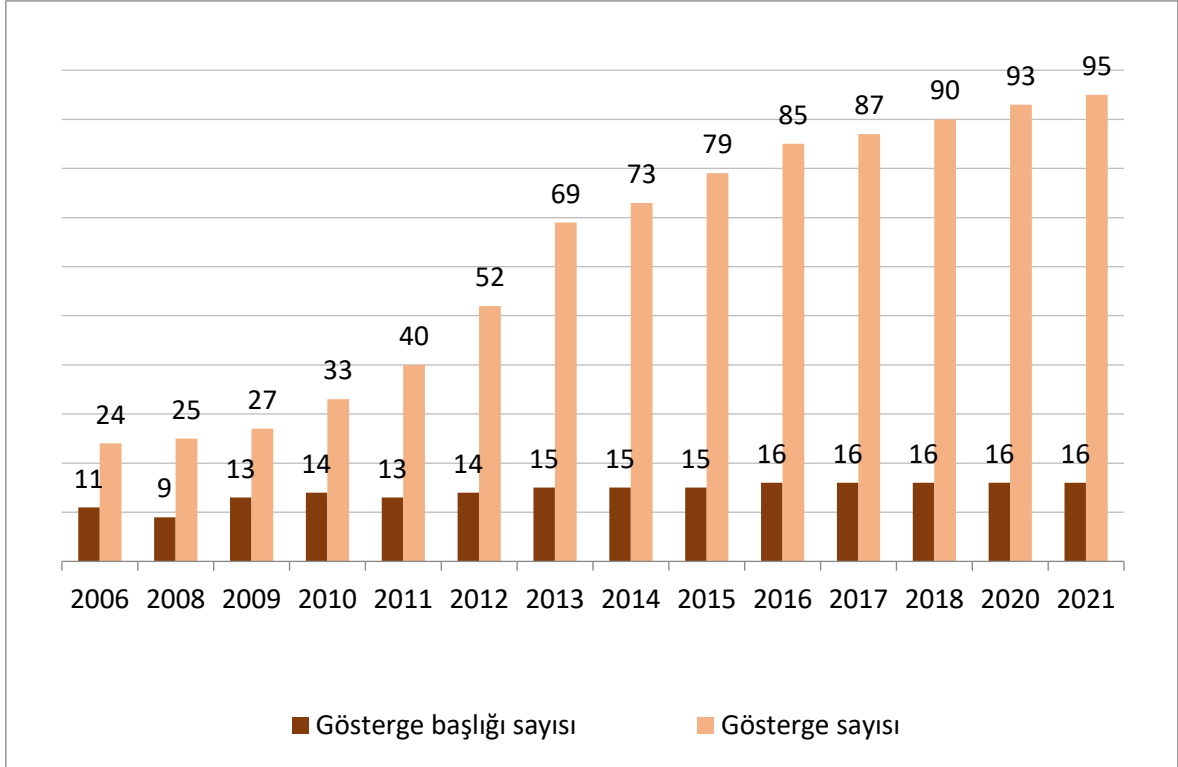
Raporların amacı; çevreyle ilgili potansiyel problemlere erken bir uyarı sistemi oluşturmak; bu problemlerin analizini sağlamak; çevre koruma ve sürdürülebilir kalkınma yolundaki hedefler doğrultusunda elde edilen gelişmeleri halkın izlemesini ve bilgilenmesini sağlamak; çevresel etki değerlendirme, planlama ve düzenleme için karar vericiler ile kamuoyuna temel bilgi ve verileri sunmaktır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından hazırlanan İl Çevre Durum Raporları ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında "Yayınlar" bölümünde yer almakta olup yıllar bazında hazırlanmış olan İl Çevre Durum Raporlarına <https://ced.csb.gov.tr/il-cevre-durum-raporlari-i-82671> internet adresinden ulaşılabilir.

8.4. Çevresel Göstergeler

Çevre ile sektörler arasındaki ilişkiyi yansıtmak, çevresel etkileri olan bazı faaliyetlerin zaman serisinde gözlenebilmesini, uygulanan çevre politikalarının sonuçlarının izlenebilmesini sağlamak, yapılacak plan, program ve politikaların belirlenmesinde, mevzuat hazırlanmasında yardımcı olmak ve bilgilendirme yapmak amacıyla hazırlanan Çevresel Göstergeler Kitapçığı ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından her yıl yayınlanmaktadır.

İlk olarak Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ile ortak çalışma yapılarak "Çevresel Göstergeler 2006" hazırlanarak yayınlanmıştır. Bu kitapçık 11 başlık ve 24 göstergeden oluşurken, kitapçıklar zaman içinde yenilenip gelişmiş olup, "Çevresel Göstergeler 2022" kitapçığı 16 başlık ve 95 gösterge içerecek şekilde hazırlanmıştır (Grafik 24). Grafikte belirtilen yıllar kitapçık içerdiği verinin kurumlardan geldiği ve verinin temsil edildiği yılı ifade etmektedir. Çevresel Göstergeler Kitapçığı, her yıl Türkçe ve İngilizce dillerinde yayınlanmaktadır.

Grafik 24 - Yıllara göre yayınlanan çevresel göstergelerin konu başlıklarına göre sayıları

Kitapçıklara <http://ced.csb.gov.tr/cevresel-gostergeler-kitapcigi-i-82681> adresinden, Çevresel Göstergeler web sitesine ise Türkçe ve İngilizce olarak <http://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.

8.5. Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu

Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Raporu 2008 yılından bu yana yayınlanmakta olup, illerimizin çevre sorunlarının ve önceliklerinin neler olduğunu ortaya koyan, aynı zamanda bu sorunların kaynaklarını, nedenlerini, sorunun çözümü için ne tür tedbirler alındığı ya da alınması gerektiğini belirten önemli bir çalışmadır.

İl Müdürlüklerimiz tarafından illerindeki hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, atıklar, gürültü kirliliği, erozyon ve doğal çevrenin tahribatı konu başlıklarında öncelikli çevre sorunlarının belirlenmesi, bu sorunların kaynakları, alınan tedbirler ve karşılaşılan güçlükleri içeren anket formları doldurulmaktadır. Bu kapsamda İl Müdürlüklerimizce doldurularak değerlendirilmek üzere gönderilen anket formlarının 2022 yılı Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülmüş olup ve Rapor 2023 yılı içerisinde yayınlanacaktır.

8.6. Marmara Deniz Havzası Çevresel Göstergeler

Marmara Denizi Havzasındaki müsilaj sorunu sonrasında noktasal, yayılı kirletici kaynakları ile denizcilik faaliyetleri sonucu oluşan kirliliğin giderilmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar tüm kurum ve kuruluşların katılımı ile hazırlanıp onaylanan Marmara Denizi Eylem Planı ve Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planı (2021-2024) çerçevesinde yürütülmektedir. Söz konusu planda yer alan 134 faaliyet kapsamındaki çalışmalardan "6.2.1.1.Marmara Deniz Havzası Çevresel Göstergeler Kitapçığının yıllık olarak yayınlanması" alt faaliyeti çerçevesinde kitapçık ilk defa bu yıl hazırlanmış olup, Stratejik Plan kapsamı boyunca her yıl yayınlanacaktır.

Marmara Deniz Havzası Çevresel Göstergeler 2022 Kitapçığı aşağıda verilen linkte yayınlanmıştır.
<https://ced.csb.gov.tr/marmara-deniz-havzasi-cevresel-gostergeler-kitapcigi-i-110838>

8.7. Atık İstatistikleri Bülteni

Atık Yönetimi Yönetmeliği (AYY) kapsamında yıllık tehlikeli ve tehlikesiz atık beyanları atık üreticileri tarafından, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Entegre Çevre Bilgi Sistemi (ecbs.cevre.gov.tr) altında yer alan Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi (TABS) kullanılarak gerçekleştirilmektedir. TABS'a yapılan beyanlar doğrultusunda Tehlikeli Atık İstatistik Bülteni 2010 yılından, Tehlikesiz Atık Bülteni ise 2016 yılından bu yana hazırlanmaktadır.

Bültenlerde atık verisi; atık işleme yöntemine, il dağılımına ve beyan yapan tesislerin durumuna göre çizelge ve haritalar ile görsel olarak sunulmaktadır. Ülke genelinde en çok atık üretilen sektörler ve atık kodları da ayrı çizelgeler ile gösterilmektedir. Atık istatistikleri bülteninde “özel atık ve tıbbi atık miktarları” başlığı ile bu atık gruplarındaki atık miktarlarına ilişkin dağılımlar yıllık değişimler görselleştirilmektedir. 2020 yılı için Türkiye genelinde Atık Miktarı toplamı 29.710.234* ton olarak belirlenmiştir. 2020 yılında ülke genelinde 82.053 adet tesis tarafından atık beyan formu doldurulmuştur. 2020 yılı için Türkiye genelinde Tehlikesiz Atık Miktarı toplamı 27.853.863* ton Tehlikeli Atık Miktarı ise 1.856.371 ton olarak belirlenmiştir. Atık istatistikleri bültenleri ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında yer alan İstatistikler bölümünde yayınlanmaktadır. 2021 yılına ait atık istatistik çalışmaları halen devam etmekte olup, söz konusu istatistik çalışmaları tamamlanması sonrasında aşağıda verilen linkte yayınlanacaktır.

Atık İstatistikleri Bülteni:

<https://ced.csb.gov.tr/atik-istatistikleri-bultenleri-i-109405>

* İstatistik ve bilgilere atık listesi madenlerin aranması, çıkarılması, işletilmesi, fiziki ve kimyasal işleme tabi tutulması sırasında ortaya çıkan atıklar (01 kodlu) ve belediye atıkları dahil edilmemiştir.

8.8. Tıbbi Atık Bülteni

Tıbbi Atık İstatistikleri, 2016 yılı ve öncesinde, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamındaki büyük miktarda atık üreten sağlık kuruluşlarında (üniversite hastaneleri ve klinikleri, genel amaçlı hastaneler ve klinikleri, doğum hastaneleri ve klinikleri ile askeri hastaneler ve kliniklerinin tamamında) iki yılda bir uygulanan anket verilerine dayalı olarak yayımlanmaktaydı.

2017 yılından itibaren tıbbi atık istatistikleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Entegre Çevre Bilgi Sistemi (ecbs.cevre.gov.tr) altında yer alan Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi (TABS) kullanılarak yapılan beyanların kayıtları da kullanılarak TÜİK ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının ortak çalışmaları sonucunda çift logolu olarak yıllık hazırlanarak yayınlanmakta iken 2023 yılı itibarıyla Genel Müdürlüğümüz tarafından yayınlanacaktır.

Tıbbi atık istatistikleri kapsamında, 2020 yılı sonu itibarıyla sağlık kuruluşlarından beyan edilen tıbbi atık miktarı 110 bin ton olmuştur. Tıbbi atık istatistikleri bültenleri Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında yer alan Atık İstatistikleri altında yayınlanmaktadır. 2021 yılı istatistik çalışmaları kapsamında hazırlanan bülten, Resmi İstatistik Programı kapsamında aşağıda verilen linkte yayınlanmıştır.

Tıbbi Atık İstatistikleri:

<https://ced.csb.gov.tr/tibbi-atik-istatistikleri-i-89098>

8.9. Çevre Denetimi İstatistikleri Bülteni

2016 yılından itibaren ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, yıl içerisinde görevleri kapsamında gerçekleştirdiği çevre denetimleri hususunda kamuoyunu bilgilendirmek üzere Çevre Denetimi İstatistikleri Bültenini yayınlamaya başlamıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının gerçekleştirdiği çevre denetimlerine ilişkin bilgileri içeren Çevre Denetimi İstatistikleri Bültenleri ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında yer alan İstatistikler bölümünün <https://ced.csb.gov.tr/cevre-denetim-istatistikleri-i-82611> adresinde her yıl düzenli olarak yayınlanmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2009-2018 yılları arasında gerçekleştirdiği çevre denetimlerine ilişkin daha ayrıntılı bilgiler “Çevre Denetim Raporu” kitaplarında yer almaktadır. Yıllık bazda yayınlanan Çevre Denetim Raporu kitaplarına ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Yayınlar bölümünde <https://ced.csb.gov.tr/cevre-denetimi-raporu-i-82691> adresinde ulaşılabilir. 2019 yılından itibaren çevre denetimlerine ilişkin ayrıntılı bilgiler her yıl yayınlanmakta olan “Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu”nda yer almaktadır.

9. SONUÇLAR

1993-2022 yılları arasında ÇED Yönetmeliği kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından toplamda 80.136 karar verilmiş, bu kararların 73.210'u "ÇED Gerekli Değildir Kararı", 6.926'sı "ÇED Olumlu Kararı"dır. 2022 yılında, 437 projeye ÇED Olumlu Kararı ve 4.052 projeye de ÇED Gerekli Değildir Kararı verilirken, 82 proje için de ÇED Gerekli Değildir Kararı verilmiştir. Ayrıca 2022 yılında 766 proje de ÇED Olumsuz Kararı verilmesi ve mevzuattan iptal/iade olması nedeniyle ÇED süreçleri sonlandırılmıştır.

2022 yılı içerisinde kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından toplamda 5.061 Geçici Faaliyet Belgesi, 5.788 Çevre İzin veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi düzenlenmiştir. Aynı şekilde, Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans belgesinin düzenlenmeye başlandığı 2010 yılından bu yana Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM teşkilatı tarafından toplam 45.378 faaliyet veya tesise Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiştir.

Çizelge 33'te görüldüğü üzere 2022 yılı içerisinde ÇEDİDGM tarafından 416 adet ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından da toplam olarak 68.996 adet çevre denetimi gerçekleştirilirken ÇEDİDGM tarafından 53.789.947,27 TL, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından da toplam 477.543.231,63 TL para cezası uygulanmıştır. Yine aynı yıl içerisinde 10'u Bakanlık merkez, 374'ü de ÇŞİDİM'ler tarafından olmak üzere toplam 384 faaliyet durdurma kararı verilmiştir.

Çizelge 33 - 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen denetim ve idari yaptırımların sayısı

Bakanlık Birimi	Denetim Sayısı	Kesilen Ceza Miktarı (TL)	Faaliyet Durdurma
Bakanlık Merkez	416	53.789.947,27	10
ÇŞİDİM	68.996	477.543.231,63	374
TOPLAM	69.412	531.333.178,90	384

*2022 yılı verilerinde 11.01.2023 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2022 yılında uygulanan idari yaptırımların konulara göre sayısı ve ceza miktarları Çizelge 34'te verilmektedir. Firmalara uygulanan cezaların büyük bir kısmı atık konusundaki (265.967.665,54TL) uygunsuzluklara uygulanmıştır.

Çizelge 34 - 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri sonucunda uygulanan idari yaptırımların sayısı ve ceza miktarlarının konulara göre dağılımı

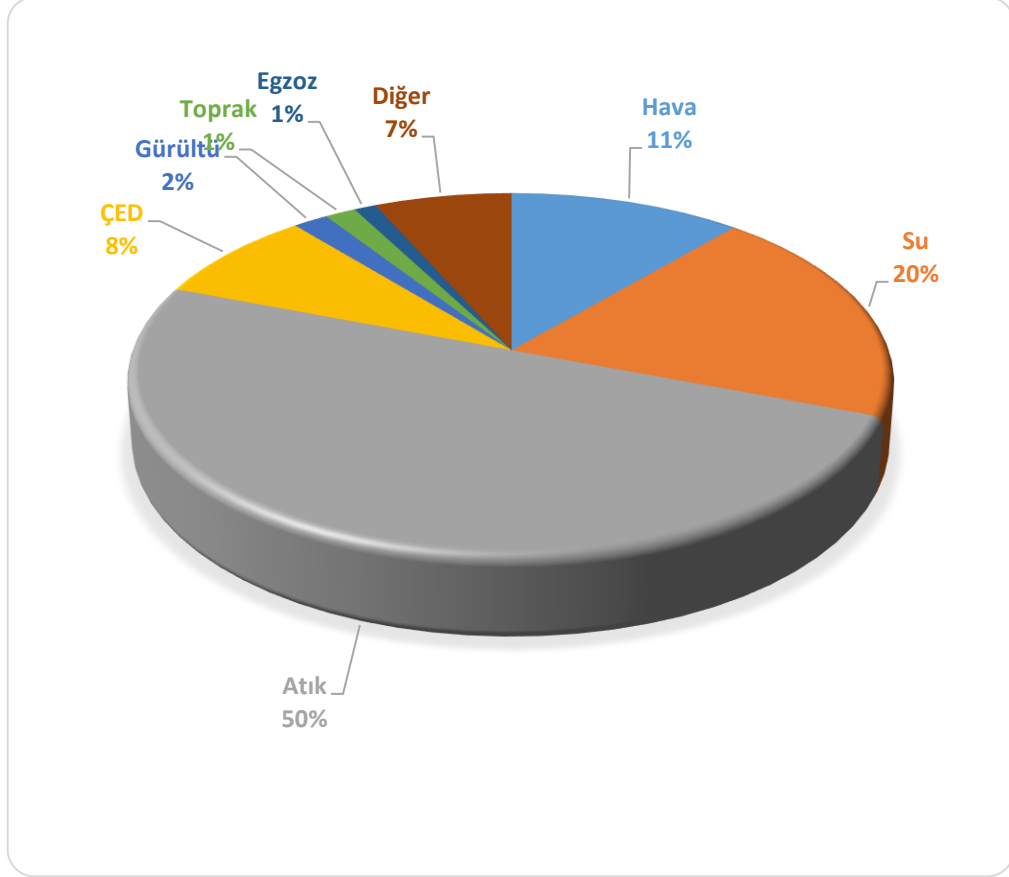
Konu	Ceza Miktarı (TL)	Uygulanan İdari Yaptırım Sayısı
Hava*	59.828.162,72	998
Su*	103.786.707,50	643
Atık*	265.967.665,54	995
ÇED	43.713.534,33	498
Gürültü	9.079.258,00	514
Toprak	7.982.334,03	73
Egzoz	5.683.889	1.842
Diğer*	35.291.627,78	400
TOPLAM	531.333.178,90	5.963

*Hava; Anız Yakma, Koku, Sera Gazı, PGD,
Su; Gemi,

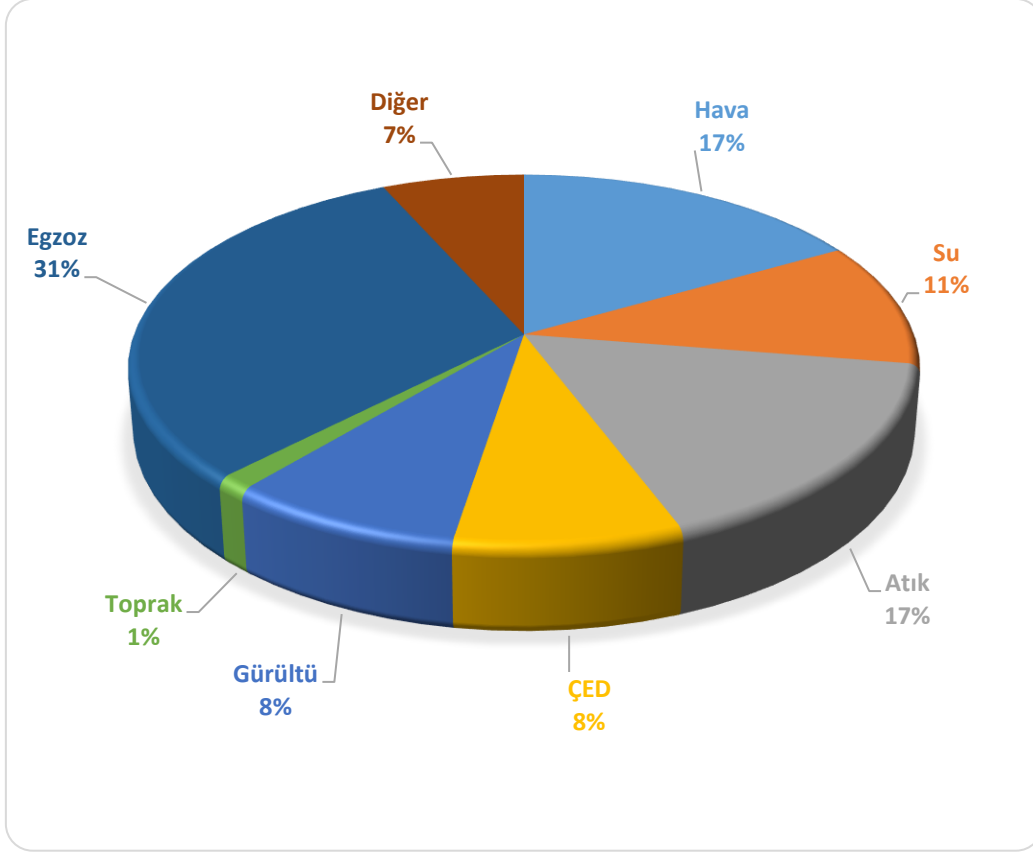
Atık; MOYDEN, Sıfır Atık/Poşet

Diğer; çevre mühendisi /yetkilendirilmiş kişi /Yönetimi, Kimyasallar, BEKRA, Kıyı Tesisi, cezalarını içermektedir

**2022 yılı ceza verilerinde 25.01.2023 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

Grafik 25 - 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım miktarının konularına göre dağılımı

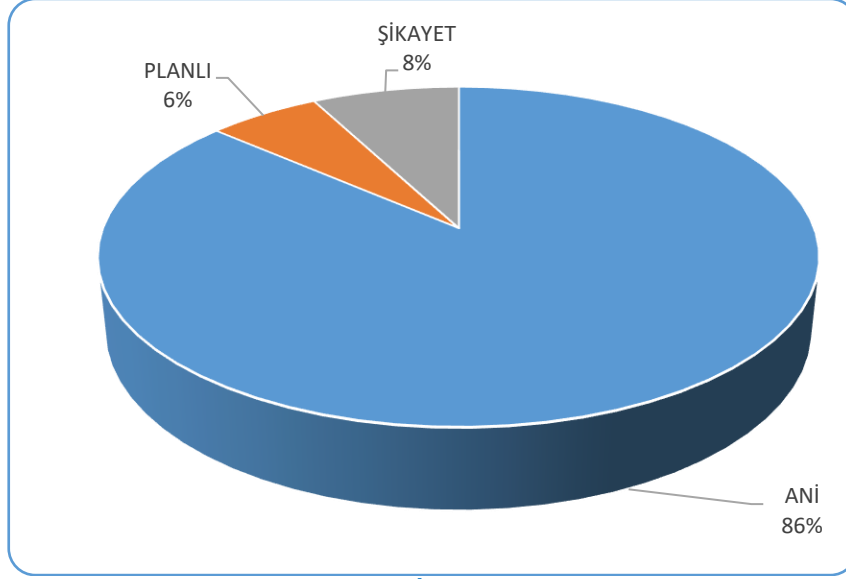

Grafik 26 - 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım sayılarının konularına göre dağılımı

Çizelge 35 - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2022 yılında gerçekleştirilen denetimlerin türleri

	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂyet DENETİMLERİ	TOPLAM
ÇŞİDİM	4.036	59.565	5.365	68.996
MERKEZ	62	351	3	416
GENEL TOPLAM	4.098	59.916	5.368	69.412

*2022 yılı verilerinde 11.01.2023 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

Grafik 27 – 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uygulanan denetimleri türlere göre dağılımı

2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin, Jandarma Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile birlikte veya ayrı ayrı ya da İl Müdürlüğü'nün tek olarak yaptığı egzoz denetimlerinde tespit edilen 1.842 uygunsuzluk sonucunda 5.683.889 TL idari yaptırım uygulanmıştır. İller bazında egzoz denetimlerinde uygulanan cezalar Ek-12'de verilmektedir.

Çizelge 36 – 2022 yılı egzoz denetimi verileri

	Denetim sayısı	Kesilen ceza sayısı (adet)	Ceza miktarları (TL)
2022	2.997	1.842	5.683.889,00

2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ile yetki devri yapılan belediyeler tarafından gerçekleştirilen 16.881 adet piyasa gözetimi ve denetimi sonucunda 2.722.678 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

EKLER

EK - 1. 2022 yılında “2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2022/1)” gereğince uygulanan idari para cezası miktarları

2872 sayılı Çevre Kanununun 20nci maddesi	Kanundaki ceza miktarı	1/1/2022-31/12/2022 tarihleri arasında uygulanacak ceza
(a) bendindeki ceza miktarı	1.250 TL	2.815 TL
	2.500 TL	5.633 TL
	1.250 TL	2.815 TL
	5.000 TL	11.266 TL
	10.000 TL	22.537 TL
(b) bendindeki ceza miktarı	24.000 TL	131.516 TL
	48.000 TL	263.049 TL
	24.000 TL	131.516 TL
(c) bendindeki ceza miktarı	6.000 TL	32.855 TL
	2.000 TL	10.936 TL
	300 TL	1.623 TL
	Terminaller veya dolum adalarına:	Terminaller veya dolum adalarına:
	60.000 TL	81.720 TL
	Akaryakıt istasyonlarına:	Akaryakıt istasyonlarına:
	30.000 TL	40.860 TL
	Tankerlere:	Tankerlere:
	3.000 TL	4.086 TL
(d) bendindeki ceza miktarı	(b) bendi için:	(b) bendi için:
	48.000 TL	263.049 TL
	96.000 TL	526.121 TL
	(c) bendi için:	(c) bendi için:
	12.000 TL	65.750 TL
	4.000 TL	21.903 TL
	600 TL	3.267 TL
	(d) bendinin ikinci paragrafındaki katı yakıtlarla ilgili olarak:	(d) bendinin ikinci paragrafındaki katı yakıtlarla ilgili olarak:
	10.000 TL	22.537 TL
	15.000 TL	33.806 TL
(e) bendindeki ceza miktarı	10.000 TL	54.783 TL
(f) bendindeki ceza miktarı	60.000 TL	328.819 TL
(g) bendindeki ceza miktarı	6.000 TL	32.855 TL
(h) bendindeki ceza miktarı	400 TL	2.171 TL
	1.200 TL	6.555 TL
	4.000 TL	21.903 TL
	12.000 TL	65.750 TL

EK - 1. 2022 yılında “2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2022/1) gereğince uygulanan idari para cezası miktarları (devam)

(i) bendinin: 1 no’lu alt bendindeki ceza miktarı	Groston başına*:	Groston başına*:
	400 TL	901,56 TL
	100 TL	225,40 TL
	10 TL	22,53 TL
(i) bendinin: 2 no’lu alt bendindeki ceza miktarı	Groston başına*:	Groston başına*:
	30 TL	164,26 TL
	6 TL	32,77 TL
	100 KR	5,20 TL
(i) bendinin: 3 no’lu alt bendindeki ceza miktarı	Groston başına*:	Groston başına*:
	200 TL	450,78 TL
	40 TL	90,16 TL
	10 TL	22,53 TL
(i) bendinin: 4 no’lu alt bendindeki ceza miktarı	Groston başına*:	Groston başına*:
	100 TL	225,40 TL
	20 TL	45,08 TL
	10 TL	22,53 TL
(i) bendinin altıncı paragrafındaki ceza miktarı	24.000 TL	131.516 TL
	600 TL	3.267 TL
(i) bendinin yedinci paragrafındaki ceza miktarı	100.000 TL	136.200 TL
(i) bendindeki ceza miktarı	1.000 TL	5.457 TL
(j) bendindeki ceza miktarı	24.000 TL	131.516 TL
	600 TL	3.267 TL
(k) bendindeki özel çevre koruma bölgelerine ilişkin ceza miktarı	20.000 TL	109.593 TL
	100.000 TL	548.048 TL
(l) bendindeki ceza miktarı	Dekar başına*:	Dekar başına*:
	20 TL	109,49 TL
	100.000 TL den	136.200 TL den
	300.000 TL’ye kadar	408.600 TL’ye kadar
	Sanat yapılarına zarar vermesi veya akarsuyun akış rejimini bozması halinde:	Sanat yapılarına zarar vermesi veya akarsuyun akış rejimini bozması halinde:
	300.000 TL	408.600 TL
	Metreküp başına*:	Metreküp başına*:
	450 TL	612,90 TL
(m) bendindeki ceza miktarı	6.000 TL	32.855 TL
	4.000 TL	21.903 TL

EK - 1. 2022 yılında “2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2022/1)” gereğince uygulanan idari para cezası miktarları (devam)

(n) bendindeki ceza miktarı	48.000 TL	263.049 TL
	1.200 TL	6.555 TL
(o) bendindeki ceza miktarı	12.000 TL	65.750 TL
(p) bendindeki ceza miktarı	24.000 TL	131.516 TL
(r) bendindeki ceza miktarı	90.000 TL den	122.580 TL den
	360.000 TL'ye kadar	490.320 TL'ye kadar
	300.000 TL	408.600 TL
(s) bendindeki ceza miktarı	1.000 TL	1.362 TL
(t) bendindeki ceza miktarı	2.000.000 TL	10.961.356 TL
(u) bendindeki ceza miktarı	2.000.000 TL	10.961.356 TL
(v) bendindeki ceza miktarı	100.000 TL den	548.048 TL'den
	1.000.000 TL'ye kadar	5.480.664 TL'ye kadar
(y) bendindeki ceza miktarı	100.000 TL den	548.048 TL'den
	1.000.000 TL'ye kadar	5.480.664 TL'ye kadar
(aa) bendindeki ceza miktarı	Ton başına*:	Ton başına*:
	100 TL	225,40 TL
(bb) bendinin: 1 no'lu alt bendindeki ceza miktarı	Metrekare başına*:	Metrekare başına*:
	15,16 TL	22,53 TL
	Elektronik ortamda satış yapanlara	Elektronik ortamda satış yapanlara
	3.000 TL den	4.086 TL den
	30.000 TL'ye kadar	40.860 TL'ye kadar
(bb) bendinin: 2 no'lu alt bendindeki ceza miktarı	15.000 TL	20.430 TL
(bb) bendinin: 3 no'lu alt bendindeki ceza miktarı	1.500 TL	2.043 TL
(cc) bendindeki ceza miktarı	20.000 TL	27.240 TL
(çç) bendindeki ceza miktarı	24.000 TL	32.688 TL
	36.000 TL	49.032 TL
(dd) bendindeki ceza miktarı	10.000 TL	13.620 TL

EK - 1. 2022 yılında “2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2022/1)” gereğince uygulanan idari para cezası miktarları (devam)

(ee) bendindeki ceza miktarı	20.000 TL	27.240 TL
	Metrekare başına*:	Metrekare başına*:
	15,16 TL	20,65 TL
	Metrekare başına*:	Metrekare başına*:
	100 TL	136,20 TL
(ff) bendindeki ceza miktarı	10.000 TL	13.620 TL
	5.000 TL	6.810 TL
(gg) bendindeki ceza miktarı	300.000 TL	408.600 TL

* = Bu bentlerdeki cezalar uygulanırken nihai ceza miktarı hesaplandıktan sonra küsurat kısmı dikkate alınmayacak.

EK - 2. ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının sektörel bazda yıllara göre dağılımı

YIL	SEKTÖRLER																											
	SANAYİİ				ENERJİ				PETROL-MADEN				ATIK-KİMYA				TARIM GIDA				ULAŞIM KİİY				TURİZM KONUT			
	A ¹	B ²	C ³	D ⁴	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
03.12.1993-1998	69	2	312	15	14	1	25	0	159	7	1.903	113	37	0	188	9	23	0	292	14	26	2	98	5	54	1	171	4
1999	15	0	32	0	13	0	4	0	7	1	336	10	4	0	26	1	4	0	87	0	7	0	13	0	7	1	26	0
2000	13	0	42	1	23	0	4	0	32	1	516	12	6	0	38	2	5	0	101	1	6	0	18	0	22	0	45	2
2001	22	1	58	1	23	0	9	1	22	1	513	10	24	3	77	0	6	0	112	0	4	0	21	0	18	0	69	0
2002	24	0	66	0	17	0	20	0	24	0	600	5	23	0	136	0	5	0	146	1	6	0	21	0	18	0	79	0
2003	5	0	215	0	14	0	28	1	18	0	877	1	24	0	196	0	6	1	223	0	12	0	37	0	1	0	139	1
2004	3	0	248	0	18	0	68	0	17	0	1.155	7	23	0	230	0	8	1	238	0	12	0	49	0	5	0	134	0
2005	9	0	204	0	17	0	117	0	14	0	1.305	8	27	0	338	1	8	0	237	1	15	0	57	0	12	0	200	1
2006	13	1	210	0	17	0	180	0	21	2	1.806	25	42	1	526	2	4	0	400	2	16	0	72	0	10	0	247	0
2007	34	1	426	0	41	0	233	2	38	0	2.068	81	34	0	436	3	14	0	573	0	29	0	75	0	19	0	403	0
2008	22	0	454	1	59	0	248	3	46	0	1.734	30	33	1	347	0	15	0	562	1	25	0	74	0	17	0	238	0
2009	17	0	413	0	58	0	648	34	48	1	1.717	8	35	0	200	0	24	0	345	0	17	0	29	1	2	0	197	0
2010	39	0	655	0	87	0	285	34	56	1	1.754	3	25	0	241	0	22	0	662	0	25	1	45	2	0	0	290	0
2011	31	0	770	0	80	0	300	15	74	0	2.136	18	33	0	305	0	60	0	737	7	24	0	87	1	6	0	257	0
2012	41	0	569	1	125	0	296	16	144	0	1.745	17	32	0	326	0	57	0	562	2	21	0	38	1	6	0	223	0

¹ ÇED Olumlu Kararı

² ÇED Olumsuz Kararı

³ ÇED Gerekli Değildir Kararı

⁴ ÇED Gereklidir Kararı

Ek – 2. ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının sektörel bazda yıllara göre dağılımı (devam)

YIL	SEKTÖRLER																											
	SANAYİ				ENERJİ				PETROL - MADEN				ATIK-KİMYA				TARIM GIDA				ULAŞIM KİMYA				TURİZM KONUT			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
2013	38	0	578	0	150	0	273	5	123	0	1.561	22	60	0	267	6	84	0	617	0	18	1	37	0	4	0	280	1
2014	60	0	497	3	137	0	210	6	133	0	1.679	87	36	1	280	0	59	0	925	14	26	0	40	0	20	0	427	4
2015	33	0	458	4	84	1	370	3	79	4	1.766	65	35	1	269	5	64	4	803	6	11	0	52	3	9	0	168	1
2016	38	0	396	3	83	0	161	2	127	3	1.529	78	41	0	270	7	87	0	517	3	19	0	77	0	10	0	207	2
2017	56	0	501	0	96	1	165	2	121	2	1.589	47	58	0	337	3	66	0	357	4	22	0	93	0	12	0	259	1
2018	35	0	465	3	96	0	163	4	133	3	1.460	63	69	0	355	4	51	0	353	1	16	0	68	1	1	0	172	0
2019	29	0	350	1	90	1	127	2	152	0	1.179	59	67	0	337	2	64	0	246	5	30	0	68	0	8	0	111	2
2020	42	0	456	2	68	0	162	3	139	7	1.175	51	82	0	338	1	34	0	404	0	24	0	47	1	1	0	240	0
2021	48	0	535	5	47	1	176	2	123	2	1.420	73	71	0	410	4	58	0	411	3	21	0	63	0	3	0	209	0
2022	59	0	573	7	89	0	1.047	0	135	4	1.239	65	65	0	416	5	64	0	456	3	19	0	80	1	6	0	241	1
TOPLAM	795	5	9.483	47	1.546	4	5.319	135	1.985	39	34.762	958	986	7	6.889	59	892	6	10.366	68	451	4	1.359	16	271	2	5.032	20

EK - 3. ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının yıllara göre dağılımı

	EK-1		EK-2		GENEL TOPLAM
	ÇED Olumlu	ÇED Olumsuz	ÇGD	ÇG	ÇED Olumlu + ÇGD
03.12.1993-1998	382	13	2.989	160	3.371
1999	57	2	524	11	581
2000	107	1	764	18	871
2001	119	5	859	12	978
2002	117	0	1.068	6	1.185
2003	80	1	1.715	3	1.795
2004	86	1	2.122	7	2.208
2005	102	0	2.458	11	2.560
2006	123	4	3.441	29	3.564
2007	209	1	4.214	86	4.423
2008	217	1	3.657	35	3.874
2009	201	1	3.549	43	3.750
2010	254	2	3.932	39	4.186
2011	308	0	4.592	41	4.900
2012	426	0	3.759	37	4.185
2013	477	1	3.613	34	4.090
2014	471	1	4.058	118	4.529
2015	315	10	3.886	87	4.201
2016	405	3	3.157	95	3.562
2017	431	3	3.301	57	3.732
2018	401	3	3.036	76	3.437
2019	440	1	2.418	71	2.858
2020	390	6	2.822	58	3.212
2021	371	3	3.224	87	3.595
2022	437	4	4.052	82	4.489
TOPLAM	6.926	67	73.210	1.303	80.136

EK – 4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993–2022 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	380	60	108	119	115	79	86	103	122	212	217	203	250	296	445	540	528	329	440	490	432	496	426	387	458*
ADANA	4	1	4	1	3	0	1	2	4	10	5	9	9	9	18	30	33	7	17	7	12	6	14	12	14
ADIYAMAN	1	1	0	1	0	1	1	0	0	2	0	1	1	0	3	5	5	1	3	3	1	3	5	1	3
AFYONKARAHİSAR	9	2	1	1	1	0	1	0	1	3	3	1	1	19	7	10	10	8	17	7	11	10	7	13	3
AĞRI	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	2	1	1	0	3	3	1	5	1	1	1
AMASYA	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	2	0	2	1	2	4	1	2	7	0	6	3	1	1
ANKARA	8	1	4	7	3	6	5	5	12	18	21	12	11	15	34	32	42	15	21	17	17	28	17	9	17
ANTALYA	21	4	11	12	16	4	5	12	2	5	2	1	4	3	6	7	16	11	8	13	12	13	8	11	7
ARTVİN	1	0	0	1	0	2	4	0	0	1	2	2	5	5	24	12	10	6	2	2	7	3	2	1	8
AYDIN	9	0	0	1	1	2	1	1	3	2	3	2	4	4	9	8	8	4	11	9	12	6	13	7	9
BALIKESİR	9	1	3	2	1	3	3	0	1	5	10	8	6	9	11	10	13	12	15	13	12	7	8	8	13
BİLECİK	14	1	3	4	0	0	2	1	0	3	1	0	3	2	8	7	3	5	6	7	7	4	5	8	10
BİNGÖL	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	2	2	7	6	6	1	2	0	2	2	1	1	3
BİTLİS	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	2	1	3	0	1	3	2	2	3	2	2	4	6	0	4
BOLU	5	0	0	2	0	0	1	1	0	2	5	1	6	3	5	5	8	10	4	8	3	5	2	3	8
BURDUR	9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	1	1	1	4	3	5	4	2	7	4
BURSA	19	0	0	4	3	3	1	6	3	4	2	6	5	2	11	16	18	19	21	31	24	18	20	16	14
ÇANAKKALE	27	2	3	1	3	2	1	4	1	8	3	3	6	5	11	16	10	11	10	7	12	16	10	8	8
ÇANKIRI	0	2	0	0	2	0	0	2	2	4	4	0	2	3	1	2	8	2	3	3	2	4	3	0	4
ÇORUM	1	0	0	3	1	0	1	1	0	2	0	1	0	1	1	3	2	0	10	16	1	5	4	2	1
DENİZLİ	4	2	2	1	1	0	0	0	2	3	3	0	2	3	5	2	2	3	7	3	12	11	5	3	6

EK-4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2022 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
DİYARBAKIR	1	0	1	0	2	0	0	0	1	2	0	2	0	0	4	3	4	2	2	3	3	2	1	0	7
EDİRNE	6	1	1	2	0	0	1	0	1	0	0	2	0	2	0	4	5	1	2	3	4	2	5	1	3
ELAZIĞ	2	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	2	1	1	1	7	3	1	2	3	4	6	4	5	5
ERZİNCAN	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3	1	1	1	3	8	5	6	6	1	3	4	2	1	1
ERZURUM	0	0	3	0	1	1	1	4	0	2	4	4	3	6	5	15	6	5	9	11	2	3	7	2	5
ESKİŞEHİR	3	2	2	2	1	0	0	0	0	3	1	2	4	4	11	8	8	6	7	7	4	11	6	6	5
GAZİANTEP	0	1	0	2	3	0	0	0	0	1	2	1	2	12	4	8	4	5	8	13	6	7	5	7	6
GİRESUN	1	0	0	0	1	2	0	2	0	3	5	3	3	3	7	5	4	3	3	11	2	2	1	1	9
GÜMÜŞHANE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	1	1	2	5	2	3	1	3	7	3	1	0	2	2
HAKKARİ	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	3	2	2	3	0	0	0	1	3	1	2
HATAY	8	0	0	3	2	1	3	0	3	7	7	3	8	8	9	11	4	2	2	8	5	9	4	11	9
ISPARTA	4	1	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	2	3	1	5	9	12	7	7	1	5
MERSİN	9	1	2	3	5	1	5	2	6	2	4	5	4	2	9	9	8	5	11	8	6	31	12	13	15
İSTANBUL	28	4	6	5	8	3	4	6	8	10	13	3	4	9	8	10	9	9	15	14	20	32	22	7	9
İZMİR	35	4	5	7	5	9	8	11	6	13	14	34	19	18	23	38	24	14	16	28	23	19	21	12	17
KARS	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	3	1	1	1	2	3	2	2	0	3	2	2
KASTAMONU	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1	4	4	3	5	7	8	3	2	2	4	6	3	5	0	2
KAYSERİ	2	3	10	4	3	1	2	0	3	2	3	1	3	5	6	5	10	5	9	9	12	5	11	8	8
KIRKLARELİ	3	0	0	1	3	1	3	2	0	2	1	4	2	1	5	4	5	9	3	18	13	12	8	8	9
KIRŞEHİR	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	3	4	3	1	3	5	2	4	2	3	2
KOCAELİ	28	2	2	8	3	6	6	5	1	9	7	7	11	13	13	14	12	12	9	5	2	9	7	12	7
KONYA	8	2	4	3	3	5	1	1	2	6	5	6	4	14	18	16	18	11	17	11	13	13	17	18	25

EK-4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2022 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KÜTAHYA	5	1	1	3	1	1	0	0	2	0	1	1	6	4	7	7	8	7	6	2	9	7	7	6	8
MALATYA	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	2	2	2	1	9	9	7	7	3	3	3	16	7	5	15
MANİSA	12	1	2	2	1	1	1	0	3	2	3	6	9	7	13	14	11	6	7	14	18	9	9	6	8
KAHRAMANMARAŞ	1	1	0	1	2	1	0	2	3	7	3	1	7	9	3	7	10	8	7	10	4	6	15	7	13
MARDİN	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	3	0	3	3	5	2	3	1	6	4	1	2
MUĞLA	25	2	9	1	1	2	8	4	3	4	4	1	7	10	5	8	8	0	4	3	2	6	5	7	7
MUŞ	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	1	1	1	3	1	0	0	0	3	0	1	1
NEVŞEHİR	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	2	0	1	2	0	4	7	1	4	6	5	3
NİĞDE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	3	4	3	3	2	5	4	6	4	5	5	17
ORDU	4	0	1	2	0	1	1	2	3	3	3	2	1	3	3	8	5	3	2	2	1	6	4	4	0
RİZE	2	0	0	0	0	1	0	0	1	1	4	2	8	3	3	2	3	1	1	1	3	2	0	0	0
SAKARYA	11	4	2	2	3	0	2	0	1	4	3	2	1	6	7	8	12	3	5	5	7	8	9	4	7
SAMSUN	3	1	1	1	2	3	1	0	3	4	10	7	9	6	15	8	3	4	4	2	1	3	2	7	4
SİİRT	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	3	2	6	1	3	3	4	4	2	1	2	4	1	2	1
SİNOP	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	6	8	5
SİVAS	0	1	2	1	3	0	0	1	0	1	2	2	2	2	9	11	11	2	6	4	10	6	8	7	5
TEKİRDAĞ	11	2	5	8	10	1	1	5	4	7	5	5	8	6	9	24	17	11	23	21	12	11	12	21	20
TOKAT	2	0	1	0	0	0	0	1	3	1	3	2	2	3	6	4	6	1	3	6	2	2	2	1	3
TRABZON	2	0	0	1	1	0	1	2	3	6	2	0	3	4	5	3	3	3	3	2	3	2	0	2	0
TUNCELİ	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	1	2	2	1	0	1	1	1	0
ŞANLIURFA	1	1	3	1	0	0	1	2	3	0	2	1	1	2	7	2	1	2	4	4	0	2	3	4	3
UŞAK	1	0	1	1	1	1	1	0	1	2	0	2	0	3	4	1	6	1	0	7	5	2	2	3	2

EK – 4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993–2022 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VAN	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	4	2	2	0	1	4	0	4	3	2	1	5	1	3	2
YOZGAT	0	1	0	0	0	1	1	1	2	1	0	0	0	0	0	6	6	1	2	7	3	5	5	3	3
ZONGULDAK	4	1	2	1	3	0	0	1	5	5	1	3	1	1	3	1	3	8	5	4	7	1	1	5	3
AKSARAY	1	0	0	1	0	2	0	1	0	1	3	2	2	1	1	5	4	1	4	3	4	3	2	5	2
BAYBURT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	2	2	3	0	1	2
KARAMAN	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3	4	1	1	4	7	3	6	2	6	4	6	10	13
KIRIKKALE	3	0	0	2	3	2	0	0	1	1	0	1	3	3	0	5	6	1	2	8	2	0	1	2	2
BATMAN	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	2	5	0	1	0	1	2	0	1	0
ŞIRNAK	1	1	0	1	1	0	0	2	1	1	2	2	1	1	0	2	4	1	2	0	0	7	0	0	4
BARTIN	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	1	0	5	1	1	2	2	3	0	0	1	1
ARDAHAN	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	2	1	2	3	1	0	1	0	0
IĞDIR	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1
YALOVA	3	1	1	1	1	0	0	4	4	2	3	3	7	1	1	1	4	2	1	2	1	5	5	5	5
KARABÜK	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	6	2	2	3	2	1	3	0	2	1
KİLİS	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	3	2	2	1	1	1
OSMANİYE	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3	0	2	2	3	3	1	1	3	2	1	4	5	3
DÜZCE	0	1	0	1	1	1	0	1	3	3	0	1	3	2	3	3	4	1	2	3	4	1	1	3	3

NOT-1: *Bazı projeler birden fazla ili kapsadığı için EK-1 ve EK-2 kapsamında karar verilen toplam proje sayısı ile; illere göre dağılım yapıldıktan sonra toplanan proje sayısı farklı olabilir.

NOT-2: ÇED Yönetmeliği kapsamında belirtilen süre içerisinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması veya Mahkeme Kararı ile ÇED kararının iptal edilmesi ya da geçersiz sayılması konularına istinaden ÇED İstatistiklerine konu olan ÇED kararları geçmişe dönük revize edilmemektedir.

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993 – 2022 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	2.989	524	764	859	1.068	1.715	2.119	2.441	3.441	4.214	3.657	3.550	3.932	4.592	3.789	3.463	4.058	3.898	3.165	3.323	3.062	2.429	2.840	3.237	4.066*
ADANA	148	19	18	17	27	38	44	67	95	107	109	90	96	105	86	48	78	57	57	62	52	55	74	84	85
ADIYAMAN	19	7	0	4	4	7	11	20	11	23	7	45	45	47	28	29	45	31	18	38	25	19	23	35	26
AFYONKARAHİSAR	11	4	8	17	8	24	29	39	51	83	34	44	45	103	35	86	79	92	89	90	59	82	60	99	124
AĞRI	0	0	0	6	3	3	5	3	6	2	10	20	18	27	21	18	23	15	14	10	8	8	11	11	13
AMASYA	15	3	4	1	0	15	11	8	21	26	14	16	25	22	13	19	18	16	29	15	13	8	12	11	23
ANKARA	39	2	7	21	31	34	98	77	141	175	98	107	128	147	122	158	240	125	143	130	136	119	112	128	186
ANTALYA	194	30	45	82	82	118	97	157	210	165	188	82	127	121	91	72	172	103	91	91	93	63	77	69	148
ARTVİN	2	1	6	3	11	9	5	4	13	17	25	18	32	17	27	27	27	25	26	21	19	7	11	7	10
AYDIN	81	12	20	17	21	44	51	61	70	101	76	64	55	43	66	61	98	97	59	66	44	37	37	50	64
BALIKESİR	90	15	21	37	39	38	43	61	93	65	81	137	104	129	132	122	109	145	108	101	104	68	111	81	107
BİLECİK	22	15	15	11	9	27	38	27	51	56	55	61	61	47	49	36	49	69	40	38	35	20	31	40	28
BİNGÖL	0	1	0	3	2	14	7	0	7	11	9	13	15	43	12	14	22	22	7	13	13	7	17	19	21
BİTLİS	0	0	0	3	0	11	7	6	4	22	16	14	22	29	10	20	12	15	5	8	18	7	10	11	10
BOLU	11	0	5	7	5	16	7	10	19	52	33	29	45	81	58	50	39	96	14	16	19	17	18	22	23
BURDUR	43	22	24	22	8	8	18	18	57	52	59	50	44	69	61	68	56	57	42	43	38	23	25	37	72
BURSA	119	23	28	26	42	65	74	81	152	174	126	115	130	164	105	126	166	103	94	119	109	93	86	115	147
ÇANAKKALE	86	9	21	28	27	55	47	29	58	68	72	72	32	61	51	45	58	47	34	33	51	53	32	31	47
ÇANKIRI	1	0	1	2	2	1	4	7	16	31	38	21	28	40	32	30	40	20	19	16	26	11	9	12	31
ÇORUM	6	3	2	1	0	13	23	34	52	58	34	39	51	33	36	26	33	26	22	29	28	25	18	14	30
DENİZLİ	101	8	26	18	26	26	34	31	43	70	72	52	64	89	54	55	92	71	69	61	75	45	51	74	102
DIYARBAKIR	26	9	18	12	15	31	36	70	55	71	52	31	67	71	31	38	57	33	32	38	41	28	32	48	95

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993 – 2022 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
EDİRNE	63	0	10	13	7	10	32	23	24	30	25	42	23	28	39	30	29	19	27	22	18	6	16	20	19
ELAZIĞ	2	0	0	10	17	20	16	10	54	57	68	38	94	72	45	57	79	142	65	41	20	27	43	56	58
ERZİNCAN	4	0	2	5	3	7	10	26	19	33	48	61	28	44	31	29	28	28	27	22	48	23	17	19	24
ERZURUM	8	4	6	8	14	14	24	38	34	37	42	59	53	67	79	57	38	54	32	50	49	21	48	48	46
ESKİŞEHİR	65	12	21	18	18	16	45	34	56	96	70	62	67	76	68	63	51	74	57	68	33	43	56	61	87
GAZİANTEP	44	9	7	30	16	29	23	34	40	70	30	59	57	78	49	52	47	50	48	64	46	27	54	62	88
GİRESUN	3	1	6	5	12	14	6	7	19	33	14	21	39	52	32	21	19	23	8	17	16	14	17	25	21
GÜMÜŞHANE	1	2	4	6	3	18	10	17	19	29	10	22	32	43	37	32	17	24	13	24	15	4	19	19	14
HAKKARİ	0	0	0	0	3	4	4	1	6	7	12	15	13	23	8	3	4	8	2	10	20	9	12	12	8
HATAY	141	12	10	2	10	10	22	40	39	81	106	98	62	82	46	50	40	16	46	43	33	27	58	43	23
ISPARTA	50	4	13	1	13	10	16	15	35	26	33	34	37	48	41	21	58	42	31	35	52	41	45	49	82
MERSİN	115	23	21	21	25	26	21	34	59	85	103	69	62	86	83	69	89	59	62	57	53	58	62	57	61
İSTANBUL	20	7	8	27	49	61	143	123	211	209	206	188	193	248	260	201	253	184	202	257	177	167	153	191	227
İZMİR	185	20	41	35	47	100	124	122	122	173	153	163	138	163	190	159	143	161	123	193	129	82	91	113	122
KARS	0	0	0	0	0	10	12	17	15	23	17	27	27	41	28	17	6	11	13	25	11	9	20	19	10
KASTAMONU	37	18	22	12	18	6	12	18	21	27	31	34	31	46	36	35	41	32	48	40	25	18	21	18	30
KAYSERİ	67	13	14	15	17	45	43	68	77	134	78	72	121	126	70	74	76	77	69	67	59	35	58	58	101
KIRKLARELİ	53	6	4	0	4	17	21	13	31	23	12	23	12	28	40	41	33	35	18	14	20	24	17	40	28
KIRŞEHİR	1	0	0	2	9	5	12	11	21	15	15	22	22	25	32	15	26	17	15	28	36	17	18	18	27
KOCAELİ	103	12	17	31	32	42	45	55	85	102	71	71	80	104	78	63	73	83	48	68	64	42	61	63	66
KONYA	185	37	34	27	19	51	67	89	135	120	125	126	124	113	131	121	148	121	98	102	118	132	112	144	150
KÜTAHYA	20	14	4	6	9	21	60	47	26	58	59	57	53	73	70	73	79	68	68	55	63	54	43	55	65

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993 – 2022 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MALATYA	5	2	9	7	7	23	24	10	27	48	27	34	75	75	57	40	60	50	46	40	23	9	26	14	19
MANİSA	117	18	24	26	27	28	44	62	82	88	81	93	93	73	76	129	127	178	132	99	103	80	113	78	163
KAHRAMANMARAŞ	16	2	10	8	13	26	17	26	48	62	53	53	78	73	48	53	41	55	39	51	71	42	63	59	112
MARDİN	1	0	0	2	4	6	10	20	19	27	32	25	41	31	14	16	16	13	4	13	17	15	8	22	23
MUĞLA	111	23	45	46	81	121	131	120	120	209	92	46	46	55	46	63	70	69	76	75	66	82	97	98	112
MUŞ	1	0	0	0	3	5	8	3	6	6	4	4	24	25	8	2	22	7	8	5	21	9	8	6	8
NEVŞEHİR	17	3	1	8	3	17	10	8	18	31	24	21	27	30	19	29	26	27	17	26	13	15	15	19	43
NİĞDE	31	0	4	0	6	14	9	9	20	34	43	35	39	45	27	45	49	52	25	34	22	25	31	38	55
ORDU	28	8	13	3	7	10	14	18	42	42	31	42	55	62	45	46	43	45	40	35	19	15	10	23	24
RİZE	1	0	6	4	2	7	12	12	24	13	13	20	10	23	12	10	11	15	15	15	21	6	17	16	3
SAKARYA	55	8	16	17	47	46	37	38	38	53	71	28	67	80	85	70	55	27	28	39	39	35	35	56	46
SAMSUN	25	7	6	4	9	21	36	49	62	40	31	32	37	40	32	48	72	39	33	23	24	19	22	36	38
SİİRT	0	0	2	4	1	9	4	4	9	4	9	10	24	15	31	5	14	9	6	11	8	8	12	18	17
SİNOP	17	6	4	14	2	5	6	14	14	8	13	17	22	19	14	18	14	21	12	19	18	12	5	16	12
SİVAS	3	1	1	3	11	20	35	20	86	81	75	75	90	114	68	70	64	97	70	57	59	40	42	66	69
TEKİRDAĞ	82	6	7	17	16	40	55	74	67	100	87	59	51	52	81	79	62	69	74	48	63	52	53	74	89
TOKAT	3	1	2	4	11	8	11	27	28	28	12	18	26	36	22	17	36	35	23	31	27	26	24	17	18
TRABZON	87	15	18	8	8	8	22	27	34	37	43	50	48	76	43	34	25	15	36	25	22	9	21	27	21
TUNCELİ	3	1	0	0	3	8	5	8	4	14	13	8	16	8	6	11	14	8	5	11	5	3	5	1	9
ŞANLIURFA	12	11	10	7	5	6	26	39	57	38	44	45	40	72	42	52	41	48	30	29	21	34	30	23	36
UŞAK	39	4	10	6	5	6	12	19	28	32	47	47	64	88	73	55	59	64	57	23	32	16	40	40	61

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993 – 2022 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VAN	9	4	13	11	14	10	20	11	16	27	36	47	71	37	50	30	19	23	24	24	46	19	23	25	29
YOZGAT	0	2	1	6	7	10	12	15	23	33	28	30	34	38	31	44	26	49	30	28	13	17	31	34	48
ZONGULDAK	44	4	6	8	10	19	13	25	28	30	35	18	17	23	24	26	18	38	12	23	12	16	16	17	18
AKSARAY	7	0	2	5	3	4	6	8	9	19	15	9	34	24	13	19	20	48	29	14	30	20	29	27	37
BAYBURT	1	0	0	0	0	3	4	8	8	8	10	7	14	36	20	11	11	7	7	11	12	8	3	9	10
KARAMAN	8	5	4	0	1	6	10	10	16	31	16	32	38	21	21	25	38	47	36	31	29	41	45	52	35
KIRIKKALE	1	0	0	3	10	17	8	12	14	36	29	12	25	21	24	22	17	15	10	21	17	9	12	15	41
BATMAN	0	0	0	6	11	15	6	12	17	10	18	24	16	12	15	10	12	8	9	8	14	12	16	22	16
ŞIRNAK	1	0	0	3	5	21	8	12	8	17	0	27	0	7	12	5	7	17	13	30	13	15	26	22	22
BARTIN	8	8	0	1	6	7	11	7	7	7	4	7	5	10	21	15	3	5	9	4	8	2	3	7	5
ARDAHAN	0	0	0	0	2	3	5	1	5	12	4	12	25	22	15	15	14	4	12	10	1	1	2	2	7
İĞDIR	0	0	0	0	0	3	0	3	5	4	11	9	15	6	3	3	2	2	1	4	6	6	7	10	5
YALOVA	13	2	3	6	8	9	8	14	23	13	9	14	8	6	14	3	10	9	9	9	9	7	7	13	7
KARABÜK	29	1	15	2	3	5	5	7	12	11	16	6	8	25	11	18	18	31	17	13	11	9	15	13	7
KİLİS	5	1	3	3	3	4	2	5	5	6	5	9	4	7	4	3	2	4	13	2	3	5	5	6	16
OSMANİYE	19	3	10	2	2	4	9	19	25	28	24	30	28	26	29	25	15	44	13	28	19	8	8	16	18
DÜZCE	9	1	6	3	5	8	7	13	14	30	16	12	15	25	23	16	15	11	13	14	14	7	17	12	18

NOT-3: *Bazı projeler birden fazla ili kapsadığı için EK-1 ve EK-2 kapsamında karar verilen toplam proje sayısı ile illere göre dağılım yapıldıktan sonra toplanan proje sayısı farklı olabilir.

NOT-4: ÇED Yönetmeliği kapsamında belirtilen süre içerisinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması veya Mahkeme Kararı ile ÇED kararının iptal edilmesi ya da geçersiz sayılması konularına istinaden ÇED İstatistiklerine konu olan ÇED kararları geçmişe dönük revize edilmemektedir.

Ek - 6. 01.01.2014 - 31.12.2022 tarihleri arasında ÇED Olumsuz, ÇED Gereklidir Kararlarının, dosya iptal/iade sayılarının illere göre dağılımı

İL	EK-1	EK-2
	ÇED OLUMSUZ / İPTAL - İADE	ÇED GEREKLİDİR İPTAL - İADE
1 Adana	44	42 36
2 Adıyaman	7	8 14
3 Afyonkarahisar	10	1 25
4 Ağrı	2	0 7
5 Amasya	2	0 15
6 Ankara	78	53 216
7 Antalya	40	4 317
8 Artvin	16	3 15
9 Aydın	7	5 59
10 Balıkesir	31	10 50
11 Bilecik	13	24 40
12 Bingöl	5	2 15
13 Bitlis	10	2 14
14 Bolu	10	6 34
15 Burdur	11	8 48
16 Bursa	47	13 173
17 Çanakkale	41	13 123
18 Çankırı	1	2 10
19 Çorum	15	0 12
20 Denizli	21	9 51
21 Diyarbakır	1	4 9
22 Edirne	6	9 31
23 Elazığ	5	3 27
24 Erzincan	9	1 16
25 Erzurum	16	5 35
26 Eskişehir	13	9 44
27 Gaziantep	19	10 50
28 Giresun	13	10 15
29 Gümüşhane	10	9 8
30 Hakkari	4	1 0
31 Hatay	48	38 55
32 Isparta	21	23 61
33 Mersin	28	15 139
34 İstanbul	37	0 175
35 İzmir	68	36 321
36 Kars	4	1 22
37 Kastamonu	17	31 42

Ek - 6. 01.01.2014 - 31.12.2022 tarihleri arasında ÇED Olumsuz, ÇED Gereklidir Kararlarının, dosya iptal/iade sayılarının illere göre dağılımı (devam)

İL	EK-1		EK-2	
	ÇED OLUMSUZ / İPTAL - İADE	ÇED GEREKLİDİR	İPTAL - İADE	
38 Kayseri	21	5	15	
39 Kırklareli	21	16	43	
40 Kırşehir	12	1	19	
41 Kocaeli	28	2	108	
42 Konya	24	7	110	
43 Kütahya	14	4	33	
44 Malatya	14	20	40	
45 Manisa	17	6	79	
46 Kahramanmaraş	17	4	44	
47 Mardin	2	2	15	
48 Muğla	23	13	150	
49 Muş	2	0	10	
50 Nevşehir	3	0	18	
51 Niğde	4	3	20	
52 Ordu	13	3	11	
53 Rize	13	3	23	
54 Sakarya	21	12	86	
55 Samsun	13	9	29	
56 Siirt	4	0	8	
57 Sinop	2	3	10	
58 Sivas	14	42	33	
59 Tekirdağ	46	28	110	
60 Tokat	4	11	21	
61 Trabzon	22	13	23	
62 Tunceli	7	9	11	
63 Şanlıurfa	4	3	57	
64 Uşak	5	11	27	
65 Van	11	5	25	
66 Yozgat	9	1	5	
67 Zonguldak	14	39	26	
68 Aksaray	4	7	17	
69 Bayburt	4	1	6	
70 Karaman	14	13	22	
71 Kırıkkale	3	0	15	
72 Batman	4	1	2	
73 Şırnak	2	0	2	

Ek - 6. 01.01.2014 - 31.12.2022 tarihleri arasında ÇED Olumsuz, ÇED Gereklidir Kararlarının, dosya iptal/iade sayılarının illere göre dağılımı (devam)

İL	EK-1		EK-2	
	ÇED OLUMSUZ / İPTAL - İADE	ÇED GEREKLİDİR	İPTAL - İADE	
74 Bartın	3	3	14	
75 Ardahan	1	0	9	
76 Iğdır	2	0	6	
77 Yalova	10	1	13	
78 Karabük	6	1	11	
79 Kilis	1	0	11	
80 Osmaniye	14	2	37	
81 Düzce	1	9	15	
TOPLAM	1.237*	723*	3.702*	

*Bazı projeler birden fazla ili kapsadığından toplamlar fazla çıkmaktadır.

EK - 7. 2022 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı

İl	Geçici Faaliyet Belgesi	Çevre İzni/Lisans Belgesi
ADANA	128	168
ADİYAMAN	18	23
AFYONKARAHİSAR	49	70
AĞRI	7	4
AKSARAY	12	30
AMASYA	16	26
ANKARA	240	228
ANTALYA	94	108
ARDAHAN	4	6
ARTVİN	6	8
AYDIN	78	89
BALIKESİR	176	228
BARTIN	10	23
BATMAN	15	16
BAYBURT	2	2
BİLECİK	43	53
BİNGÖL	6	7
BİTLİS	31	16
BOLU	57	48
BURDUR	24	35
BURSA	496	503
ÇANAKKALE	40	85
ÇANKIRI	5	13
ÇORUM	29	42
DENİZLİ	48	65
DİYARBAKIR	50	53
DÜZCE	28	40
EDİRNE	22	33
ELAZIĞ	14	26
ERZİNCAN	13	17
ERZURUM	29	16
ESKİŞEHİR	82	124
GAZİANTEP	119	111
GİRESUN	17	24
GÜMÜŞHANE	11	11
HAKKARİ	7	10
HATAY	59	77

EK - 7. 2022 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı (devam)

İl	Geçici Faaliyet Belgesi	Çevre İzni/Lisans Belgesi
İĞDIR	8	13
ISPARTA	26	53
İSTANBUL	718	646
İZMİR	340	372
KAHRAMANMARAŞ	41	36
KARABÜK	16	16
KARAMAN	21	22
KARS	5	8
KASTAMONU	16	38
KAYSERİ	110	125
KIRIKKALE	8	18
KIRKLARELİ	29	53
KİRŞEHİR	8	12
KİLİS	9	7
KOCAELİ	260	344
KONYA	146	161
KÜTAHYA	36	53
MALATYA	44	55
MANİSA	109	134
MARDİN	16	16
MERSİN	66	80
MUĞLA	92	134
MUŞ	3	8
NEVŞEHİR	18	28
NİĞDE	37	26
ORDU	22	47
OSMANİYE	29	39
RİZE	31	43
SAKARYA	81	81
SAMSUN	100	104
SİİRT	1	4
SİNOP	17	13
SİVAS	37	48
ŞANLIURFA	31	35
ŞIRNAK	20	12
TEKİRDAĞ	243	247

EK - 7. 2022 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı (devam)

İl	Geçici Faaliyet Belgesi	Çevre İzni/Lisans Belgesi
TOKAT	16	22
TRABZON	30	39
TUNCELİ	4	4
UŞAK	57	57
VAN	16	14
YALOVA	21	23
YOZGAT	21	28
ZONGULDAK	17	32

EK – 8. 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları

	İl Müdürlüğü	Denetim Sayısı (Adet)	Kesilen ceza Miktarı (TL)	Kapatma/ Durdurma
1	Adana	1.995	6.764.418,89	6
2	Adıyaman	664	769.194,44	0
3	Afyonkarahisar	416	932.418,14	0
4	Ağrı	12	0,00	0
5	Amasya	367	212.186,35	0
6	Ankara	2.900	42.956.574,17	3
7	Antalya	1.639	20.715.498,82	34
8	Artvin	158	567.770,00	3
9	Aydın	1.231	6.693.042,85	3
10	Balıkesir	2.732	11.181.192,23	9
11	Bilecik	219	829.162,00	1
12	Bingöl	159	381.815,00	0
13	Bitlis	333	56.978,00	0
14	Bolu	404	2.733.049,80	1
15	Burdur	336	1.217.392,96	1
16	Bursa	3.068	15.522.076,10	21
17	Çanakkale	1189	13.180.220,00	5
18	Çankırı	165	577.366,49	2
19	Çorum	687	7.123.985,00	18
20	Denizli	948	5.117.869,47	6
21	Diyarbakır	464	974.173,15	1
22	Edirne	421	4.709.441,02	2
23	Elazığ	512	964.751,84	0
24	Erzincan	197	194.470,00	0
25	Erzurum	483	837.499,00	6
26	Eskişehir	2.051	7.336.670,49	3
27	Gaziantep	2.158	1.357.594,78	0
28	Giresun	250	1.222.876,00	1
29	Gümüşhane	327	675.551,00	0
30	Hakkari	30	54.783,00	0
31	Hatay	294	2.870.011,58	2
32	Isparta	651	1.815.202,00	3
33	Mersin	978	12.969.412,00	2
34	İstanbul	5.598	31.554.504,70	24
35	İzmir	4.411	32.359.840,07	21
36	Kars	115	3.013.135,00	16
37	Kastamonu	612	3.661.483,64	4
38	Kayseri	1.431	12.999.462,09	13
39	Kırklareli	228	4.671.624,87	1
40	Kırşehir	137	104.789,75	0
41	Kocaeli	5099	23.137.817,26	5

EK – 8. 2022 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları

	İl Müdürlüğü	Denetim Sayısı (Adet)	Kesilen ceza Miktarı (TL)	Kapatma/ Durdurma
42	Konya	1989	43.984.561,55	11
43	Kütahya	643	1.912.120,00	6
44	Malatya	887	1.151.668,56	5
45	Manisa	1723	9.865.982,49	11
46	Kahramanmaraş	890	5.947.597,78	1
47	Mardin	215	497.236,03	0
48	Muğla	551	16.923.272,20	7
49	Muş	27	1.183.261,00	0
50	Nevşehir	435	2.218.727,37	6
51	Niğde	554	1.571.129,00	2
52	Ordu	723	1.514.525,00	3
53	Rize	351	495.493,00	0
54	Sakarya	1223	13.964.665,29	4
55	Samsun	1128	6.261.300,89	2
56	Siirt	39	63.994,60	0
57	Sinop	90	395.958,00	0
58	Sivas	250	1.142.424,20	4
59	Tekirdağ	3041	36.272.040,79	67
60	Tokat	212	1.460.639,60	1
61	Trabzon	1106	3.436.259,00	1
62	Tunceli	324	349.092,00	2
63	Şanlıurfa	751	1.232.857,90	1
64	Uşak	312	19.581.119,00	5
65	Van	115	736.373,60	1
66	Yozgat	227	268.419,70	0
67	Zonguldak	699	2.576.962,00	4
68	Aksaray	287	835.278,35	2
69	Bayburt	99	59.789,00	0
70	Karaman	306	487.780,00	3
71	Kırıkkale	486	2.514.282,02	2
72	Batman	270	443.872,10	0
73	Şırnak	65	1.755.080,00	1
74	Bartın	308	497.660,28	0
75	Ardahan	135	546.240,89	1
76	Iğdır	69	65.000,00	0
77	Yalova	1094	5.068.798,00	0
78	Karabük	193	1.097.304,30	1
79	Kilis	183	113.548,96	0
80	Osmaniye	495	1.849.714,23	3
81	Düzce	432	2.183.899,00	0
	TOPLAM	68.996	477.543.231,63	374

EK - 9. 2022 yılında Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı

ÇŞİDİM	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂyet DENETİMLERİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
Adana	200	1.706	89	1.995
Adıyaman	16	587	61	664
Afyonkarahisar	62	352	2	416
Ağrı	6	6	0	12
Amasya	9	314	44	367
Ankara	183	2.532	185	2.900
Antalya	48	1.061	530	1.639
Artvin	9	136	13	158
Aydın	51	1083	97	1.231
Balıkesir	97	2.581	54	2.732
Bilecik	27	164	28	219
Bingöl	0	157	2	159
Bitlis	31	300	2	333
Bolu	22	320	62	404
Burdur	38	247	51	336
Bursa	170	2.820	78	3.068
Çanakkale	17	1087	85	1189
Çankırı	49	108	8	165
Çorum	101	551	35	687
Denizli	35	852	61	948
Diyarbakır	11	450	3	464
Edirne	6	369	46	421
Elazığ	12	481	19	512
Erzincan	11	174	12	197
Erzurum	20	411	52	483
Eskişehir	82	1.561	408	2.051
Gaziantep	111	1.894	153	2.158
Giresun	10	214	26	250
Gümüşhane	111	205	11	327
Hakkari	5	25	0	30
Hatay	61	217	16	294
Isparta	60	575	16	651
Mersin	64	828	86	978
İstanbul	335	4.803	460	5.598
İzmir	80	4.096	235	4.411
Kars	5	72	38	115
Kastamonu	58	538	16	612
Kayseri	126	1244	61	1.431
Kırklareli	19	170	39	228
Kırşehir	0	126	11	137
Kocaeli	189	4.720	190	5.099

EK - 9. 2022 yılında Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı (devam)

ÇŞİDİM	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂyet DENETİMLERİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
Konya	230	1.680	79	1.989
Kütahya	61	504	78	643
Malatya	49	783	55	887
Manisa	96	1.551	76	1.723
Kahramanmaraş	57	822	11	890
Mardin	9	170	36	215
Muğla	20	433	98	551
Muş	1	21	5	27
Nevşehir	18	402	15	435
Niğde	13	523	18	554
Ordu	23	616	84	723
Rize	12	174	165	351
Sakarya	189	964	70	1.223
Samsun	113	909	106	1.128
Siirt	9	22	8	39
Sinop	7	31	52	90
Sivas	24	188	38	250
Tekirdağ	101	2.876	64	3.041
Tokat	22	167	23	212
Trabzon	5	940	161	1106
Tunceli	5	293	26	324
Şanlıurfa	13	730	8	751
Uşak	55	234	23	312
Van	24	74	17	115
Yozgat	34	134	59	227
Zonguldak	28	631	40	699
Aksaray	6	272	9	287
Bayburt	5	71	23	99
Karaman	14	226	66	306
Kırıkkale	40	403	43	486
Batman	14	197	59	270
Şırnak	8	48	9	65
Bartın	13	235	60	308
Ardahan	6	116	13	135
Iğdır	5	64	0	69
Yalova	41	1.020	33	1.094
Karabük	52	120	21	193
Kilis	0	178	5	183
Osmaniye	39	361	95	495

EK - 9. 2022 yılında Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı (devam)

ÇŞİDİM	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂyet DENETİMLERİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
Düzce	28	275	129	432
Toplam	4.036	59.595	5.365	68.996
Bakanlık Merkez	62	351	3	416
GENEL TOPLAM	4.098	59.946	5.368	69.412

EK – 10. 2013-2022 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin denetim sayıları

ÇİİDİM	Denetim Sayıları									
Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Adana	1.356	1.833	1.629	1.800	1.638	1.699	1.850	1.513	2.093	1.995
Adıyaman	195	530	675	625	654	566	626	541	767	664
Afyonkarahisar	128	224	293	223	250	167	198	154	365	416
Ağrı	5	23	42	30	36	64	66	23	89	12
Amasya	317	253	223	315	313	328	303	271	414	367
Ankara	1214	1830	2443	2916	3272	5053	3166	2562	1571	2.900
Antalya	960	929	1.400	1.426	1.901	1.610	2.045	1.284	1.479	1.639
Artvin	121	156	157	166	113	86	89	46	138	158
Aydın	708	777	1.053	1.240	792	826	1.207	1.049	1.071	1.231
Balıkesir	734	604	511	537	781	553	601	484	1568	2.732
Bilecik	347	467	525	523	558	510	482	335	267	219
Bingöl	22	44	50	32	17	12	49	61	117	159
Bitlis	21	95	69	115	89	74	79	109	203	333
Bolu	464	420	539	473	548	472	434	456	352	404
Burdur	234	235	244	260	231	201	192	223	248	336
Bursa	1041	1057	1275	1379	1255	1180	1285	724	2083	3.068
Çanakkale	401	469	472	495	495	304	543	413	949	1.189
Çankırı	137	109	156	185	143	130	171	121	250	165
Çorum	337	305	298	271	213	315	363	251	693	687
Denizli	506	798	590	686	654	692	653	461	571	948
Diyarbakır	353	295	281	608	285	407	483	361	424	464

EK – 10. 2013-2022 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin denetim sayıları (devam)

ÇŞİDİM	Denetim Sayıları									
Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Edirne	742	826	888	1025	497	257	272	146	231	421
Elazığ	119	441	548	419	258	225	230	126	152	512
Erzincan	62	75	46	32	112	89	105	73	172	197
Erzurum	372	351	386	265	322	351	345	352	584	483
Eskişehir	844	792	1146	1368	1463	1359	1600	1175	1412	2.051
Gaziantep	1.099	890	1.338	1.411	1.545	1.569	1.846	2.812	2.608	2.158
Giresun	420	332	329	214	261	256	246	116	251	250
Gümüşhane	47	50	43	70	142	134	122	147	220	327
Hakkâri	88	89	48	40	60	46	49	38	74	30
Hatay	651	510	563	485	483	459	677	409	352	294
Isparta	259	385	378	393	433	670	863	510	721	651
Mersin	424	628	869	932	628	569	1.051	590	808	978
İstanbul	5403	5849	6040	6676	6011	4133	5970	3234	4802	5.598
İzmir	1.185	2.922	3.443	4.178	4.847	4.652	4.645	2.825	3.193	4.411
Kars	75	65	73	77	102	129	146	117	124	115
Kastamonu	160	206	332	345	325	381	301	192	265	612
Kayseri	337	593	858	973	1048	1100	1212	943	1070	1.431
Kırklareli	409	378	346	432	261	218	224	151	243	228
Kırşehir	214	182	124	119	153	156	172	142	124	137
Kocaeli	1.995	2.131	2.099	2.298	2.436	2.552	2.754	1.982	3.525	5.099
Konya	286	435	313	638	1007	1403	1631	1150	1443	1.989

EK – 10. 2013-2022 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin denetim sayıları (devam)

ÇŞİDİM	Denetim Sayıları									
Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kütahya	84	99	321	310	495	532	510	521	684	643
Malatya	203	371	484	491	552	524	527	486	922	887
Manisa	1.104	1.455	1.459	1.446	1.657	1.688	1.377	895	1.967	1.723
Kahramanmaraş	367	548	384	576	555	549	628	670	720	890
Mardin	176	163	257	199	152	95	124	122	149	215
Muğla	662	811	1248	1151	774	564	617	602	558	551
Muş	100	126	70	102	81	58	41	37	77	27
Nevşehir	168	190	326	274	176	246	264	468	389	435
Niğde	251	197	210	288	324	272	397	286	385	554
Ordu	250	380	544	505	489	418	558	423	426	723
Rize	306	453	426	400	367	355	365	298	416	351
Sakarya	145	692	755	1007	1017	1081	1144	886	1479	1.223
Samsun	722	664	689	807	839	764	676	510	1.076	1.128
Siirt	14	73	96	63	49	27	22	25	69	39
Sinop	98	126	124	151	187	133	71	54	84	90
Sivas	227	228	259	279	444	325	267	195	281	250
Tekirdağ	1.809	1.657	1.886	2.039	1.665	1.493	1.641	1.320	2.163	3.041
Tokat	258	301	249	261	279	325	229	196	244	212
Trabzon	385	452	481	518	616	717	1.043	524	716	1.106
Tunceli	37	63	79	71	81	85	97	104	272	324
Şanlıurfa	624	440	288	412	394	370	239	405	472	751
Uşak	127	111	118	118	124	151	231	82	260	312

EK – 10. 2013-2022 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin denetim sayıları (devam)

ÇŞİDİM	Denetim Sayıları									
Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Van	32	126	55	53	49	30	28	10	94	115
Yozgat	64	106	132	98	105	253	183	134	138	227
Zonguldak	260	180	146	97	110	101	433	475	765	699
Aksaray	130	121	185	257	194	229	240	209	271	287
Bayburt	90	90	62	40	46	47	64	119	180	99
Karaman	124	162	201	196	182	151	161	89	188	306
Kırıkkale	376	359	283	313	307	211	311	298	388	486
Batman	356	293	315	617	585	429	463	278	357	270
Şırnak	384	508	444	0	8	19	7	7	53	65
Bartın	302	257	320	209	217	201	252	194	277	308
Ardahan	43	60	57	94	87	66	80	38	68	135
İğdır	69	100	96	68	71	43	40	65	64	69
Yalova	539	498	368	412	453	321	366	314	829	1.094
Karabük	263	216	268	268	156	205	219	151	222	193
Kilis	318	320	336	276	253	200	166	153	76	183
Osmaniye	516	591	722	593	497	371	491	333	566	495
Düzce	421	504	480	502	497	633	552	287	302	432
TOPLAM	37.196	43.674	48.358	52.256	51.766	50.239	544.70	40.935	56.733	68.996
Bakanlık Merkez	271	295	323	353	275	217	378	201	289	416
GENEL TOPLAM	37.467	43.969	48.681	52.609	52.041	50.456	54.848	41.136	57.022	69.412

EK - 11. 2013-2022 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin ceza miktarları

ÇSİDİM	Ceza Miktarları (TL)									
Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Adana	583.692,61	819.308,00	979.646,00	754.353,00	1.914.326,00	1.393.737,50	1.485.679,80	2.333.839,32	11.352.566,30	6.764.418,89
Adıyaman	458.839,00	333.681,00	28.541,00	316.548,00	223.977,00	458.449,66	138.634,14	229.765,95	196.054,16	769.194,44
Afyonkarahisar	450.381,00	368.335,00	341.143,00	494.723,00	886.329,00	188.307,42	207.299,17	175.834,04	83.589,94	932.418,14
Ağrı	18.691,64	43.418,00	8.930,00	0,00	233.397,00	649.684,20	18.037,00	18.037,00	0,00	0,00
Amasya	300.597,00	190.043,00	499.180,00	352.672,00	312.280,00	1.055.232,40	408.836,74	282.236,85	448.584,73	212.186,35
Ankara	3.799.726,96	5.571.079,00	10.294.456,00	8.025.519,00	9.638.045,00	14.112.369,00	25.896.995,45	38.446.721,00	44.184.032,80	42.956.574,17
Antalya	1.310.702,00	1.940.019,00	4.553.896,00	2.002.965,00	4.382.068,00	2.069.119,00	4.065.525,82	10.274.953,81	11.960.051,54	20.715.498,82
Artvin	0,00	87.970,00	154.496,00	902.423,00	575.773,00	303.275,00	294.769,00	187.046,00	721.883,00	567.770,00
Aydın	330.489,00	857.985,00	159.054,00	1.079.687,00	749.371,00	3.901.020,00	3.977.328,00	2.608.443,22	3.236.527,17	6.693.042,85
Balıkesir	841.255,00	589.362,00	282.331,00	1.174.778,00	591.829,00	981.902,83	1.801.022,83	3.059.716,48	12.893.867,07	11.181.192,23
Bilecik	267.628,00	1.057.069,00	3.119.014,00	2.346.854,00	1.686.569,00	2.180.063,91	6.185.063,93	1.364.938,00	575.065,76	829.162,00
Bingöl	51.276,00	75.472,00	282.019,00	94.663,00	8.003,00	0,00	95.482,60	66.514,30	104.569,00	381.815,00
Bitlis	50.787,00	17.594,00	38.744,00	49.095,00	93.445,00	97.228,00	38.995,00	207.623,00	0,00	56.978,00
Bolu	283.787,77	265.355,00	457.677,00	182.184,00	1.250.924,00	570.374,00	1.152.191,36	930.641,00	686.759,67	2.733.049,80
Burdur	429.858,00	211.160,00	323.641,00	496.341,00	312.209,00	1.012.777,00	654.017,00	874.842,32	486.089,75	1.217.392,96
Bursa	2.992.752,00	6.993.058,00	11.936.902,00	11.975.543,00	12.084.044,00	7.324.401,00	4.722.084,28	9.842.258,38	7.344.703,33	15.522.076,10
Çanakkale	753.559,00	911.474,00	725.823,00	1.253.770,00	1.560.655,00	909.805,34	2.127.267,08	2.235.616,98	6.590.631,38	13.180.220,00
Çankırı	174.793,00	112.608,00	6.656,00	38.689,00	94.582,00	10.782,01	86.281,01	347.390,48	352.106,00	577.366,49
Çorum	219.977,26	400.133,00	665.240,00	446.197,00	480.476,00	547.875,00	1.756.647,00	805.388,00	2.169.121,00	7.123.985,00
Denizli	456.070,30	500.460,00	197.120,00	370.232,00	365.085,00	635.019,60	184.738,00	122.088,00	3.486.760,00	5.117.869,47
Diyarbakır	125.337,00	80.935,00	205.376,00	763.986,00	191.100,00	410.710,90	567.369,36	1.053.946,47	2.187.786,39	974.173,15
Edirne	221.956,00	49.436,00	139.497,00	34.610,00	537.951,00	162.702,44	7.679,00	548.184,00	201.996,28	4.709.441,02

EK - 11. 2013-2022 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin ceza miktarları (devam)

ÇŞİDİM	Ceza Miktarları (TL)									
Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Elazığ	57.565,00	193.113,00	93.002,00	381.295,00	278.793,00	316.107,00	351.582,84	324.100,74	11.352.566,30	964.751,84
Erzincan	36.092,00	51.778,00	186.130,00	695,00	253.920,00	66.703,00	74.247,00	472.594,00	196.054,16	194.470,00
Erzurum	419.583,00	172.475,00	472.966,00	167.831,00	196.457,00	901.867,94	966.621,00	625.327,00	83.589,94	837.499,00
Eskişehir	709.441,42	375.086,00	557.173,00	1.301.953,00	524.540,00	341.764,78	859.341,10	1.046.304,28	0,00	7.336.670,49
Gaziantep	536.156,00	205.072,00	2.664.664,00	938.508,00	155.702,00	1.045.270,64	413.605,15	1.851.941,08	448.584,73	1.357.594,78
Giresun	149.890,00	535.529,00	452.654,00	205.572,00	179.764,00	14.578,00	1.171.234,00	354.507,00	44.184.032,80	1.222.876,00
Gümüşhane	301.381,00	128.876,00	131.746,00	0,00	0,00	42.365,00	216.860,00	700.990,00	11.960.051,54	675.551,00
Hakkâri	16.929,00	241.317,00	339.570,00	626.019,00	20.452,00	43.954,00	126.114,00	82.090,00	721.883,00	54.783,00
Hatay	164.661,00	156.665,00	197.602,00	913.121,00	434.224,00	2.172.137,68	721.258,45	2.969.664,81	3.236.527,17	2.870.011,58
Isparta	484.177,00	739.446,00	918.234,00	2.950.461,00	1.083.743,00	940.575,00	482.293,00	1.252.441,00	12.893.867,07	1.815.202,00
Mersin	627.632,00	557.451,00	1.023.022,00	978.629,00	797.525,00	781.113,54	956.740,00	256.986,83	575.065,76	12.969.412,00
İstanbul	2.094.909,32	6.281.623,00	2.138.483,00	13.887.970,00	10.315.647,00	12.128.860,70	12.179.689,64	56.881.887,45	104.569,00	31.554.504,70
İzmir	8.713.713,27	17.685.136,00	38.124.120,00	12.837.420,00	10.393.553,00	4.293.120,06	10.260.435,11	9.083.619,68	0,00	32.359.840,07
Kars	0,00	309.637,00	166.967,00	114.658,00	560.986,00	507.707,00	441.582,66	532.151,36	686.759,67	3.013.135,00
Kastamonu	59.254,00	882.271,00	51.129,00	837.408,00	486.198,00	512.856,50	824.334,61	1.285.616,80	486.089,75	3.661.483,64
Kayseri	303.227,56	822.446,00	1.105.598,00	1.973.864,00	1.347.651,00	979.864,72	1.532.911,24	1.812.944,83	7.344.703,33	12.999.462,09
Kırklareli	1.082.133,00	255.928,00	513.796,00	633.259,00	1.280.858,00	700.634,00	1.006.120,00	2.338.499,10	6.590.631,38	4.671.624,87
Kırşehir	41.790,95	145.866,00	51.959,00	28.809,00	62.891,00	57.973,68	149.925,07	32.077,88	352.106,00	104.789,75
Kocaeli	9.179.090,72	9.581.420,00	3.619.650,00	8.177.829,00	6.250.483,00	4.008.862,38	4.864.968,78	5.899.879,79	2.169.121,00	23.137.817,26
Konya	367.501,00	1.663.315,00	1.046.136,00	585.074,00	5.912.723,00	3.911.515,58	1.731.745,77	4.292.499,12	3.486.760,00	43.984.561,55
Kütahya	742.607,00	441.650,00	592.667,00	264.876,00	1.050.228,00	1.237.559,00	248.069,00	1.212.010,96	2.187.786,39	1.912.120,00
Malatya	262.587,00	59.826,00	161.118,00	137.412,00	220.861,00	685.716,00	1.035.113,72	2.161.106,71	201.996,28	1.151.668,56

EK - 11. 2013-2022 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin ceza miktarları (devam)

ÇŞİDİM	Ceza Miktarları (TL)									
Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Manisa	1.315.963,00	1.143.773,00	1.072.466,00	1.505.561,00	2.963.722,00	3.584.415,18	1.968.269,68	3.965.199,04	7.902.992,58	9.865.982,49
Kahramanmaraş	572.270,00	501.595,00	252.281,00	877.743,00	284.855,00	1.821.020,00	3.341.768,00	1.761.033,00	6.410.259,00	5.947.597,78
Mardin	0,00	239.251,00	696.610,00	78.680,00	76.943,00	226.942,00	52.100,00	4.637,00	80.431,00	497.236,03
Muğla	3.844.336,40	500.618,00	918.124,00	835.171,00	398.292,00	1.162.363,00	3.683.436,00	4.974.710,87	38.979.245,60	16.923.272,20
Muş	57.559,00	42.223,00	22.575,00	223.520,00	675.411,00	464,00	361.559,00	207.330,00	650.486,90	1.183.261,00
Nevşehir	98.553,73	204.992,00	623.731,00	333.280,00	171.136,00	469.748,90	185.334,86	1.101.370,10	1.531.797,16	2.218.727,37
Niğde	118.848,00	606.943,00	32.091,00	2.602.070,00	422.592,00	805.465,00	610.417,87	740.958,00	75.398,00	1.571.129,00
Ordu	662.123,00	529.395,00	666.031,00	474.541,00	704.512,00	267.086,90	410.507,26	1.537.334,17	939.066,50	1.514.525,00
Rize	172.992,00	345.350,00	917.692,00	773.157,00	1.043.999,00	1.124.833,38	848.366,79	829.421,29	687.243,80	495.493,00
Sakarya	66.391,00	1.795.163,00	4.179.628,00	3.555.974,00	3.064.670,00	7.182.075,40	5.286.062,52	8.157.210,65	3.223.578,30	13.964.665,29
Samsun	355.223,00	96.774,00	400.115,00	679.715,00	632.535,00	425.073,30	1.011.888,77	1.234.040,39	2.751.235,68	6.261.300,89
Siirt	0,00	163.208,00	0,00	7.111,00	1.697,00	0,00	0,00	177.711,30	1.321,00	63.994,60
Sinop	0,00	0,00	508.710,00	163.212,00	263.768,00	58.583,00	30.075,00	125.364,00	48.824,31	395.958,00
Sivas	729.083,49	867.744,00	766.787,00	388.290,00	581.766,00	312.062,84	281.366,00	725.470,00	442.844,00	1.142.424,20
Tekirdağ	5.170.975,19	6.393.525,00	5.414.652,00	5.152.950,00	9.318.643,00	6.058.522,58	7.809.493,25	10.283.854,65	26.689.196,04	36.272.040,79
Tokat	605.074,92	323.821,00	21.040,00	59.703,00	639.984,00	502.125,57	163.778,30	404.885,35	373.489,00	1.460.639,60
Trabzon	1.739.816,00	1.832.626,00	1.595.739,00	1.696.851,00	1.267.246,00	1.466.565,09	790.430,31	1.458.953,00	1.043.259,78	3.436.259,00
Tunceli	54.495,00	59.826,00	42.744,00	57.273,00	104.374,00	69.810,00	24.500,00	81.433,85	72.044,00	349.092,00
Şanlıurfa	1.301.408,00	724.386,00	34.864,00	497.229,00	309.329,00	369.633,04	457.166,00	1.564.451,52	1.814.470,13	1.232.857,90
Uşak	1.386.582,50	722.892,00	1.058.459,00	908.808,00	1.424.169,00	1.151.909,00	4.781.027,00	4.074.310,20	5.216.658,57	19.581.119,00
Van	67.879,00	3.674,00	162.722,00	0,00	110.392,00	66.777,00	220.971,02	89.049,00	0,00	736.373,60
Yozgat	0,00	0,00	98.123,00	120.982,00	31.394,00	153.685,00	151.296,05	104.028,62	95.375,36	268.419,70

EK – 11. 2013-2022 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin ceza miktarları (devam)

ÇŞİDİM	Ceza Miktarları (TL)									
Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zonguldak	947.314,00	139.198,00	47.901,00	1.282.598,00	48.391.125,00	519.747,00	1.390.014,00	1.830.139,28	1.778.999,00	2.576.962,00
Aksaray	16.929,00	316.710,00	685.336,00	692.589,00	1.470.253,00	1.569.737,32	2.168.259,42	3.600.566,91	498.390,25	835.278,35
Bayburt	30.881,00	19.284,00	19.558,00	432,00	110.441,00	0,00	126.595,00	39.322,00	164.907,00	59.789,00
Karaman	464.557,64	467.324,00	429.337,00	111.653,00	160.716,00	244.996,00	1.731.507,58	1.512.911,00	698.048,58	487.780,00
Kırıkkale	141.052,00	0,00	203.773,00	458.859,00	327.157,00	777.227,34	930.430,19	713.670,36	335.382,68	2.514.282,02
Batman	338.705,00	270.990,00	286.533,00	496.931,00	229.130,00	182.138,20	144.440,43	180.717,00	328.947,93	443.872,10
Şırnak	16.729,00	214.674,00	0,00	0,00	116.005,00	128.265,98	30.075,00	279.863,00	0,00	1.755.080,00
Bartın	282.133,00	91.258,00	72.157,00	49.095,00	93.690,00	45.201,00	57.791,57	165.030,28	104.667,98	497.660,28
Ardahan	43.203,82	70.376,00	77.436,00	429.883,00	368.564,00	80.921,00	151.599,00	60.852,00	84.446,00	546.240,89
Iğdır	52.091,00	17.594,00	3.348,00	0,00	203,00	25.683,12	23.274,00	28.192,60	160,78	65.000,00
Yalova	352.168,00	1.119.698,00	1.057.890,00	172.024,00	1.475.929,00	139.670,00	1.799.248,00	2.035.877,02	3.354.577,32	5.068.798,00
Karabük	844.551,64	75.993,00	105.001,00	468.825,00	661.675,00	355.816,00	306.191,00	241.202,83	47.035,20	1.097.304,30
Kilis	4.489,20	0,00	0,00	59.581,00	0,00	16.218,00	58.351,00	19.974,82	140.457,87	113.548,96
Osmaniye	226.845,00	335.970,00	736.422,00	474.177,00	217.271,00	634.642,35	230.408,22	128.037,38	1.056.096,64	1.849.714,23
Düzce	176.771,44	695.441,00	1.628.012,00	569.286,00	404.542,00	327.512,00	699.683,00	52.100,00	638.596,00	2.183.899,00
TOPLAM	62.730.470,75	83.894.169,00	114.845.656,00	107.356.249,00	158.497.767,00	106.992.877,90	138.804.416,80	225.976.477,50	326.785.420,48	477.543.231,63
Bakanlık Merkez	14.315.119,00	14.755.057,00	4.031.453,00	1.067.277,00	6.600.421,00	2.039.415,90	9.230.405,74	14.298.181,77	25.837.497,81	53.789.947,27
GENEL TOPLAM	77.045.589,75	98.649.226,00	118.877.109,00	108.423.526,00	165.098.188,00	109.032.293,80	148.034.822,54	240.274.659,27	352.622.918,29	531.333.178,90

EK – 12. 2022 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları

İLLER	DENETİM SAYISI	KESİLEN CEZA SAYISI (ADET)	UYGULANAN CEZA MİKTARLARI (TL)
ADANA	145	84	236.460,00
ADİYAMAN	49	11	39.416,00
AFYONKARAHİSAR	38	31	87.265,00
AĞRI	0	0	0,00
AMASYA	23	20	56.300,00
ANKARA	617	514	1.475.078,00
ANTALYA	0		0,00
ARTVİN	26	19	53.485,00
AYDIN	56	43	121.045,00
BALIKESİR	60	0	0,00
BİLECİK	0	0	0,00
BİNGÖL	6	5	14.075,00
BİTLİS	2	0	0,00
BOLU	7	4	11.260,00
BURDUR	21	13	36.595,00
BURSA	53	17	47.855,00
ÇANAKKALE	22	17	47.855,00
ÇANKIRI	25	25	70.375,00
ÇORUM	23	5	14.075,00
DENİZLİ	57	8	22.520,00
DİYARBAKIR	23	13	36.595,00
EDİRNE	97	93	261.795,00
ELAZIĞ	65	42	118.230,00
ERZİNCAN	14	13	36.595,00
ERZURUM	32	0	0,00
ESKİŞEHİR	33	6	16.890,00
GAZİANTEP	92	22	61.930,00
GİRESUN	26	24	67.560,00
GÜMÜŞHANE	0	0	0,00
HAKKARİ	4	0	0,00
HATAY	19	14	39.410,00
ISPARTA	22	9	25.335,00
MERSİN	42	24	66.812,00
İSTANBUL	108	47	157.658,00
İZMİR	68	42	118.230,00
KARS	8	8	22.520,00
KASTAMONU	73	55	163.276,00

EK – 12. 2022 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

İLLER	DENETİM SAYISI	KESİLEN CEZA SAYISI (ADET)	UYGULANAN CEZA MİKTARLARI (TL)
KAYSERİ	54	8	22.520,00
KIRKLARELİ	23	1	2.815,00
KIRŞEHİR	6	1	2.815,00
KOCAELİ	56	18	70.387,00
KONYA	84	45	490.068,00
KÜTAHYA	57	46	129.490,00
MALATYA	31	17	47.855,00
MANİSA	5	0	0,00
KAHRAMANMARAŞ	37	0	0,00
MARDİN	2	0	0,00
MUĞLA	36	32	90.080,00
MUŞ	0	0	0,00
NEVŞEHİR	31	18	50.670,00
NİĞDE	21	1	2.815,00
ORDU	45	38	106.970,00
RİZE	6	6	25.341,00
SAKARYA	34	20	56.300,00
SAMSUN	13	12	33.780,00
SİİRT	8	0	0,00
SİNOP	0	0	0,00
SİVAS	25	0	0,00
TEKİRDAĞ	23	21	59.115,00
TOKAT	8	0	0,00
TRABZON	20	16	47.858,00
TUNCELİ	13	12	33.780,00
ŞANLIURFA	79	66	185.790,00
UŞAK	21	14	47.861,00
VAN	5	0	0,00
YOZGAT	20	10	30.968,00
ZONGULDAK	40	29	81.635,00
AKSARAY	0	0	0,00
BAYBURT	2	2	5.630,00
KARAMAN	7	6	16.890,00
KIRIKKALE	80	68	208.322,00
BATMAN	6	5	14.075,00
ŞIRNAK	6	0	0,00

EK - 12. 2022 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

İLLER	DENETİM SAYISI	KESİLEN CEZA SAYISI (ADET)	UYGULANAN CEZA MİKTARLARI (TL)
BARTIN	9	4	11.260,00
ARDAHAN	4	4	11.260,00
İĞDIR	0	0	0,00
YALOVA	13	13	36.595,00
KARABÜK	14	12	33.780,00
KİLİS	16	15	40.208,00
OSMANİYE	36	18	59.121,00
DÜZCE	45	36	101.340,00
TOPLAM	2.997	1.842	5.683.889,00

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2022

EK - 13. 2022 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı

	HAVA		SU		ATIK		ÇED		TOPRAK		GÜRÜLTÜ		EGZOZ		DİĞERLERİ		TOPLAM	
ÇİİDİM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Adana	89	1.007.434,45	4	608.822,50	9	4.215.070,00	8	236.296,94	0	0,00	0	0,00	84	236460	2	460.335,00	196	6.764.418,89
Adıyaman	19	15.359,44	2	164.371,00	7	133.476,00	6	306.770,00	0	0,00	0	0,00	11	39416	6	109.802,00	51	769.194,44
Afyonkarahisar	3	153.388,00	2	263.032,00	4	269.045,03	3	93.978,11	0	0,00	0	0,00	31	87265	2	65.710,00	45	932.418,14
Ağrı	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0,00
Amasya	7	15.972,35	1	96.561,00	8	43.353,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	20	56300	0	0,00	36	212.186,35
Ankara	32	1.612.957,16	36	3.205.301,00	99	13.254.461,24	23	1.050.739,58	2	139.688,00	350	3.014.234,00	514	1475078	110	19.204.115,19	1166	42.956.574,17
Antalya	4	4.146,29	6	789.096,00	50	6.293.371,00	19	9.965.917,53	11	1.578.192,00	27	1.906.701,00		0	9	178.075,00	126	20.715.498,82
Artvin	1	131.516,00	0	0,00	2	263.032,00	2	47.303,00	0	0,00	0	0,00	19	53485	8	72.434,00	32	567.770,00
Aydın	7	754.635,89	10	1.690.771,00	7	1.585.393,00	9	2.442.592,96	0	0,00	1	65.750,00	43	121045	1	32.855,00	78	6.693.042,85
Balıkesir	24	2.553.187,47	39	6.128.467,00	15	1.793.773,00	12	519.490,76	1	131.516,00	0	0,00	0	0	2	54.758,00	93	11.181.192,23
Bilecik	3	324.638,00	1	96.561,00	1	367.740,00	1	40.223,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0,00	6	829.162,00
Bingöl	0	0,00	0	0,00	1	367.740,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	14075	0	0,00	6	381.815,00
Bitlis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	32.855,00	0	0,00	0	0	1	24.123,00	2	56.978,00
Bolu	8	679.420,00	9	1.282.209,00	2	499.256,00	6	260.904,80	0	0,00	0	0,00	4	11260	0	0,00	29	2.733.049,80
Burdur	1	437,96	0	0,00	4	998.512,00	3	83.283,00	0	0,00	0	0,00	13	36595	3	98.565,00	24	1.217.392,96
Bursa	36	5.383.134,00	32	5.272.559,00	30	3.717.940,00	18	484.843,10	2	263.032,00	0	0,00	17	47855	9	352.713,00	144	15.522.076,10
Çanakkale	3	145.266,00	43	9.620.998,00	8	2.139.339,00	8	143.986,00	1	131.516,00	13	885.550,00	17	47855	2	65.710,00	95	13.180.220,00
Çankırı	5	405.593,49	0	0,00	4	35.688,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	25	70375	2	65.710,00	36	577.366,49
Çorum	26	745.697,00	5	1.052.186,00	29	4.548.586,00	4	328.698,00	2	6.534,00	6	13.026,00	5	14075	16	415.183,00	93	7.123.985,00
Denizli	7	15.011,47	9	1.380.947,00	13	3.474.031,00	5	126.755,00	0	0,00	1	65.750,00	8	22520	1	32.855,00	44	5.117.869,47

EK - 13. 2022 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı (devam)

	HAVA		SU		ATIK		ÇED		TOPRAK		GÜRÜLTÜ		EGZoz		DİĞERLERİ		TOPLAM	
ÇŞİDİM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Diyarbakır	32	50.837,15	0	0,00	4	270.118,00	7	420.995,00	1	131.516,00	0	0,00	13	36595	2	64.112,00	59	974.173,15
Edirne	5	266.851,00	8	1.612.959,00	6	1.906.243,00	3	395.215,02	0	0,00	2	131.500,00	93	261795	4	134.878,00	121	4.709.441,02
Elazığ	2	2.586,84	2	263.032,00	2	580.903,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	42	118230	0	0,00	48	964.751,84
Erzincan	2	58.869,00	0	0,00	0	0,00	3	99.006,00	0	0,00	0	0,00	13	36595	0	0,00	18	194.470,00
Erzurum	7	172.173,00	0	0,00	10	32.670,00	12	534.091,00	0	0,00	0	0,00	0	0	3	98.565,00	32	837.499,00
Eskişehir	18	311.892,49	5	916.489,00	13	5.902.181,00	1	2.960,00	0	0,00	3	153.403,00	6	16890	1	32.855,00	47	7.336.670,49
Gaziantep	3	267.499,68	1	131.516,00	9	524.147,10	2	109.566,00	1	131.516,00	0	0,00	22	61930	4	131.420,00	42	1.357.594,78
Giresun	0	0,00	1	263.032,00	3	630.772,00	2	109.566,00	0	0,00	0	0,00	24	67560	6	151.946,00	36	1.222.876,00
Gümüşhane	0	0,00	0	0,00	4	138.326,00	3	241.338,00	0	0,00	0	0,00	0	0	3	295.887,00	10	675.551,00
Hakkari	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	54.783,00	0	0,00	0	0	0	0,00	1	54.783,00
Hatay	42	1.647.181,58	0	0,00	3	424.083,00	4	331.934,00	3	394.548,00	0	0,00	14	39410	1	32.855,00	67	2.870.011,58
Isparta	7	667.139,00	1	32.855,00	7	741.117,00	7	348.756,00	0	0,00	0	0,00	9	25335	0	0,00	31	1.815.202,00
Mersin	8	928.642,00	5	951.444,00	35	10.416.241,00	1	100.000,00	2	220.015,00	0	0,00	24	66812	4	286.258,00	79	12.969.412,00
İstanbul	58	7.391.205,00	15	2.841.847,00	87	11.856.086,21	44	3.702.694,49	1	0,00	2	131.500,00	47	157658	54	5.473.514,00	308	31.554.504,70
İzmir	20	2.264.323,72	65	11.799.347,00	52	13.698.321,00	28	1.704.597,35	2	263.032,00	0	0,00	42	118230	26	2.511.989,00	235	32.359.840,07
Kars	0	0,00	20	2.611.979,00	9	378.636,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	8	22520	0	0,00	37	3.013.135,00
Kastamonu	8	52.973,64	6	560.281,00	14	1.207.397,00	11	792.625,00	9	548.933,00	3	171.723,00	55	163276	5	164.275,00	111	3.661.483,64
Kayseri	6	460.805,45	13	1.806.269,00	8	8.896.528,00	32	1.492.472,64	0	0,00	12	172.365,00	8	22520	5	148.502,00	84	12.999.462,09
Kırklareli	13	765.562,87	9	1.095.510,00	16	2.627.306,00	3	164.349,00	0	0,00	1	16.082,00	1	2815	0	0,00	43	4.671.624,87
Kırşehir	4	67.924,75	0	0,00	7	34.050,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	2815	0	0,00	12	104.789,75
Kocaeli	29	3.619.736,00	15	2.595.365,00	38	16.046.915,00	6	411.154,26	0	0,00	0	0,00	18	70387	12	394.260,00	118	23.137.817,26
Konya	11	304.142,61	5	1.446.792,00	25	40.708.323,06	13	554.565,88	1	263.032,00	14	29.240,00	45	490068	6	188.398,00	120	43.984.561,55

EK - 13. 2022 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı (devam)

	HAVA		SU		ATIK		ÇED		TOPRAK		GÜRÜLTÜ		EGZOZ		DİĞERLERİ		TOPLAM	
ÇİDİM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Kütahya	5	348.310,00	5	982.265,00	2	132.878,00	2	186.299,00	0	0,00	0	0,00	46	129490	2	132.878,00	62	1.912.120,00
Malatya	0	0,00	0	0,00	3	387.101,00	10	616.219,56	0	0,00	1	65.750,00	17	47855	2	34.743,00	33	1.151.668,56
Manisa	46	395.150,00	10	1.355.160,00	16	6.397.641,00	18	781.787,49	4	491.109,00	3	162.300,00	0	0	4	282.835,00	101	9.865.982,49
Kahramanmaraş	12	3.035.804,00	6	1.644.037,00	8	1.116.250,00	2	63.893,78	0	0,00	0	0,00	0	0	3	87.613,00	31	5.947.597,78
Mardin	3	188.450,00	0	0,00	1	1.053,00	0	0,00	3	11.878,03	5	295.855,00	0	0	0	0,00	12	497.236,03
Muğla	6	352.848,00	31	5.391.926,00	23	7.774.056,00	19	1.604.942,20	6	1.315.160,00	0	0,00	32	90080	12	394.260,00	129	16.923.272,20
Muş	0	0,00	1	263.049,00	15	492.825,00	0	0,00	2	263.032,00	2	131.500,00	0	0	1	32.855,00	21	1.183.261,00
Nevşehir	9	372.611,37	1	131.516,00	1	1.207.155,00	4	62.419,00	1	131.516,00	0	0,00	18	50670	8	262.840,00	42	2.218.727,37
Niğde	4	526.064,00	2	164.371,00	3	545.103,00	4	168.421,00	0	0,00	2	131.500,00	1	2815	1	32.855,00	17	1.571.129,00
Ordu	5	391.343,00	4	523.964,00	2	34.217,00	6	282.765,00	1	32.855,00	3	142.411,00	38	106970	0	0,00	59	1.514.525,00
Rize	5	242.300,00	7	148.946,00	0	0,00	1	54.783,00	0	0,00	0	0,00	6	25341	1	24.123,00	20	495.493,00
Sakarya	6	2.318.535,75	1	193.122,00	16	6.952.792,00	4	4.067.119,54	0	0,00	0	0,00	20	56300	12	376.796,00	59	13.964.665,29
Samsun	11	1.326.414,60	8	667.381,00	13	3.345.579,90	10	517.681,39	0	0,00	0	0,00	12	33780	3	370.464,00	57	6.261.300,89
Siirt	7	26.277,60	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	1	37.717,00	8	63.994,60
Sinop	0	0,00	1	32.855,00	6	128.529,00	1	54.783,00	1	131.516,00	1	48.275,00	0	0	0	0,00	10	395.958,00
Sivas	7	368.618,00	2	263.032,00	3	120.493,00	7	171.128,20	0	0,00	4	219.153,00	0	0	2	0,00	25	1.142.424,20
Tekirdağ	83	7.549.789,00	105	20.866.309,00	59	5.927.620,00	21	619.829,79	6	920.612,00	0	0,00	21	59115	4	328.766,00	299	36.272.040,79
Tokat	5	41.191,60	0	0,00	4	1.128.060,00	1	54.783,00	1	122.580,00	2	114.025,00	0	0	0	0,00	13	1.460.639,60
Trabzon	2	57.676,00	3	394.548,00	3	1.733.992,00	16	916.751,00	0	0,00	8	175.224,00	16	47858	4	110.210,00	52	3.436.259,00
Tunceli	0	0,00	2	164.371,00	1	27.240,00	2	123.701,00	0	0,00	0	0,00	12	33780	0	0,00	17	349.092,00
Şanlıurfa	97	376.717,90	0	0,00	1	90.000,00	2	194.223,00	1	131.516,00	4	87.612,00	66	185790	5	166.999,00	176	1.232.857,90
Uşak	7	1.028.109,00	6	1.150.770,00	57	16.181.017,00	9	470.361,00	0	0,00	26	407.210,00	14	47861	6	295.791,00	125	19.581.119,00

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2022

EK - 13. 2022 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı (devam)

	HAVA		SU		ATIK		ÇED		TOPRAK		GÜRÜLTÜ		EGZoz		DİĞERLERİ		TOPLAM	
ÇİDİM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Van	1	131.516,00	0	0,00	2	499.256,00	3	81.478,60	0	0,00	0	0,00	0	0	1	24.123,00	7	736.373,60
Yozgat	2	3.284,70	0	0,00	1	1.362,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	10	30968	5	232.805,00	18	268.419,70
Zonguldak	2	394.548,00	2	263.032,00	6	1.607.924,00	7	131.218,00	0	0,00	1	65.750,00	29	81635	1	32.855,00	48	2.576.962,00
Aksaray	3	137.534,35	0	0,00	5	657.580,00	2	40.000,00	1	164,00	0	0,00	0	0	0	0,00	11	835.278,35
Bayburt	1	16.547,00	0	0,00	1	1.362,00	2	36.250,00	0	0,00	0	0,00	2	5630	0	0,00	6	59.789,00
Karaman	6	271.141,00	0	0,00	0	0,00	3	199.749,00	0	0,00	0	0,00	6	16890	0	0,00	15	487.780,00
Kırıkkale	4	180.531,64	0	0,00	4	1.679.723,00	5	268.440,38	0	0,00	13	144.410,00	68	208322	1	32.855,00	95	2.514.282,02
Batman	16	114.310,10	0	0,00	2	5.448,00	2	200.483,00	0	0,00	3	109.556,00	5	14075	0	0,00	28	443.872,10
Şırnak	0	0,00	5	1.600.814,00	0	0,00	3	154.266,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0,00	8	1.755.080,00
Bartın	4	296.040,28	1	32.855,00	0	0,00	0	0,00	4	135.602,00	1	21.903,00	4	11260	0	0,00	14	497.660,28
Ardahan	2	131.725,89	37	375.472,00	16	23.697,00	0	0,00	1	4.086,00	0	0,00	4	11260	0	0,00	60	546.240,89
İğdır	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	65.000,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0,00	2	65.000,00
Yalova	0	0,00	8	1.841.224,00	10	2.931.602,00	2	95.006,00	0	0,00	0	0,00	13	36595	2	164.371,00	35	5.068.798,00
Karabük	1	193.135,00	0	0,00	5	837.489,00	2	45,30	0	0,00	0	0,00	12	33780	1	32.855,00	21	1.097.304,30
Kilis	35	70.989,96	0	0,00	2	2.351,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	15	40208	0	0,00	52	113.548,96
Osmaniye	11	145.421,23	4	723.367,00	9	921.805,00	3	0,00	0	0,00	0	0,00	18	59121	0	0,00	45	1.849.714,23
Düzce	4	491.109,00	0	0,00	11	1.459.934,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	36	101340	1	131.516,00	52	2.183.899,00
TOPLAM	962	54.772.184,72	622	99.754.984,50	956	225.373.304,54	484	39.931.494,65	73	7.982.334,03	514	9.079.258,00	1842	5.683.889,00	393	34.965.782,19	5.846	477.543.231,63
Bakanlık Merkez	36	5.055.978,00	21	4.031.723,00	39	40.594.361,00	14	3.782.039,68	0	0	0	0	0	0	7	325.845,59	117	53.789.947,27
GENEL TOPLAM	998	59.828.162,72	643	103.786.707,50	995	265.967.665,54	498	43.713.534,33	73	7.982.334,03	514	9.079.258,00	1842	5.683.889,00	400	35.291.627,78	5.963	531.333.178,90

EK – 14. Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından yıllara göre uygulanan ceza miktarı (TL)

Yıllar	Sahil Güvenlik Komutanlığı	Denizcilik Müşteşarlığı	İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Antalya Büyükşehir Belediyesi	Mersin Büyükşehir Belediyesi	TOPLAM
2006	71.143	166.539	2.472.437	1.479.651	18.490	0	4.208.260
2007	261.007	650.028	9.763.834	2.067.043	25.468	31.055	12.798.435
2008	144.822	663.749	14.258.350	1.983.635	242.295	48.478	17.341.329
2009	456.882	647.000	5.276.051	940.037	560.187	0	7.880.157
2010	727.364	78.967	4.963.780	822.581	191.443	0	6.784.135
2011	448.660	217.671	3.124.818	1.156.983	309.013	413.745	5.670.890
2012	477.682	303.128	3.200.568	868.554	187.905	450.944	5.488.781
2013	1.144.843	0	1.948.765	954.226	162.592	304.913	4.515.339
2014	1.331.913	0	1.452.844	981.109	212.435	1.598.218	5.576.519
2015	2.500.022	0	2.681.020	892.036	138.536	1.642.565	7.854.959
2016	2.238.870	0	1.225.588	884.520	267.593	1.539.554	6.201.125
2017	1.759.407	0	2.207.514	928.428	104.770	1.351.464	6.351.583
2018	3.634.366	0	5.710.125	2.282.491	1.787.149	1.133.708	14.547.839
2019	7.856.652	0	12.524.455	15.265.477	2.449.982	14.730.119	52.826.685
2020	7.043.732	0	6.310.641	5.819.824	2.987.025	5.381.589	27.542.811
2021	19.402.383	4.703.139	24.405.235	16.917.529	3.693.009	6.500.379	75.621.674
2022	17.577.607	0	98.307.161	70.112.782	258.243	2.025.942	188.281.735

YAYIN LİSTESİ

YAYIN NO	YAYININ ADI	BASIM YILI
Yayın No 1	: Ankara İli Çevre Durum Raporu	1994
Yayın No 2	: İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu	1996
Yayın No 3	: Çevreyi Öncelikle Etkileyen Bazı Sanayiler ve Temel Sektör Faaliyetleri	1996
Yayın No 4	: Türkiye Çevre Atlası 96	1997
Yayın No 5	: Türkiye Çevre Durum Raporu	2007
Yayın No 6	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu (2005- 2006)	2008
Yayın No 7	: Çevresel Göstergeler 2008	2009
Yayın No 7	: Environmental Indicators 2008	2009
Yayın No 8	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2009	2010
Yayın No 8	: Environmental Indicators 2009	2010
Yayın No 9	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu 2007-2008	2010
Yayın No 10	: Çevresel Göstergeler 2010	2011
Yayın No 10	: Environmental Indicators 2010	2011
Yayın No 11	: 2011 Yılı Türkiye Çevre Durum Raporu	2012
Yayın No 12	: Çevresel Göstergeler 2011	2012
Yayın No 12	: Environmental Indicators 2011	2012
Yayın No 13-1	: Çevre Denetimi Raporu: 2011 Yılı	2012
Yayın No 13-2	: Environmental Inspection Report of Türkiye in 2011	2012
Yayın No 14	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu	2012
Yayın No 15	: Çevre Durum Raporu: 2012 Yılı Özeti - İller	2013
Yayın No 16	: Çevre Denetimi Raporu: 2012 Yılı	2013
Yayın No 16-2	: Environmental Inspection Report: 2012	2013
Yayın No 17	: Çevresel Göstergeler 2012	2013
Yayın No 17	: Environmental Indicators 2012	2013
Yayın No 18	: Çevresel Etki Değerlendirmesi: Etkiler - Önlemler	2013
Yayın No 19	: Çevre İzin ve Lisansları	2013
Yayın No 20	: Çevre Denetiminin Temelleri ve Türkiye’de Çevre Denetimi	2013
Yayın No 21	: Uluslararası ÇED Kongresi Bildiri Kitabı	2013
Yayın No 22-1	: Çevre Denetimi Raporu: 2013 Yılı	2014
Yayın No 22-2	: Environmental Inspection Report of Turkey in 2013	2014
Yayın No 23	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu	2014
Yayın No 24	: Çevresel Göstergeler 2013	2014
Yayın No 24	: Environmental Indicators 2013	2014
Yayın No 25-1	: Çevre Denetimi Raporu: 2014 Yılı	2015
Yayın No 25-2	: Environmental Inspection Report of Turkey in 2014	2015
Yayın No 26	: Çevre Durum Raporu: 2013 Yılı Özeti - İller	2015
Yayın No 27	: Çevresel Göstergeler 2014	2016
Yayın No 27	: Environmental Indicators 2014	2016
Yayın No 28-1	: Çevre Denetimi Raporu: 2015 Yılı	2016
Yayın No 28-2	: Environmental Inspection Report of Turkey in 2015	2016
Yayın No 29	: Çevre Durum Raporu: 2014 Yılı Özeti - İller	2016
Yayın No 30-1	: Türkiye Çevre Durum Raporu	2016
Yayın No 30-2	: State of the Environment Report for Republic of Turkey	2016

YAYIN LİSTESİ (devam)

YAYIN NO	YAYININ ADI	BASIM YILI
Yayın No 31	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2013	2015
Yayın No 32	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2014	2016
Yayın No 33-1	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2015	2017
Yayın No 33-2	: Environmental Indicators 2015	2017
Yayın No 34	: Çevre Durum Raporu: 2015 Yılı Özeti - İller	2017
Yayın No 35	: Çevre Denetimi Raporu: 2016 Yılı	2017
Yayın No 36	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2015	2017
Yayın No 37	: Çevre Durum Raporu: 2016 Yılı Özeti - İller	2017
Yayın No 38-1	: Çevresel Göstergeler 2016	2018
Yayın No 38-2	: Environmental Indicators 2016	2018
Yayın No 39	: Çevre Denetimi Raporu: 2017 Yılı	2018
Yayın No 40	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2016	2018
Yayın No 40	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2016	2018
Yayın No 41-1	: Çevresel Göstergeler 2017	2019
Yayın No 41-2	: Environmental Indicators 2017	2019
Yayın No 42	: Çevre Durum Raporu: 2017 Yılı Özeti - İller	2019
Yayın No 43	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2017	2019
Yayın No 44	: Çevre Denetimi Raporu: 2018 Yılı	2019
Yayın No 45	: Çevre Durum Raporu: 2018 Yılı Özeti - İller	2020
Yayın No 46	: Çevresel Etki Değerlendirmesi, izin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu: 2019	2020
Yayın No 47	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2019	2020
Yayın No 48	: 6. Türkiye Çevre Durum Raporu	2020
Yayın No 48-2	: 6 th State of the Environment Report for Republic of Turkey	2020
Yayın No 49-1	: Çevresel Göstergeler 2018	2020
Yayın No 49-2	: Environmental Indicators 2018	2020
Yayın No 50	: Çevresel Etki Değerlendirmesi, izin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu: 2020	2021
Yayın No 51	: Çevre Durum Raporu: 2019 Yılı Özeti – İller	2021
Yayın No 52-1	: Çevresel Göstergeler (2020 Yılı verileriyle)	2022
Yayın No 53	: Çevresel Etki Değerlendirmesi, izin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu: 2021	2022
Yayın No 54-1	: Çevresel Göstergeler (2021 Yılı verileriyle)	2023
Yayın No 55	: Marmara Deniz Havzası Çevresel Göstergeler 2022	2023